

Regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet)

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het wenselijk is om, mede gelet op internationaalrechtelijke verplichtingen en artikel 21 van de Grondwet, met het oog op duurzame ontwikkeling, samenhangende, doelmatige en vereenvoudigde regels te stellen over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Afdeling 1.1 Begripsbepalingen

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)

De bijlage bij deze wet bevat begrippen en definities voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen.

Afdeling 1.2 Toepassingsgebied en doelen

Artikel 1.2 (fysieke leefomgeving)

1. Deze wet gaat over:
 - a. de fysieke leefomgeving, en
 - b. activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.
2. De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval:
 - a. bouwwerken,
 - b. infrastructuur,
 - c. watersystemen,
 - d. water,
 - e. bodem,
 - f. lucht,
 - g. landschappen,
 - h. natuur,
 - i. cultureel erfgoed.

3. Gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen in ieder geval voortvloeien uit:
 - a. het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan,
 - b. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
 - c. activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt,
 - d. het nalaten van activiteiten.
4. Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden ook aangemerkt gevolgen voor de mens, voor zover deze wordt of kan worden beïnvloed door of via onderdelen van de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.3 (maatschappelijke doelen van de wet)

Deze wet is gericht op het, met het oog op duurzame ontwikkeling en in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.

Artikel 1.4 (verhouding tot andere wetgeving)

Deze wet is niet van toepassing op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan, voor zover die onderwerpen of onderdelen bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld.

Artikel 1.5 (toepassing in de exclusieve economische zone en internationaal)

1. Deze wet is, met uitzondering van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a tot en met c, van toepassing in de exclusieve economische zone.
2. Een op grond van deze wet bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling gestelde regel is van toepassing in de exclusieve economische zone als dat bij die regel is bepaald.
3. Artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, is ook van toepassing op in Nederland geregistreerde vaartuigen en luchtvaartuigen die zich bevinden buiten Nederland en de exclusieve economische zone.

Afdeling 1.3 Zorg voor de fysieke leefomgeving

Artikel 1.6 (zorgplicht voor een ieder)

Een ieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.7 (activiteit met nadelige gevolgen)

Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken,
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

HOOFDSTUK 2 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN BESTUURSORGANEN

Afdeling 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 (uitoefening taken en bevoegdheden)

1. Een bestuursorgaan van een gemeente, een provincie of het Rijk oefent zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uit met het oog op de doelen, bedoeld in artikel 1.3, tenzij daarvoor bijzondere regels van toepassing zijn.
2. Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en met de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen deze onderdelen, aspecten of belangen worden uitgewerkt of begrensd met het oog op:
 - a. de toedeling van functies aan de fysieke leefomgeving,
 - b. de kwaliteit van bouwwerken,
 - c. de staat en werking van infrastructuur,
 - d. het beheer van watersystemen,
 - e. de bescherming en verbetering van het milieu,
 - f. de bescherming van landschappelijke, natuurlijke en stedenbouwkundige waarden,
 - g. het bereiken en behouden van een gunstige staat van instandhouding van soorten en habitats,
 - h. het behoud van cultureel erfgoed.
4. Het eerste, tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing op bestuursorganen van waterschappen, met inachtneming van de Waterschapswet.

Artikel 2.2 (afstemming en samenwerking)

1. Een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen.
2. Bestuursorganen kunnen taken en bevoegdheden gezamenlijk uitoefenen. Daarbij wordt niet voorzien in een overdracht van taken of bevoegdheden.

Artikel 2.3 (algemene criteria uitoefening van taken en bevoegdheden)

1. Een bestuursorgaan van een provincie oefent een taak of bevoegdheid op grond van deze wet, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit:
 - a. met het oog op een gemeentee overstijgend belang of een regio-overstijgend belang, tenzij die taak of bevoegdheid met het oog op dat regio-overstijgend belang wordt uitgeoefend door een bestuursorgaan van het Rijk, of
 - b. als dat nodig is voor een doelmatige of doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.
2. Een bestuursorgaan van het Rijk oefent een taak of bevoegdheid op grond van deze wet, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit:
 - a. met het oog op een regio-overstijgend belang, of
 - b. als dat nodig is voor een doelmatige of doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.

Afdeling 2.2 Omgevingswaarden

§ 2.2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.4 (omgevingswaarden)

1. Op grond van deze afdeling worden omgevingswaarden vastgesteld met het oog op:
 - a. de gewenste staat of kwaliteit van,
 - b. de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen in,
de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan.
2. Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen.

Artikel 2.5 (aard, termijn en locaties van omgevingswaarden)

- Bij de vaststelling van een omgevingswaarde op grond van deze afdeling wordt bepaald:
- a. of deze waarde een resultaatsverplichting, inspanningsverplichting of andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich brengt,
 - b. het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan, en
 - c. de locaties waarop de omgevingswaarde van toepassing is.

§ 2.2.2 Omgevingswaarden gemeente

Artikel 2.6 (omgevingswaarden gemeente)

Als dat met het oog op een van de in artikel 2.4, eerste lid, genoemde doelstellingen nodig is, worden bij omgevingsplan omgevingswaarden vastgesteld.

§ 2.2.3 Omgevingswaarden provincie

Artikel 2.7 (omgevingswaarden provincie)

1. Als dat met het oog op een van de in artikel 2.4, eerste lid, genoemde doelstellingen nodig is, worden bij omgevingsverordening omgevingswaarden vastgesteld.
2. De grenzen van artikel 2.3, eerste lid, worden in acht genomen.
3. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan worden bepaald in hoeverre bij omgevingsplan andere of aanvullende omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld.

Artikel 2.8 (verplichte omgevingswaarden provincie voor watersystemen)

1. Bij omgevingsverordening worden in ieder geval omgevingswaarden vastgesteld voor:
 - a. de veiligheid van bij de verordening aangewezen andere dan primaire waterkeringen, voor zover die niet bij het Rijk in beheer zijn,
 - b. de gemiddelde overstromingskans per jaar van bij de verordening aangewezen gebieden met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop oppervlaktewaterlichamen niet in beheer bij het Rijk, moeten zijn ingericht.
2. Bij de verordening wordt voor de op grond van het eerste lid, onder a, aangewezen waterkeringen voor daarbij aan te geven locaties vastgesteld welke relatie tussen waterstanden en een omgevingswaarde voor de veiligheid uitgangspunt is bij de bepaling van het waterkerend vermogen.

§ 2.2.4 Omgevingswaarden Rijk

Artikel 2.9 (omgevingswaarden Rijk)

1. Als dat met het oog op een van de in artikel 2.4, eerste lid, genoemde doelstellingen nodig is, worden bij algemene maatregel van bestuur omgevingswaarden vastgesteld.
2. De grenzen van artikel 2.3, tweede lid, worden in acht genomen.
3. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde kan worden bepaald in hoeverre bij omgevingsplan of omgevingsverordening andere of aanvullende omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld.
4. De voordracht voor een algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 2.10 (verplichte omgevingswaarden Rijk)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden in ieder geval omgevingswaarden vastgesteld voor:
 - a. de kwaliteit van de buitenlucht, waaronder de depositie en concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht, ook in verband met de blootstelling van de mens aan die stoffen, ter uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit,
 - b. de chemische en ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen en de chemische kwaliteit en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, ter uitvoering van de kaderrichtlijn water,
 - c. de bacteriële kwaliteit van zwemwater, ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn,
 - d. de milieutoestand van mariene wateren, ter uitvoering van de kaderrichtlijn mariene strategie,
 - e. de veiligheid van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen primaire waterkeringen, voor iedere bij die maatregel aangewezen dijkkring of ieder dijkringdeel uitgedrukt als:
 - 1°. de gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de hoogste hoogwaterstand waarop de tot directe kering van het buitenwater bestemde primaire waterkering moet zijn berekend, ook gelet op de andere factoren die bepalend zijn voor het waterkerend vermogen, of
 - 2°. de gemiddelde kans per jaar op een overstroming van het door de dijkkring of het dijkringdeel beschermde gebied door het bezwijken van een primaire waterkering,
 - f. de veiligheid van niet tot directe kering van het buitenwater bestemde primaire waterkeringen, zolang daarvoor geen omgevingswaarde is vastgesteld als bedoeld onder e, aanhef en onder 2°,
 - g. de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, voor zover die in beheer zijn bij het Rijk, en
 - h. de gemiddelde overstromingskans per jaar van daarbij aan te wijzen gebieden, met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop oppervlaktewaterlichamen, voor zover die in beheer zijn bij het Rijk, moeten zijn ingericht.
2. Bij ministeriële regeling wordt voor de toepassing van het eerste lid, onder e, voor daarbij aan te geven locaties vastgesteld welke relatie tussen waterstanden en een omgevingswaarde voor de veiligheid van primaire waterkeringen en andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk uitgangspunt is bij de bepaling van het waterkerend vermogen van die waterkeringen.
3. De vaststelling, bedoeld in het tweede lid, wordt steeds na ten hoogste twaalf jaar hernieuwd. Bij die vaststelling kunnen ook hydraulische randvoorwaarden voor het waterkerend vermogen van de primaire waterkeringen worden vastgesteld.

Afdeling 2.3 Organisatie van de overheidstaken

§ 2.3.1 Taken van gemeenten, waterschappen, provincies en Rijk

Artikel 2.11 (gemeentelijke taken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het gemeentebestuur berusten, naast de elders in deze wet en in andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:

a. op het gebied van beheer van watersystemen en waterketenbeheer:

1°. de inzameling, het transport en de verwerking van afvloeiend hemelwater, voor zover de houder dit redelijkerwijs niet op of in de bodem of een oppervlaktewaterlichaam kan brengen,

2°. het treffen van maatregelen in het openbaar gemeentelijke gebied om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de op grond van deze wet aan de fysieke leefomgeving toegedeelde functies zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet op grond van artikel 2.12, 2.13 of 2.15 tot de taak van een waterschap, provincie of het Rijk behoort,

3°. de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater zoals nader geregeld in het tweede en derde lid,

4°. bij omgevingsverordening aangewezen taken in het kader van het beheer van watersystemen, en

5°. de zuivering van stedelijk afvalwater, in gevallen als bedoeld in artikel 2.12, derde lid,

b. de bescherming van de staat en werking van openbare wegen, voor zover niet in beheer bij een waterschap, een provincie of het Rijk, tegen nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die wegen.

2. Op grond van het eerste lid, onder a, onder 3°, wordt stedelijk afvalwater ingezameld:

1°. dat vrijkomt op de binnen de bebouwde kom gelegen percelen van waaruit stedelijk afvalwater met een vervuilingswaarde van ten minste 2000 inwonerequivalenten wordt geloosd, door middel van een openbaar vuilwaterriool, en

2°. dat vrijkomt op de buiten de bebouwde kom gelegen percelen, voor zover dit doelmatig kan worden uitgevoerd door middel van een openbaar vuilwaterriool, en getransporteerd naar een zuiveringsinstallatie als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°.

3. In plaats van een openbaar vuilwaterriool of een zuiveringsinstallatie kunnen een of meer andere passende systemen in beheer bij een gemeente, een waterschap of een rechtspersoon die door een gemeente of waterschap met het beheer is belast, worden toegepast, als daarmee hetzelfde niveau van bescherming van het milieu wordt bereikt.

Artikel 2.12 (waterschapstaken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het waterschapsbestuur berusten, naast de elders in deze wet en in andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:

a. op het gebied van het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer:

1°. het beheer van watersystemen voor zover bij provinciale verordening op grond van artikel 2.13, tweede lid, aan het waterschap toegedeeld,

2°. de zuivering van stedelijk afvalwater, gebracht in een openbaar vuilwaterriool, in een zuiveringsinstallatie, en

b. het beheer van de openbare wegen voor zover bij provinciale verordening toegedeeld aan het waterschap.

2. Het bestuur van het waterschap kan een andere rechtspersoon belasten met het beheer van een zuiveringsinstallatie als bedoeld in het eerste lid, onder a, onder 2°.

3. Het waterschapsbestuur en het gemeentebestuur kunnen, in afwijking van het eerste lid, bij gezamenlijk besluit bepalen dat de zuiveringstaak, bedoeld in het eerste lid, onder a, onder 2°, tot de taak van de gemeente behoort, als dat doelmatiger is voor de zuivering van het stedelijk afvalwater. Als over een voorstel daarvoor van het gemeentebestuur of het waterschapsbestuur binnen een jaar na het uitbrengen daarvan geen overeenstemming is bereikt, beslissen gedeputeerde staten.

Artikel 2.13 (provinciale taken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het provinciebestuur berusten, naast de elders in deze wet en in andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:
 - a. met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, eerste lid: de gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen,
 - b. het voorkomen of beperken van geluidhinder in stiltegebieden,
 - c. de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de winning daarvan voor de bereiding van drinkwater als bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet, in grondwaterbeschermingsgebieden,
 - d. het beheer van gesloten stortplaatsen, waarbij dat beheer wordt uitgeoefend door gedeputeerde staten,
 - e. op het gebied van het beheer van watersystemen en het zwemwaterbeheer:
 - 1°. het beheer van watersystemen voor zover dat bij omgevingsverordening op grond van het tweede lid aan de provincie is toegeëld,
 - 2°. het bestuurlijk toezicht op het beheer van watersystemen voor zover dat is toegeëld aan de waterschappen, en op het beheer van andere dan primaire waterkeringen, waarbij dat toezicht wordt uitgeoefend door gedeputeerde staten,
 - 3°. het toezicht op de hygiëne en veiligheid bij het zwemmen op zwemlocaties, waarbij dat toezicht wordt uitgeoefend door gedeputeerde staten, en
 - f. het beschermen van de staat en werking van de volgende infrastructuur tegen nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur en het bijbehorend beperkingengebied:
 - 1°. burgerluchthavens van regionale betekenis,
 - 2°. lokale spoorweginfrastructuur, en
 - 3°. wegen in beheer bij een provincie.
2. Bij omgevingsverordening wordt met inachtneming van artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet het beheer van watersystemen, voor zover dat niet op grond van artikel 2.15, tweede lid, onder a, bij het Rijk berust, toegeëld aan waterschappen of andere openbare lichamen.
3. Bij of krachtens omgevingsverordening kunnen gronden binnen een oppervlaktewaterlichaam dat niet behoort tot een watersysteem dat op grond van artikel 2.15, tweede lid, onder a, bij het Rijk in beheer is, worden aangewezen als drogere oevergebieden.

Artikel 2.14 (provinciale beschermingsregels en beperkingengebieden)

1. Bij omgevingsverordening worden regels gesteld voor:
 - a. het voorkomen of beperken van geluidhinder in stiltegebieden,
 - b. de bescherming van de kwaliteit van grondwaterlichamen of oppervlaktewaterlichamen die niet bij het Rijk in beheer zijn waaruit water voor de bereiding van drinkwater als bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet wordt gewonnen,
 - c. de bescherming van:

1°. de staat en werking van lokale spoorweginfrastructuur, voor zover daarvoor geen toepassing is gegeven aan artikel 4, derde lid, van de Wet lokaal spoor, en

2°. wegen in beheer bij een provincie,

tegen nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die spoorweginfrastructuur of die wegen.

2. Bij de toepassing van het eerste lid kunnen beperkingengebieden worden aangewezen en begrensd. Daarbij worden in ieder geval de in het eerste lid, onder b, bedoelde grondwater- en oppervlaktewaterlichamen aangewezen.

Artikel 2.15 (rijkstaken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij Onze Minister of Onze Minister die het aangaat berusten, naast de elders in deze wet en in andere wetten aan het Rijk toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de in dit artikel vermelde taken.

2. De volgende taken voor watersystemen berusten bij Onze Minister:

a. het beheer van watersystemen voor zover bij algemene maatregel van bestuur aangewezen,

b. het voorkomen of tegengaan van landwaartse verplaatsing van de kustlijn, voor zover dat volgens Onze Minister nodig is om te voldoen aan een omgevingswaarde voor de waterveiligheid als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onder e,

c. het bestuurlijk toezicht op het beheer van primaire waterkeringen door een waterschap of een ander openbaar lichaam,

d. de totstandbrenging en beschikbaarstelling van technische leidraden voor het ontwerp en het beheer van primaire waterkeringen.

3. De volgende taken voor droge infrastructuur en andere voorzieningen berusten bij Onze daarbij genoemde Minister:

a. bij Onze Minister: de bescherming van de staat en werking van de hierna genoemde infrastructuur tegen nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur:

1°. de luchthaven Schiphol en overige burgerluchthavens van nationale betekenis,

2°. hoofdspoorweginfrastructuur en bijzondere spoorweginfrastructuur, en

3°. wegen in beheer bij het Rijk,

b. bij Onze Minister van Defensie: de bescherming van de staat en werking van de hierna genoemde infrastructuur of andere voorzieningen voor de landsverdediging en nationale veiligheid tegen nadelige gevolgen van activiteiten op die voorzieningen:

1°. militaire luchthavens,

2°. laagvliegroutes voor jacht- en transportvliegtuigen,

3°. militaire terreinen,

4°. munitieopslagplaatsen, en

5°. radarstations en zend- en ontvangstinstallaties buiten militaire luchthavens, en bij Onze Minister voor zover het activiteiten betreft rond die voorzieningen.

Artikel 2.16 (aanwijzing of begrenzing van locaties)

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur of besluit van Onze Minister of Onze Minister die het aangaat kunnen voor de toepassing van deze wet, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, beperkingengebieden, taakgebieden, zones, agglomeraties of andere locaties worden aangewezen, met inbegrip van de vaststelling van de samenstelling of begrenzing daarvan.

2. Op grond van het eerste lid worden in ieder geval aangewezen:

- a. oppervlaktewaterlichamen of onderdelen daarvan die behoren tot een watersysteem dat op grond van artikel 2.15, tweede lid, bij het Rijk in beheer is en de daarvan deel uitmakende drogere oevergebieden,
- b. de gebieden binnen die oppervlaktewaterlichamen waaruit water voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd drinkwater wordt gewonnen,
- c. de Nederlandse delen van stroomgebieddistricten, met inbegrip van de toedeling van grondwaterlichamen aan die stroomgebieddistricten,
- d. zones en agglomeraties als bedoeld in de richtlijn omgevingslawaai, de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht, en
- e. de infrastructuur en andere voorzieningen, bedoeld in artikel 2.15, derde lid, onder a, onder 2° en 3°, en onder b, onder 2° tot en met 5°, en de bijbehorende beperkingengebieden.

§ 2.3.2 Doorwerking van beleid door instructieregels

Artikel 2.17 (grondslag algemene instructieregels provincie)

1. Bij omgevingsverordening worden regels gesteld over de uitoefening van taken of bevoegdheden door bestuursorganen als dat nodig is om te voldoen aan bij omgevingsverordening vastgestelde omgevingswaarden of voor het bereiken van andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving. De grenzen van artikel 2.3, eerste lid, worden in acht genomen.
2. De regels kunnen worden gesteld over:
 - a. de inhoud, toelichting of motivering van:
 - 1°. een programma van gedeputeerde staten op grond van de artikelen 3.3 en 3.8 of van het college van burgemeester en wethouders of het waterschapsbestuur op grond van artikel 3.7, of van gedeputeerde staten of het college van burgemeester en wethouders op grond van paragraaf 3.2.4,
 - 2°. een omgevingsplan of een waterschapsverordening, met inbegrip van daarin opgenomen dan wel op te nemen omgevingsvergunningplichten als bedoeld in artikel 5.3 of 5.5 en de gronden voor verlening of weigering van die omgevingsvergunning,
 - 3°. een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onder b, tweede lid, onder b, c of f, onder 2° of 3°, en de gronden voor verlening of weigering van die omgevingsvergunning,
 - 4°. een projectbesluit van gedeputeerde staten op grond van artikel 5.25 of projectbesluit van het dagelijks bestuur van het waterschap op grond van artikel 5.25 of 5.27, tweede lid,
 - 5°. een legger met inbegrip van een technisch beheerregister, of peilbesluit als bedoeld in artikel 2.32 of 2.33,
 - b. de uitoefening van een taak als bedoeld in artikel 2.11, 2.12 of 2.13, of de uitvoering van een programma van gedeputeerde staten als bedoeld in paragraaf 3.2.4.
3. Op grond van dit artikel worden geen regels gesteld over de uitoefening van een taak of bevoegdheid van een bestuursorgaan van het Rijk.

Artikel 2.18 (nadere grondslag instructieregels provincie)

In afwijking van artikel 2.17 kunnen de regels bij besluit van gedeputeerde staten worden gesteld als deze inhouden:

- a. de geografische begrenzing of concretisering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid waarop de instructieregel ziet,
- b. regels van administratieve of uitvoeringstechnische aard.

Artikel 2.19 (grondslag algemene instructieregels Rijk)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de uitoefening van taken of bevoegdheden door bestuursorganen, als dat nodig om te voldoen aan bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde omgevingswaarden of voor het bereiken van andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving. De grenzen van artikel 2.3, tweede lid, worden in acht genomen.
2. De regels kunnen worden gesteld over:
 - a. de inhoud, toelichting of motivering van:
 - 1°. een omgevingsvisie op grond van afdeling 3.1,
 - 2°. een programma als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4,
 - 3°. een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening, met inbegrip van daarin opgenomen of daarin op te nemen omgevingsvergunningplichten als bedoeld in artikel 5.3, 5.5 of 5.6 en de gronden voor verlening of weigering van die omgevingsvergunning,
 - 4°. een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.25 of 5.27,
 - 5°. een legger als bedoeld in artikel 2.32, met inbegrip van een technisch beheerregister, of een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.33, en
 - 6°. een calamiteitenplan als bedoeld in artikel 19.14,
 - b. de uitoefening van een taak als bedoeld in artikel 2.11, 2.12, 2.13 of 2.14, of de uitvoering van een programma van Onze Minister of Onze Minister die het aangaat als bedoeld in paragraaf 3.2.4.
3. De regels kunnen er ook toe strekken provinciale staten te verplichten bij omgevingsverordening een omgevingswaarde voor daarbij aangegeven doelstellingen vast te stellen.
4. In afwijking van het eerste lid kunnen de regels bij ministeriële regeling worden gesteld als deze inhouden:
 - a. de aanwijzing of begrenzing van een gebied of anderszins de geografische begrenzing of concretisering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid waarop de instructieregel ziet, of
 - b. regels van administratieve of uitvoeringstechnische aard.

Artikel 2.20 (verplichte instructieregels Rijk voor luchthavens)

1. Regels op grond van artikel 2.19, eerste lid, worden in ieder geval gesteld over:
 - a. de functie en het gebruik van de grond binnen het luchthavengebied, bedoeld in de Wet luchtvaart, behorend bij:
 - 1°. de luchthaven Schiphol,
 - 2°. de overige burgerluchthavens van nationale en regionale betekenis, bedoeld in artikel 8.1 van de Wet luchtvaart, waarvoor een luchthavenbesluit geldt, en
 - 3°. de militaire luchthavens waarvoor een luchthavenbesluit geldt, voor zover die regels nodig zijn met het oog op het gebruik van het gebied als luchthaven,
 - b. de beperkingen voor de functie, het gebruik en de staat van gronden, bouwwerken en andere objecten, binnen het beperkingengebied behorend bij de luchthavens, bedoeld onder a, en het beperkingengebied, bedoeld in artikel 8a.54 in samenhang met artikel 8a.55 van de Wet luchtvaart, behorend bij buitenlandse luchthavens, voor zover die beperkingen nodig zijn met het oog op de vliegveiligheid of in verband met het externe veiligheidsrisico en de geluidbelasting vanwege het luchthavenluchtverkeer, en
 - c. het opnemen in het omgevingsplan van het luchthavengebied behorend bij de luchthavens, bedoeld onder a, en het beperkingengebied, behorend bij die luchthavens,

en het beperkingengebied, bedoeld in artikel 8a.54 in samenhang met artikel 8a.55 van de Wet luchtvaart, behorend bij buitenlandse luchthavens.

2. De regels over burgerluchthavens van regionale betekenis waarvoor een luchthavenbesluit geldt, kunnen ook een opdracht bevatten tot het in het luchthavenbesluit overnemen van die regels of het bij luchthavenbesluit stellen van nadere regels.

Artikel 2.21 (verplichte instructieregels Rijk zwemlocaties)

Regels op grond van artikel 2.19, eerste lid, worden in ieder geval gesteld over:

- a. de wijze van uitoefening van de taak, bedoeld in artikel 2.30,
- b. de indeling door gedeputeerde staten van aangewezen zwemlocaties in zwemwaterkwaliteitsklassen als bedoeld in artikel 5 van de zwemwaterrichtlijn,
- c. de opstelling van zwemwaterprofielen als bedoeld in artikel 6 van de zwemwaterrichtlijn,
- d. het beheer van de zwemwaterkwaliteit door de beheerder van het watersysteem en het geven van tot beheerders gerichte regels door gedeputeerde staten, en
- e. de vaststelling van het tijdvak, bedoeld in artikel 2 van de zwemwaterrichtlijn.

Artikel 2.22 (overige verplichte instructieregels Rijk)

1. Regels op grond van artikel 2.19, eerste en tweede lid, onder a, worden in ieder geval gesteld over:

- a. programma's op grond van de artikelen 3.7 tot en met 3.9,
- b. het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van de bescherming van bekende of te verwachten archeologische monumenten,
- c. de externe veiligheidsrisico's van opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen,
- d. de geluidbelasting afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen, en
- e. de bescherming van de staat en werking van de in artikel 2.15, derde lid, onder b, onder 2° tot en met 5°, genoemde infrastructuur of andere voorzieningen voor de landsverdediging en nationale veiligheid of het voorkomen of beperken van nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die genoemde infrastructuur of andere voorzieningen.

2. Regels op grond van artikel 2.19, eerste en tweede lid, onder b, worden in ieder geval gesteld over een ander passend systeem voor inzameling, transport of verwerking van stedelijk afvalwater als bedoeld in artikel 2.11, derde lid.

Artikel 2.23 (inhoud instructieregels)

1. Op grond van de artikelen 2.17 en 2.19 kunnen alleen regels worden gesteld over onderwerpen waarvan de regeling, het bestuur of het beheer bij of krachtens deze wet wordt gevorderd.

2. De regels kunnen in ieder geval inhouden dat:

- a. een daarbij gestelde regel alleen geldt voor een daarbij aangewezen gebied of geval,
- b. bij een programma, omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening of ministeriële regeling:

1°. van die regels kan worden afgeweken,

2°. nadere regels worden of kunnen worden gesteld,

- c. een aan een omgevingsvergunning verbonden voorschrift binnen een daarbij gestelde termijn wordt gewijzigd, of dat een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken.

3. Bij die regels wordt een termijn gesteld waarbinnen uitvoering moet zijn gegeven aan de instructieregels.

Artikel 2.24 (onthefing instructieregels)

1. Bij een regel op grond van artikel 2.17, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten, op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap, ontheffing kunnen verlenen van die regel.
2. Bij een regel op grond van artikel 2.19, eerste lid, kan worden bepaald dat Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente, waterschap of provincie, ontheffing kan verlenen van die regel.
3. Als bij een regel op grond van artikel 2.19, eerste lid, is bepaald dat bij omgevingsverordening van een regel kan worden afgeweken of nadere regels worden of kunnen worden gesteld, kan daarbij ook worden bepaald dat gedeputeerde staten op verzoek van een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap ontheffing kunnen verlenen van die regel of nadere regels.
4. Een ontheffing wordt alleen verleend als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd.
5. Aan een ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.

§ 2.3.3 Doorwerking van beleid door instructies

Artikel 2.25 (grondslag instructie provincie)

1. Gedeputeerde staten kunnen het gemeentebestuur of het bestuur van een waterschap waarvan het beheergebied geheel of grotendeels in die provincie is gelegen een instructie geven over de uitoefening van een taak of bevoegdheid op grond van deze wet, als dat nodig is voor het voldoen aan bij omgevingsverordening vastgestelde omgevingswaarden of het bereiken van andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving. De grenzen van artikel 2.3, eerste lid, worden in acht genomen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als toepassing wordt gegeven of kan worden gegeven aan:
 - a. artikel 124, 124a of 273a van de Gemeentewet, of
 - b. artikel 156, eerste lid, van de Waterschapswet.
3. Bij de instructie wordt een termijn gesteld waarbinnen uitvoering moet zijn aangegeven aan de instructie.
4. De instructie kan alleen gaan over onderwerpen waarvan de regeling, het bestuur of het beheer bij of krachtens deze wet wordt gevorderd.

Artikel 2.26 (grondslag instructie Rijk)

1. Onze Minister of Onze Minister die het aangaat in overeenstemming met Onze Minister, kan een instructie geven aan het provinciebestuur, het gemeentebestuur of het waterschapsbestuur over de uitoefening van een taak of bevoegdheid, als dat nodig is voor het voldoen aan bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde omgevingswaarden of het bereiken van andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving. De grenzen van artikel 2.3, tweede lid, worden in acht genomen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als toepassing wordt gegeven of kan worden gegeven aan:
 - a. artikel 124a, 124b of 268 van de Gemeentewet, of
 - b. artikel 121 of 261 van de Provinciewet.

3. Op het geven van een instructie is artikel 2.25, derde en vierde lid, van toepassing.

Artikel 2.27 (instructie over rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht)

Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in overeenstemming met Onze Minister kan op grond van artikel 2.26, eerste lid, in ieder geval een instructie geven tot het in het omgevingsplan aan een locatie toedelen van een functie rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht en daarbij bepalen dat wordt voorzien in de bescherming daarvan.

§ 2.3.4 Indeplaatstreding en vernietiging waterschapsbeslissingen

Artikel 2.28 (bevoegdheid tot indeplaatstreding)

1. Als het waterschapsbestuur niet binnen de daarvoor gestelde termijn uitvoering geeft aan een instructie op grond van artikel 2.25, kunnen gedeputeerde staten namens dat bestuur en ten laste van dat waterschap voorzien in het gevorderde.
2. Als het waterschapsbestuur niet binnen de daarvoor gestelde termijn uitvoering geeft aan een instructie op grond van artikel 2.26, kan Onze Minister namens het bestuur van het waterschap en ten laste van het waterschap voorzien in het gevorderde. De artikelen 121, tweede en vierde lid, en 121a tot en met 121e van de Provinciewet zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.29 (vernietiging waterschapsbeslissingen van Rijksweg)

1. Een besluit of een niet-schriftelijke beslissing gericht op enig rechtsgevolg van het waterschapsbestuur, genomen in strijd met een regel op grond van artikel 2.19 of een instructie op grond van artikel 2.26, kan bij koninklijk besluit worden vernietigd.
2. Op de vernietiging van een niet-schriftelijke beslissing gericht op enig rechtsgevolg zijn de artikelen 266 tot en met 274a van de Provinciewet en de afdelingen 10.2.2 en 10.2.3 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

§ 2.3.5 Bijzondere beheerbevoegdheden

Artikel 2.30 (aanwijzen zwemlocaties)

Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn jaarlijks een lijst van zwemwateren vast en wijzen daaruit de zwemlocaties aan. Bij de aanwijzing houden zij rekening met de functies van de watersystemen, zoals opgenomen in het regionaal waterprogramma en het nationaal waterprogramma, bedoeld in de artikelen 3.8 en 3.9.

Artikel 2.31 (zwemverbod en negatief zwemadvies)

Gedeputeerde staten kunnen voor zwemwateren of zwemlocaties een negatief zwemadvies geven of een zwemverbod instellen als de hygiëne of veiligheid daartoe aanleiding geeft.

Artikel 2.32 (legger)

1. De beheerder van natte waterstaatswerken draagt zorg voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan die waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Van de legger maakt deel uit een overzichtskaart, die de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beperkingengebieden aangeeft.
2. Als bijlage bij de legger wordt voor primaire waterkeringen of waterkeringen waarvoor omgevingswaarden zijn vastgesteld als bedoeld in artikel 2.8 of 2.10, eerste lid, onder e,

een technisch beheerregister opgenomen, waarin de voor het behoud van het waterkerend vermogen kenmerkende gegevens van de constructie en de feitelijke toestand nader zijn omschreven.

3. Bij of krachtens provinciale verordening of, voor waterstaatswerken in beheer bij het Rijk, algemene maatregel van bestuur kan vrijstelling worden verleend van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen voor waterstaatswerken die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen of die geringe afmetingen hebben.

Artikel 2.33 (peilbesluit)

1. Een peilbesluit voorziet in de vaststelling van waterstanden of bandbreedten waarbinnen waterstanden kunnen variëren, die gedurende daarbij aangegeven perioden of omstandigheden zoveel mogelijk in stand worden gehouden.

2. Het waterschapsbestuur of het bevoegde bestuursorgaan van een ander openbaar lichaam waarbij op grond van artikel 2.13, tweede lid, watersystemen in beheer zijn stelt een of meer peilbesluiten vast voor de bij omgevingsverordening met het oog hierop aangewezen oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen of onderdelen daarvan die deel uitmaken van die watersystemen.

3. Onze Minister stelt een of meer peilbesluiten vast voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen of onderdelen daarvan, die op grond van artikel 2.15, tweede lid, bij hem in beheer zijn.

Artikel 2.34 (rangorde bij watertekorten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt de rangorde van maatschappelijke en ecologische behoeften vastgesteld, die bij watertekorten of dreigende watertekorten bepalend is voor de verdeling van het beschikbare oppervlaktewater.

2. Bij of krachtens de maatregel en, als dat bij de maatregel is bepaald, bij omgevingsverordening kunnen nadere regels over de rangorde worden gesteld. Bij die regels kan de rangorde ook van toepassing worden verklaard op het beschikbare grondwater.

HOOFDSTUK 3 OMGEVINGSVISIES EN PROGRAMMA'S

Afdeling 3.1 Omgevingsvisies

Artikel 3.1 (vaststellen omgevingsvisie)

1. De gemeenteraad kan een gemeentelijke omgevingsvisie vaststellen.
2. Provinciale staten stellen een provinciale omgevingsvisie vast.
3. Onze Minister stelt, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat, een nationale omgevingsvisie vast.

Artikel 3.2 (inhoud omgevingsvisie)

Een omgevingsvisie bevat, voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid:

- a. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik en het beheer van het grondgebied,
- b. de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Afdeling 3.2 Programma's

§ 3.2.1 Algemene bepalingen

Artikel 3.3 (vaststellen programma)

Het college van burgemeester en wethouders, het waterschapsbestuur, gedeputeerde staten en Onze Minister of Onze Minister die het aangaat kunnen programma's vaststellen, voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid.

Artikel 3.4 (inhoud programma)

Een programma bevat voor een of meer onderdelen van de fysieke leefomgeving:

- a. een uitwerking van het te voeren beleid of het gebruik of het beheer,
- b. maatregelen om aan een of meer omgevingswaarden te voldoen of een of meer andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken.

Artikel 3.5 (gezamenlijke vaststelling programma's)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bestuursorganen worden verplicht om programma's als bedoeld in paragraaf 3.2.2 gezamenlijk vast te stellen.

Artikel 3.6 (uitvoering maatregelen)

Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de in de programma's opgenomen maatregelen uitgevoerd of operationeel moeten zijn volgens de daarbij te stellen regels.

§ 3.2.2 Verplichte programma's

Artikel 3.7 (verplichte programma's gemeente en waterschap)

1. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente, gelegen in een door Onze Minister aangewezen agglomeratie als bedoeld in artikel 3, onder k, van de richtlijn

omgevingslawaai, stelt het actieplan, bedoeld in artikel 8 van die richtlijn, vast voor de volgende geluidbronnen, aan de hand van de voor die geluidbronnen vastgestelde geluidbelastingkaarten, bedoeld in artikel 7 van die richtlijn:

- a. andere wegen dan die bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, onder a, of 3.9, eerste lid, onder a,
- b. andere spoorwegen dan die bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, onder b, of 3.9, eerste lid, onder b,
- c. belangrijke luchthavens als bedoeld in artikel 3, onder p, van die richtlijn,
- d. overige geluidbronnen.

2. Het waterschapsbestuur stelt voor de watersystemen onder zijn beheer een waterbeheerprogramma vast, waarbij het rekening houdt met het regionale waterprogramma voor die watersystemen, voor zover het de onderdelen betreft die uitvoering geven aan de eisen van de richtlijnen, bedoeld in artikel 3.8, tweede lid.

Artikel 3.8 (verplichte programma's provincie)

1. Gedeputeerde staten stellen het actieplan, bedoeld in artikel 8 van de richtlijn omgevingslawaai, vast voor de volgende geluidbronnen, aan de hand van de voor die geluidbronnen vastgestelde geluidbelastingkaarten, bedoeld in artikel 7 van die richtlijn:

- a. belangrijke wegen als bedoeld in artikel 3, onder n, van die richtlijn en die in beheer zijn bij de provincie,
- b. belangrijke spoorwegen als bedoeld in artikel 3, onder o, van die richtlijn en anders dan die bedoeld in de artikelen 3.7, eerste lid, onder b, en 3.9, eerste lid, onder b,
- c. belangrijke luchthavens van regionale betekenis als bedoeld in artikel 3, onder p, van die richtlijn.

2. Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de eisen van de grondwaterrichtlijn, de kaderrichtlijn water, de richtlijn overstromingsrisico's, de zwemwaterrichtlijn en andere Europese richtlijnen over water regionale waterprogramma's vast, waarin het provinciale waterbeleid is opgenomen.

3. Gedeputeerde staten van de provincie waarin een Natura 2000-gebied is gelegen of, als dat gebied in meer dan een provincie is gelegen, gedeputeerde staten van de provincie waarin dat gebied grotendeels is gelegen, stellen voor dat gebied een beheerplan vast.

Artikel 3.9 (verplichte programma's Rijk)

1. Onze Minister stelt het actieplan, bedoeld in artikel 8 van de richtlijn omgevingslawaai, vast voor de volgende geluidbronnen, aan de hand van de voor die geluidbronnen vastgestelde geluidbelastingkaarten, bedoeld in artikel 7 van die richtlijn:

- a. wegen in beheer bij het Rijk,
- b. hoofdspoorwegen,
- c. de luchthaven Schiphol en andere belangrijke luchthavens van nationale betekenis als bedoeld in artikel 3, onder p, van die richtlijn.

2. Onze Minister stelt, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat, de volgende programma's vast:

- a. de stroomgebiedbeheerplannen, bedoeld in artikel 13 van de kaderrichtlijn water, voor de stroomgebiedsdistricten Rijn, Maas, Schelde en Eems, voor zover die betrekking hebben of ook betrekking hebben op het Nederlandse grondgebied,
- b. de overstromingsrisicobeheerplannen, bedoeld in de artikelen 7 en 8 van de richtlijn overstromingsrisico's, voor de stroomgebiedsdistricten, genoemd onder a,
- c. het actieplan, bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn mariene strategie,
- d. een nationaal waterprogramma waarin het nationale waterbeleid is opgenomen.

3. Het beheerplan voor een Natura 2000-gebied dat geheel of gedeeltelijk wordt beheerd door een van Onze andere Ministers dan Onze Minister van Economische Zaken wordt in afwijking van artikel 3.8, derde lid, voor dat gebied of dat gedeelte vastgesteld door:

- Onze Minister, als dat gebied of dat gedeelte onderdeel is van de rijkswateren,
- Onze Minister van Defensie, als dat gebied of dat gedeelte een militair terrein is,
- Onze Minister van Economische Zaken, in andere dan de onder a en b bedoelde gevallen.

Artikel 3.10 (verplicht programma bij (dreigende) overschrijding van omgevingswaarde)

Als aannemelijk is dat niet wordt voldaan of niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde, stelt het bestuursorgaan, dat die omgevingswaarde heeft vastgesteld of een ander bestuursorgaan dat daartoe bij een instructieregel als bedoeld in artikel 2.17 of 2.19 is aangewezen, een programma vast, gericht op het voldoen aan die omgevingswaarde.

Artikel 3.11 (wijziging met oog op doelbereik)

- Het bestuursorgaan dat een programma als bedoeld in deze paragraaf heeft vastgesteld, wijzigt dat programma als uit de monitoring, bedoeld in artikel 20.1, eerste lid, blijkt dat met dat programma niet aan de omgevingswaarde kan worden voldaan.
- Het programma wordt zo gewijzigd, dat binnen een passende termijn aan de omgevingswaarde wordt voldaan.

§ 3.2.3 Onverplichte programma's

Artikel 3.12 (gemeentelijk rioleringsprogramma)

Het college van burgemeester en wethouders kan ter invulling van de taak, bedoeld in artikel 2.11, eerste lid, onder a, onder 1°, 2° en 3°, een gemeentelijk rioleringsprogramma vaststellen.

§ 3.2.4 Programmatische aanpak

Artikel 3.13 (toepassingsbereik programmatische aanpak)

- Deze paragraaf is van toepassing op programma's als bedoeld in het tweede lid.
- Bij omgevingsplan, omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur kunnen programma's als bedoeld in artikel 3.14, worden aangewezen, die betrekking hebben op omgevingswaarden van gemeente, provincie of Rijk als bedoeld in de paragrafen 2.2.2, 2.2.3 of 2.2.4.
- Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur wordt bepaald, welk bestuursorgaan een programma kan vaststellen.

Artikel 3.14 (inhoud en werking programmatische aanpak)

- In een programma wordt aangegeven welke ruimte er, gelet op de omgevingswaarde, in een daarbij aangegeven gebied en periode beschikbaar is voor activiteiten.
- Als een programma is vastgesteld, vindt de wijze waarop de omgevingswaarde bij de uitoefening van een taak of bevoegdheid wordt betrokken plaats op de in dat programma opgenomen wijze. Het programma geeft daarbij aan, hoe de omgevingswaarde wordt betrokken bij de uitoefening van taken en bevoegdheden en, in voorkomende gevallen,

welke daarop betrekking hebbende bepalingen op grond van de artikelen 2.17, eerste lid, 2.19, eerste lid, 5.13 en 5.14 geheel of gedeeltelijk buiten toepassing blijven.

Artikel 3.15 (eisen aan programma bij programmatische aanpak)

Het programma bevat in ieder geval een beschrijving van:

- a. het gebied waarvoor het programma geldt,
- b. de periode waarop het programma betrekking heeft of de mate van doelbereik waarbij het programma eindigt,
- c. de omgevingswaarde waarvoor het programma wordt vastgesteld,
- d. de toestand van het onderdeel van de fysieke leefomgeving waarvoor het programma wordt vastgesteld,
- e. de verwachte ontwikkelingen in het gebied die naar verwachting gevolgen hebben voor het voldoen aan de omgevingswaarde,
- f. de activiteiten die naar verwachting tijdens de periode waarop het programma betrekking heeft in het gebied zullen worden verricht, die naar verwachting effect hebben op het voldoen aan de omgevingswaarde of de wijze waarop de ruimte die, gelet op de omgevingswaarde, beschikbaar is voor activiteiten wordt bepaald en verdeeld,
- g. de gevolgen van de ontwikkelingen, bedoeld onder e, en de activiteiten, bedoeld onder f, voor dat onderdeel van de fysieke leefomgeving,
- h. de maatregelen die bijdragen aan het voldoen aan de omgevingswaarde, de verwachte gevolgen daarvan voor dat onderdeel van de fysieke leefomgeving en de termijn waarbinnen deze maatregelen worden uitgevoerd,
- i. hoe de omgevingswaarde bij de uitoefening van een taak of bevoegdheid wordt betrokken als bedoeld in artikel 3.14, tweede lid,
- j. hoe en hoe vaak de monitoring, bedoeld in artikel 20.1, tweede lid, wordt uitgevoerd,
- k. hoe en hoe vaak de verslaglegging, bedoeld in artikel 20.8, eerste lid, plaatsvindt.

Artikel 3.16 (uitvoeringsplicht bij programmatische aanpak)

1. De bestuursorganen die daarvoor in het programma zijn aangewezen, zorgen voor de uitvoering van de daarin opgenomen maatregelen binnen de daarbij aangegeven termijn. Deze uitvoeringsplicht geldt alleen voor zover uit het programma blijkt dat die bestuursorganen met het opnemen van de maatregelen hebben ingestemd.
2. De eis van instemming geldt niet voor zover de uitvoeringsplicht volgt uit instructieregels als bedoeld in artikel 2.17 of 2.19.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op een programma als bedoeld in de artikelen 3.8, derde lid, en 3.9, derde lid.

Artikel 3.17 (wijziging programma bij programmatische aanpak)

1. Het bestuursorgaan dat daarvoor in het programma is aangewezen, kan in dat programma opgenomen maatregelen, activiteiten of ontwikkelingen ambtshalve wijzigen of vervangen of laten vervallen en maatregelen, activiteiten of ontwikkelingen aan het programma toevoegen, als aannemelijk wordt gemaakt dat die wijzigingen per saldo passen binnen, of in ieder geval niet in strijd zijn met, het programma.
2. Het bestuursorgaan maakt bij een verzoek om wijziging van het programma aannemelijk dat voldaan is aan het in het eerste lid opgenomen vereiste.
3. Het bestuursorgaan dat een programma heeft vastgesteld, past dat programma aan als volgens dat bestuursorgaan uit de monitoring, bedoeld in artikel 20.1, eerste en tweede lid, blijkt dat artikel 3.14, tweede lid, niet langer in redelijkheid op dat programma van toepassing kan zijn.

HOOFDSTUK 4 ALGEMENE REGELS VOOR ACTIVITEITEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Afdeling 4.1 Omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening

Artikel 4.1 (omgevingsplan)

1. De gemeenteraad stelt één omgevingsplan vast waarin de bij of krachtens deze wet van het gemeentebestuur gevorderde regels worden opgenomen.
2. De gemeenteraad kan andere door het gemeentebestuur op grond van artikel 108 van de Gemeentewet gestelde regels die geheel of gedeeltelijk gaan over de fysieke leefomgeving opnemen in het omgevingsplan.
3. In afwijking van het eerste lid kan de gemeenteraad meer omgevingsplannen vaststellen, met dien verstande dat voor een locatie slechts één omgevingsplan geldt.

Artikel 4.2 (waterschapsverordening)

Het algemeen bestuur van het waterschap stelt één waterschapsverordening vast waarin de door het waterschapsbestuur op grond van artikel 56 van de Waterschapswet gestelde regels die geheel of gedeeltelijk gaan over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 4.3 (omgevingsverordening)

Provinciale staten stellen één omgevingsverordening vast waarin de door het provinciebestuur op grond van artikel 105 van de Provinciewet gestelde regels die geheel of gedeeltelijk gaan over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 4.4 (delegatie)

De gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap of provinciale staten kunnen de bevoegdheid tot het vaststellen van het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap respectievelijk gedeputeerde staten.

Afdeling 4.2 Voorbereidingsbescherming

Artikel 4.5 (voorbereidingsbesluit omgevingsplan)

1. De gemeenteraad kan voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op het vaststellen van het omgevingsplan. De gemeenteraad kan deze bevoegdheid delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.
2. Om te voorkomen dat een in het voorbereidingsbesluit aangewezen locatie minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van het doel waarvoor het omgevingsplan wordt vastgesteld, kan bij dat besluit worden bepaald dat het in daarbij aangewezen gevallen verboden is:
 - a. werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren,
 - b. bouwwerken te slopen,
 - c. het gebruik van bouwwerken of locaties te wijzigen.
3. In het voorbereidingsbesluit kunnen gevallen worden aangewezen waarin een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit kan worden aangehouden.

4. Het voorbereidingsbesluit vervalt na twee jaar, of, voor zover eerder, op het tijdstip waarop het omgevingsplan in werking treedt.

Artikel 4.6 (voorbereidingsbesluit omgevingsverordening)

1. Provinciale staten kunnen voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op het vaststellen van de omgevingsverordening. Provinciale staten kunnen deze bevoegdheid delegeren aan gedeputeerde staten.
2. Artikel 4.5, tweede en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.7 (voorbereidingsbesluit in verband met instructies of projectbesluit)

1. Provinciale staten kunnen voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel als bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.25, eerste lid, gericht op het vaststellen van een omgevingsplan. Provinciale staten kunnen deze bevoegdheid delegeren aan gedeputeerde staten.
2. Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister, kan voor een locatie een voorbereidingsbesluit nemen met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel als bedoeld in 2.19, eerste lid, of een instructie als bedoeld in artikel 2.26, eerste lid, gericht op het vaststellen van een omgevingsplan.
3. Artikel 4.5, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.
4. In het voorbereidingsbesluit kunnen gevallen worden aangewezen waarin een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit wordt aangehouden.
5. Het voorbereidingsbesluit vervalt:
 - a. als niet binnen twee jaar na inwerkingtreding van dat besluit het projectbesluit, de instructieregel of de instructie in werking is getreden,
 - b. op het tijdstip waarop het door het projectbesluit of overeenkomstig de instructieregel of de instructie gewijzigde omgevingsplan in werking treedt.

Afdeling 4.3 Algemene bepalingen over regels voor activiteiten in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening

Artikel 4.8 (specificeren inhoud algemene regels)

1. De regels in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening kunnen in ieder geval inhouden:
 - a. een plicht om van het verrichten van een activiteit mededeling te doen aan een daarbij aangewezen bestuursorgaan of andere instantie,
 - b. een verbod om zonder voorafgaande melding aan een daarbij aangewezen bestuursorgaan of andere instantie een activiteit te verrichten.
2. De in het omgevingsplan opgenomen andere regels dan locatieontwikkelingsregels kunnen in ieder geval inhouden een verbod om een activiteit te verrichten of een verbod om een activiteit zonder omgevingsvergunning te verrichten.
3. De regels in de waterschapsverordening of de omgevingsverordening kunnen in ieder geval inhouden een verbod om een activiteit te verrichten of een verbod om een activiteit zonder omgevingsvergunning te verrichten.

Artikel 4.9 (maatwerkvoorschriften)

1. In het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening kunnen onderwerpen worden aangewezen waarvoor het bevoegd gezag bij beschikking maatwerkvoorschriften kan stellen.
2. De maatwerkvoorschriften kunnen afwijken van de regels in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening, als dat bij die regels is bepaald. Daarbij kan worden bepaald in welke mate of hoe lang kan worden afgeweken.

Artikel 4.10 (gelijkwaardigheid)

1. In het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening kan worden bepaald dat voor een daarbij gestelde plicht om een maatregel te treffen geldt dat, in plaats daarvan, een andere maatregel kan worden getroffen als daarmee ten minste hetzelfde doel wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel wordt nagestreefd.
2. In het omgevingsplan of de verordeningen kan worden bepaald dat toepassing van een gelijkwaardige maatregel alleen is toegestaan als:
 - a. de voorgenomen toepassing daarvan bij het bevoegd gezag is gemeld, of
 - b. het bevoegd gezag aan de hand van overgelegde gegevens bij beschikking met de gelijkwaardigheid heeft ingestemd.

Afdeling 4.4 Regels voor activiteiten in het omgevingsplan

Artikel 4.11 (toedeling van functies aan locaties)

- In het omgevingsplan worden voor de uitoefening van de gemeentelijke taken en bevoegdheden voor de fysieke leefomgeving als bedoeld in artikel 2.1:
- a. voor het gehele grondgebied van de gemeente functies aan locaties toegedeeld, en
 - b. voor zover nodig, met het oog op die functies andere locatieontwikkelingsregels gesteld.

Artikel 4.12 (regels voor verlening omgevingsvergunning)

In het omgevingsplan kunnen gronden worden aangegeven die worden betrokken bij het nemen van een beslissing over het verlenen van een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit.

Artikel 4.13 (aanwijzen moderniseringslocaties)

In het omgevingsplan kunnen locaties worden aangewezen waar de daar aanwezige bouwwerken moeten worden gemoderniseerd of worden vervangen door gelijksoortige bebouwing. Zolang deze modernisering of vervanging niet is verwezenlijkt, wordt het gebruik van die bouwwerken aangemerkt als afwijkend van de toegedeelde functie.

Artikel 4.14 (beleidsregels)

1. In het omgevingsplan kan worden bepaald dat de uitleg van daarbij aangegeven regels afhankelijk wordt gesteld van beleidsregels. De beleidsregels worden betrokken bij de uitoefening van een bij het omgevingsplan aangegeven bevoegdheid.
2. In het omgevingsplan kan worden bepaald dat de beleidsregels worden vastgesteld door de gemeenteraad of door het college van burgemeester en wethouders.
3. Als de regels gaan over het uiterlijk van bouwwerken en de toepassing daarvan uitleg behoeft, stelt de gemeenteraad beleidsregels vast voor de beoordeling van een aanvraag

om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit. Deze beleidsregels zijn zo veel mogelijk toegesneden op de te onderscheiden bouwwerken.

Artikel 4.15 (actualisering in verband met locatieontwikkelingsactiviteiten)

Het omgevingsplan wordt uiterlijk vijf jaar na het onherroepelijk worden van een omgevingsvergunning voor een voortdurende locatieontwikkelingsactiviteit, waaraan geen termijn is verbonden als bedoeld in artikel 5.19, eerste lid, met die vergunning in overeenstemming gebracht.

Afdeling 4.5 Regels voor activiteiten in de omgevingsverordening

Artikel 4.16 (locatieontwikkelingsregels)

In de omgevingsverordening worden alleen locatieontwikkelingsregels gesteld, voor zover het onderwerp van zorg niet doelmatig en doeltreffend met instructieregels als bedoeld in artikel 2.17 kan worden behartigd.

Artikel 4.17 (maatwerkregels omgevingsplan en waterschapsverordening)

1. In de omgevingsverordening kan worden bepaald dat in het omgevingsplan of de waterschapsverordening over daarbij aangewezen onderwerpen maatwerkregels kunnen worden gesteld.
2. De maatwerkregels kunnen afwijken van de in de omgevingsverordening gestelde regels, als dat bij die regels is bepaald. Daarbij kan worden bepaald in welke mate of hoe lang kan worden afgeweken.

Afdeling 4.6 Rijksregels

§ 4.6.1 Algemene bepalingen over rijksregels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving

Artikel 4.18 (grondslag rijksregels)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.
2. Bij ministeriële regeling kunnen over die activiteiten:
 - a. uitvoeringstechnische, administratieve of meet- of rekenvoorschriften worden gesteld,
 - b. middelvoorschriften worden gesteld ter voldoening aan op grond van het eerste lid gestelde doelvoorschriften.
3. Bij deze regels kan worden aangegeven in hoeverre bij het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening aanvullende regels kunnen worden gesteld.
4. Bij het stellen van de regels worden de grenzen van artikel 2.3 in acht genomen.

Artikel 4.19 (specificeren inhoud rijksregels)

1. De regels op grond van artikel 4.18 kunnen in ieder geval inhouden:
 - a. een plicht om van het verrichten van een activiteit mededeling te doen aan een daarbij aangewezen bestuursorgaan of andere instantie,
 - b. een verbod om zonder voorafgaande melding aan een daarbij aangewezen bestuursorgaan of andere instantie een activiteit te verrichten,
 - c. een verbod om een activiteit te verrichten.

2. Op grond van artikel 4.18 kan in ieder geval worden bepaald dat een daarbij gestelde regel alleen geldt binnen een door een bestuursorgaan aangewezen beperkingengebied, taakgebied, zone, agglomeratie of ander gebied.

Artikel 4.20 (maatwerkregels omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening)

1. Op grond van artikel 4.18 kan worden bepaald dat in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening over daarbij aangewezen onderwerpen maatwerkregels kunnen worden gesteld.
2. De maatwerkregels kunnen afwijken van de op grond van artikel 4.18 gestelde regels, als dat bij die regels is bepaald. Daarbij kan worden bepaald in welke mate of hoe lang kan worden afgeweken.

Artikel 4.21 (maatwerkvoorschriften)

1. Op grond van artikel 4.18 kunnen onderwerpen worden aangewezen waarvoor een daarbij aangewezen bestuursorgaan bij beschikking maatwerkvoorschriften kan stellen. Daarbij kunnen regels worden gesteld over de inhoud van de maatwerkvoorschriften.
2. De maatwerkvoorschriften kunnen afwijken van de op grond van artikel 4.18 gestelde regels, als dat bij die regels is bepaald. Daarbij kan worden bepaald in welke mate of hoe lang kan worden afgeweken.
3. Voor zover op een activiteit niet alleen regels als bedoeld in artikel 4.18 van toepassing zijn, maar daarvoor ook een omgevingsvergunning is vereist, kan op grond van artikel 4.18 worden bepaald dat de maatwerkvoorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden.

Artikel 4.22 (gelijkwaardigheid)

1. Als op grond van artikel 4.18 een plicht is opgenomen om een maatregel te treffen, kan in plaats daarvan een andere maatregel worden getroffen als daarmee ten minste hetzelfde doel wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel wordt nagestreefd.
2. Op grond van artikel 4.18 kunnen nadere regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid of kan de toepassing daarvan worden beperkt of uitgesloten.
3. Op grond van artikel 4.18 kan worden bepaald dat toepassing van een gelijkwaardige maatregel alleen is toegestaan als:
 - a. de voorgenomen toepassing daarvan bij het bevoegd gezag is gemeld, of
 - b. het bevoegd gezag aan de hand van overgelegde gegevens bij beschikking met de gelijkwaardigheid heeft ingestemd.

§ 4.6.2 Bijzondere bepalingen over rijksregels

Artikel 4.23 (rijksregels implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van artikel 4.18 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van:

- a. de grondwaterrichtlijn,
- b. de kaderrichtlijn afvalstoffen,
- c. de kaderrichtlijn water,
- d. de richtlijn autowrakken,
- e. de richtlijn benzinedamptertugwinning,
- f. de richtlijn energieprestatie van gebouwen,
- g. de richtlijn geologische opslag van kooldioxide,
- h. de richtlijn hernieuwbare energie,

- i. de richtlijn havenontvangstvoorzieningen,
- j. de richtlijn industriële emissies,
- k. de richtlijn stedelijk afvalwater,
- l. de richtlijn winningsafval,
- m. de Seveso-richtlijn,
- n. het verdrag van Valletta.

Artikel 4.24 (rijksregels bouwen)

Op grond van artikel 4.18 worden in het belang van de veiligheid van mensen en dieren, de gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en het milieu regels gesteld over:

- a. de minimumkwaliteit van bestaande en te bouwen bouwwerken,
- b. het gebruik van bouwwerken,
- c. het uitvoeren van bouw- en sloopactiviteiten.

Artikel 4.25 (rijksregels milieu)

1. Op grond van artikel 4.18 worden in het belang van de bescherming en verbetering van het milieu regels gesteld over locatiegebonden milieuactiviteiten.

2. De bescherming en verbetering van het milieu is in ieder geval gericht op:

- a. de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen,
- b. de bescherming en verbetering van de kwaliteit van water, bodem en lucht,
- c. de beheersing van de gevolgen van klimaatverandering,
- d. een doelmatig beheer van afvalstoffen en een doelmatig beheer van afvalwater,
- e. zuinig gebruik van energie en grondstoffen.

3. De regels strekken er in ieder geval toe dat:

- a. alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen,
- b. de beste beschikbare technieken worden toegepast,
- c. geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt,
- d. het ontstaan van afvalstoffen zo veel mogelijk wordt voorkomen en de ontstane afvalstoffen doelmatig worden beheerd,
- e. energie doelmatig wordt gebruikt,
- f. maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken,
- g. de nadelige gevolgen worden beperkt van verkeer van personen en goederen van en naar de locatie waar de activiteit wordt verricht,
- h. bij de definitieve beëindiging van activiteiten maatregelen worden getroffen om significante nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen.

Artikel 4.26 (rijksregels watersystemen)

1. Op grond van artikel 4.18 worden in het belang van een doelmatig beheer van watersystemen en ter bescherming van de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken regels gesteld over:

- a. wateractiviteiten,
- b. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot natte waterstaatswerken in beheer bij Onze Minister.

2. Voor zover de regels betrekking hebben op waterkwaliteitsactiviteiten, strekken die er in ieder geval toe dat:

- a. alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen,
- b. de beste beschikbare technieken worden toegepast,
- c. geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt.

Artikel 4.27 (rijksregels hygiëne en veiligheid zwemmen en baden)

Op grond van artikel 4.18 worden in het belang van de hygiëne en veiligheid regels gesteld over het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden.

HOOFDSTUK 5 DE OMGEVINGSVERGUNNING EN HET PROJECTBESLUIT

Afdeling 5.1 De omgevingsvergunning

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

- a. een bouwactiviteit,
- b. een locatieontwikkelingsactiviteit,
- c. een rijksmonumentenactiviteit,
- d. een stortingsactiviteit op zee,

tenzij het betreft een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

- a. een brandveilig gebruiksactiviteit,
- b. een milieuactiviteit,
- c. een wateractiviteit,
- d. een ontgrondingsactiviteit:
 - 1°. in de rijkswateren,
 - 2°. voor het winnen van oppervlaktedelfstoffen buiten de rijkswateren,
- e. een mijnbouwinstallatie-plaatsingsactiviteit,
- f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:

- 1°. een droog waterstaatswerk,
- 2°. een nat waterstaatswerk,
- 3°. een luchthaven,
- 4°. een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg,
- 5°. een mijnbouwinstallatie,

voor zover het betreft een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

3. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

- a. een Natura 2000-activiteit,
- b. een flora- en fauna-activiteit,

voor zover die activiteiten bestaan uit een of meer van de activiteiten, bedoeld in het eerste of tweede lid of in artikel 5.3, 5.4, 5.5 of 5.6.

Artikel 5.2 (afbakening vergunningplicht artikel 5.1)

1. Bij de aanwijzing van gevallen op grond van artikel 5.1, eerste en tweede lid, worden de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, in acht genomen.

2. Op grond van artikel 5.1, tweede lid, worden in ieder geval gevallen aangewezen ter uitvoering van:

- a. de kaderrichtlijn afvalstoffen,
- b. de kaderrichtlijn water,
- c. de mer-richtlijn,
- d. de richtlijn industriële emissies,
- e. de richtlijn stedelijk afvalwater,
- f. de richtlijn winningsafval,
- g. het verdrag van Aarhus,
- h. het verdrag van Valletta.

Artikel 5.3 (omgevingsvergunningplicht vanwege andere regels in het omgevingsplan dan locatieontwikkelingsregels)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten in gevallen waarin dat in andere regels in het omgevingsplan dan locatieontwikkelingsregels is bepaald.

Artikel 5.4 (omgevingsvergunningplicht vanwege gemeentelijke verordeningen)

Voor zover op grond van een bepaling in een gemeentelijke verordening voor een activiteit een vergunning of ontheffing is vereist, geldt die bepaling als een verbod om die activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning, als het een of meer van de volgende activiteiten betreft:

- a. het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een gemeentelijk monument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het monument wordt ontsierd of in gevaar gebracht,
- b. het slopen van een bouwwerk in een gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht,
- c. het aanleggen van een weg of het verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, voor zover daarvoor ook een omgevingsvergunning is vereist op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, of 5.3,
- d. het maken, hebben of veranderen van een uitweg of het veranderen van het gebruik daarvan,
- e. het in, op of aan een onroerende zaak hebben van een alarminstallatie die een voor de omgeving opvallend geluid of lichtsignaal kan produceren,
- f. het vellen of doen vellen van een houtopstand,
- g. het maken of voeren op of aan een onroerende zaak van handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats,
- h. het als eigenaar, beperkt zakelijk gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat op of aan die onroerende zaak handelsreclame wordt gemaakt of gevoerd met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats,
- i. het in een bij die verordening aangewezen gedeelte van de gemeente opslaan van roerende zaken,
- j. het als eigenaar, beperkt zakelijk gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak in een bij die verordening aangewezen gedeelte van de gemeente toestaan of gedogen dat daar roerende zaken worden opgeslagen.

Artikel 5.5 (omgevingsvergunningplicht vanwege waterschapsverordening)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten in gevallen waarin dat in de waterschapsverordening is bepaald.

Artikel 5.6 (omgevingsvergunningplicht vanwege omgevingsverordening)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten in gevallen waarin dat in de omgevingsverordening is bepaald.

Artikel 5.7 (verbod handelen in strijd met voorschriften bij omgevingsvergunning)

Het is verboden te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning.

Artikel 5.8 (verbod in stand laten zonder vergunning gebouwd bouwwerk)

1. Het is verboden een bouwwerk of deel daarvan dat is gebouwd zonder omgevingsvergunning in stand te laten.
2. Het eerste lid geldt niet als voor de bouwactiviteit geen omgevingsvergunning is of was vereist. Als die bouwactiviteit betrekking heeft op een bouwwerk waarvan de aanwezigheid alleen voor een beperkte periode is toegestaan, blijft het eerste lid alleen buiten toepassing tijdens die periode.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.9 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. In het belang van een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen:
 - a. wateractiviteiten en beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een nat waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, en
 - b. activiteiten als bedoeld in artikel 5.5,los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1, 5.3, 5.4, 5.5 en 5.6.
3. Een omgevingsvergunning voor een milieuactiviteit en een omgevingsvergunning voor een waterkwaliteitsactiviteit worden gelijktijdig aangevraagd als die activiteiten betrekking hebben op eenzelfde installatie als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning voor die activiteiten.

Artikel 5.10 (bevoegd gezag omgevingsvergunning)

1. Het college van burgemeester en wethouders beslist op de aanvraag om een omgevingsvergunning, tenzij op grond van het tweede of derde lid een ander bestuursorgaan is aangewezen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden in het belang van een doelmatig waterbeheer gevallen aangewezen van:
 - a. wateractiviteiten en beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een nat waterstaatswerk als bedoeld in artikel 5.1, en
 - b. activiteiten als bedoeld in artikel 5.5,waarin het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten of Onze Minister op de aanvraag beslissen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden ook gevallen aangewezen van andere activiteiten dan bedoeld in het tweede lid waarin gedeputeerde staten of een van Onze Ministers op de aanvraag beslissen.
4. Bij de aanwijzing van gedeputeerde staten of van een van Onze Ministers op grond van het tweede of derde lid worden de grenzen van artikel 2.3 in acht genomen.
5. Als een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit of activiteiten die op het grondgebied van meer dan een gemeente, waterschap of provincie plaatsvinden, wordt op die aanvraag beslist door het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap of gedeputeerde staten van respectievelijk de gemeente, het waterschap of de provincie waar de activiteit of activiteiten geheel of in hoofdzaak zullen worden verricht.

6. Het bestuursorgaan dat bevoegd is om op een aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen, is ook bevoegd tot toepassing van de artikelen 5.21 tot en met 5.24.

Artikel 5.11 (flexibiliteitsregeling bevoegd gezag)

1. Een bestuursorgaan dat op grond van artikel 5.10 het bevoegd gezag is, kan zijn bevoegdheid aan een ander bestuursorgaan overdragen, als dat bestuursorgaan daarmee instemt.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de toepassing van het eerste lid.

§ 5.1.3 De beoordeling van de aanvraag

Artikel 5.12 (gedeeltelijke conversie aanvraag)

Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit die ook een locatieontwikkelingsactiviteit is waarvoor niet eerder een omgevingsvergunning is aangevraagd of verleend, wordt ook aangemerkt als een aanvraag om een omgevingsvergunning voor die locatieontwikkelingsactiviteit.

Artikel 5.13 (toetsingskader voor artikel 5.1-activiteiten)

1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 5.1, kan de omgevingsvergunning alleen worden verleend of geweigerd:
 - a. op de gronden die, ter uitvoering van artikel 2.1, tweede en derde lid, bij algemene maatregel van bestuur voor die activiteit zijn aangegeven, en
 - b. vanwege instructieregels als bedoeld in artikel 2.17, tweede lid, aanhef en onder a, onder 3°.
2. Bij het aangeven van de gronden, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden in ieder geval de uitgangspunten betrokken die op grond van paragraaf 4.6.2 bij het stellen van regels als bedoeld in artikel 4.18 worden betrokken. Dat kan inhouden dat die regels deel uitmaken van die gronden.

Artikel 5.14 (toetsingskader voor artikel 5.3-, 5.4-, 5.5- en 5.6-activiteiten)

Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 5.3, 5.4, 5.5 of 5.6, kan de omgevingsvergunning alleen worden verleend of geweigerd op de gronden die zijn aangegeven in het omgevingsplan, de gemeentelijke verordening, de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening.

Artikel 5.15 (toetsing Wet bibob)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, eerste en tweede lid, aangewezen waarvoor het bevoegd gezag de omgevingsvergunning kan weigeren in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het weigeren van de omgevingsvergunning met toepassing van het eerste lid. Daarbij kan worden bepaald dat het bevoegd gezag het Bureau bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, bedoeld in artikel 8 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, om een advies als bedoeld in artikel 9 van die wet kan vragen.

Artikel 5.16 (toetsing bij onthouden instemming)

Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor het verlenen van de omgevingsvergunning op grond van artikel 16.16 instemming van een ander bestuursorgaan behoeft, wordt de omgevingsvergunning voor die activiteit geweigerd als de instemming is onthouden.

§ 5.1.4 Inhoud en werking

Artikel 5.17 (voorschriften omgevingsvergunning)

1. Aan een omgevingsvergunning worden de voorschriften verbonden die nodig zijn met het oog op:
 - a. de gronden van het toetsingskader, bedoeld in de artikelen 5.13, eerste lid, 5.14 en 5.15,
 - b. andere gronden die, ter uitvoering van artikel 2.1, tweede en derde lid, bij algemene maatregel van bestuur voor die activiteit zijn aangegeven.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden voor daarbij aangewezen activiteiten regels gesteld over de toepassing van het eerste lid. Daarbij worden in ieder geval regels gesteld over:
 - a. voorschriften die strekken tot toepassing van andere technieken dan die waarover bij de aanvraag om een omgevingsvergunning gegevens of bescheiden zijn verstrekt,
 - b. voorschriften die, ook al houden deze verband met gronden als bedoeld in het eerste lid, niet aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden milieuactiviteiten aangewezen waarvoor, in afwijking van het eerste lid, aan de omgevingsvergunning voor die activiteiten geen voorschriften kunnen worden verbonden. Aangewezen worden milieuactiviteiten waarop:
 - a. op grond van artikel 5.13, eerste lid, onder a, een beperkter toetsingskader van toepassing is dan voor andere milieuactiviteiten, en
 - b. bij verlening van de omgevingsvergunning, voor het overige regels als bedoeld in artikel 4.18 van toepassing zijn.
4. Voor vergunningplichtige activiteiten als bedoeld in artikel 5.3, 5.4, 5.5 of 5.6 kunnen in het omgevingsplan, de gemeentelijke verordening, de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening ook regels worden gesteld over het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning voor die activiteiten.
5. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het omgevingsplan voor zover het betreft regels over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit.

Artikel 5.18 (verhouding voorschriften omgevingsvergunning en rijksregels)

Voor zover op een activiteit regels als bedoeld in artikel 4.18 van toepassing zijn, kunnen de voorschriften die aan een omgevingsvergunning voor die activiteit worden verbonden alleen van die regels afwijken voor zover:

- a. dat op grond van regels als bedoeld in artikel 4.21, derde lid, is toegestaan, of
- b. die voorschriften, bij een omgevingsvergunning voor een milieuactiviteit of een waterkwaliteitsactiviteit die betrekking heeft op een installatie als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, strekken tot een hoger niveau van bescherming dan de regels, bedoeld in artikel 4.25.

Artikel 5.19 (termijnstelling in omgevingsvergunning)

1. In een omgevingsvergunning voor een voortdurende activiteit kan worden bepaald dat die vergunning geldt voor een daarbij aangegeven termijn.
2. In een omgevingsvergunning voor een aflopende activiteit kan worden bepaald dat de vergunninghouder na afloop van een bij de vergunning aangegeven termijn, de voor de verlening van de vergunning bestaande toestand heeft hersteld of een andere, in de omgevingsvergunning omschreven, toestand heeft gerealiseerd.
3. In een omgevingsvergunning voor een seizoensgebonden bouwwerk:
 - a. kan worden bepaald dat het bouwwerk op grond van die vergunning gedurende opeenvolgende kalenderjaren kan worden gebouwd, gebruikt en gesloopt, en
 - b. wordt bepaald binnen welke opeenvolgende tijdvakken van een kalenderjaar het bouwen, gebruiken en slopen van het bouwwerk plaatsvindt.
4. In een omgevingsvergunning kan worden bepaald dat daarbij aangewezen voorschriften nadat de vergunning haar gelding heeft verloren, tijdens een daarbij aangegeven termijn van kracht blijven.
5. Bij algemene maatregel van bestuur worden gevallen aangewezen waarin een termijn als bedoeld in het eerste of tweede lid wordt gesteld. Bij de maatregel kunnen over die termijn de volgende onderwerpen worden geregeld:
 - a. de maximale duur,
 - b. de gevallen waarin verlenging mogelijk is.

Artikel 5.20 (normadressaat omgevingsvergunning)

1. Een omgevingsvergunning geldt voor een ieder die de activiteit of activiteiten verricht waarop zij betrekking heeft. De vergunninghouder draagt zorg voor de naleving van de vergunningvoorschriften.
2. Als een aangevraagde of verleende omgevingsvergunning zal gaan gelden voor een ander dan de aanvrager of de vergunninghouder, meldt de aanvrager of de vergunninghouder dat ten minste een maand van tevoren aan het bevoegd gezag. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gegevens die bij die melding worden verstrekt.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangewezen, waarin, in afwijking van het eerste lid, eerste volzin, de omgevingsvergunning alleen geldt voor degene aan wie zij is verleend. Daarbij kan worden bepaald dat:
 - a. de vergunning tijdens een daarbij aangegeven termijn nog blijft gelden voor rechtsopvolgers van degene aan wie zij is verleend,
 - b. de vergunning ook geldt voor een rechtspersoon aan wie zij is overgedragen door een andere rechtspersoon, als het bevoegd gezag daarvoor toestemming heeft verleend.

§ 5.1.5 Actualisering, wijziging, intrekking en revisievergunning

Artikel 5.21 (actualisering omgevingsvergunning)

1. Voor zover een omgevingsvergunning betrekking heeft op een stortingsactiviteit op zee, een milieuactiviteit of een waterkwaliteitsactiviteit, beziet het bevoegd gezag regelmatig of de voorschriften van de vergunning nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu.
2. Onder ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu wordt ook verstaan de vaststelling van nieuwe of herziene conclusies over beste beschikbare technieken, bedoeld in artikel 13, vijfde en zevende lid, van de richtlijn

industriële emissies.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden in het belang van het milieu regels gesteld over de wijze waarop het eerste lid wordt toegepast voor daarbij aangewezen activiteiten. Bij de maatregel kan worden bepaald dat daarbij gestelde regels alleen gelden in daarbij aangewezen gevallen.

Artikel 5.22 (verplichting tot wijziging voorschriften omgevingsvergunning en intrekking omgevingsvergunning)

Het bevoegd gezag wijzigt de voorschriften van een omgevingsvergunning of trekt een omgevingsvergunning in:

- a. in gevallen of op gronden die, ter uitvoering van artikel 2.1, tweede en derde lid, bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen of aangegeven,
- b. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3, 5.4, 5.5 of 5.6: in gevallen of op gronden die in het omgevingsplan, de gemeentelijke verordening, de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening zijn aangewezen of aangegeven.

Artikel 5.23 (bevoegdheid tot wijziging voorschriften omgevingsvergunning en intrekking omgevingsvergunning)

1. Het bevoegd gezag kan de voorschriften van een omgevingsvergunning wijzigen:

- a. in gevallen of op gronden die, ter uitvoering van artikel 2.1, tweede en derde lid, bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen of aangegeven,
- b. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3, 5.4, 5.5 of 5.6: in gevallen of op gronden die in het omgevingsplan, de gemeentelijke verordening, de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening zijn aangewezen of aangegeven.

2. Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning intrekken:

- a. in gevallen of op gronden die, ter uitvoering van artikel 2.1, tweede en derde lid, bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen of aangegeven,
- b. als gedurende een jaar of een in de vergunning bepaalde langere termijn geen activiteiten zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning,
- c. op verzoek van de vergunninghouder,
- d. voor een milieuactiviteit of een waterkwaliteitsactiviteit waarvoor met toepassing van artikel 16.7, eerste lid, aanhef en onder b, gecoördineerd omgevingsvergunningen zijn verleend: als de omgevingsvergunning voor de samenhangende waterkwaliteitsactiviteit respectievelijk de milieuactiviteit is ingetrokken,
- e. voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.3, 5.4, 5.5 of 5.6: in gevallen of op gronden die in het omgevingsplan, de gemeentelijke verordening, de waterschapsverordening respectievelijk de omgevingsverordening zijn aangewezen of aangegeven.

Artikel 5.24 (revisievergunning)

1. Als voor een of meer activiteiten verschillende omgevingsvergunningen van kracht zijn, kan het bevoegd gezag, in het belang van een doelmatige uitvoering en handhaving, ambtshalve een omgevingsvergunning verlenen die de eerder verleende omgevingsvergunningen vervangt. Daarbij kan het bevoegd gezag de rechten die de vergunninghouder aan die omgevingsvergunningen ontleende, niet wijzigen anders dan mogelijk zou zijn met toepassing van artikel 5.22 of 5.23.

2. Als de omgevingsvergunningen niet door hetzelfde bevoegd gezag zijn verleend, kan het eerste lid worden toegepast door elk van de betrokken bestuursorganen, als de andere betrokken bestuursorganen toepassing hebben gegeven aan artikel 5.11.

3. Het eerste lid kan ook worden toegepast tegelijk met het beslissen op een aanvraag om een nieuwe omgevingsvergunning. Dit geldt ook als, in afwijking van het eerste lid, slechts één omgevingsvergunning van kracht is.

4. Een met toepassing van dit artikel verleende omgevingsvergunning schorst met ingang van de dag waarop zij in werking treedt, en daarna, in de periode waarin deze vergunning nog niet onherroepelijk is, zolang zij in werking blijft, de werking van de omgevingsvergunningen die zij vervangt. Deze omgevingsvergunningen vervallen op de dag waarop de met toepassing van dit artikel verleende omgevingsvergunning onherroepelijk wordt.

Afdeling 5.2 Projectprocedure

§ 5.2.1 Algemene bepalingen

Artikel 5.25 (bevoegd gezag voor het projectbesluit)

1. Voor het uitvoeren van een project en het in werking hebben of in stand houden daarvan kan een projectbesluit worden vastgesteld. Een projectbesluit wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten, Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister.
2. Bij het vaststellen van een projectbesluit door gedeputeerde staten, door Onze Minister, of Onze Minister die het aangaat, worden de grenzen van artikel 2.3 in acht genomen.
3. Het dagelijks bestuur van het waterschap kan een projectbesluit alleen vaststellen met het oog op de taken, bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°.
4. Gedeputeerde staten van de provincie waar het project in hoofdzaak wordt uitgevoerd, zijn bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.
5. Als Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister, en gedeputeerde staten van een of meer provincies gezamenlijk een project willen uitvoeren, is Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister, bevoegd om het projectbesluit vast te stellen.
6. Onze Minister die het aangaat kan, in overeenstemming met Onze Minister, in afwijking van het eerste of zesde lid bepalen dat Onze Minister die het aangaat bevoegd is om het projectbesluit vast te stellen.

Artikel 5.26 (coördinatie uitvoeringsbesluiten)

1. Het bevoegd gezag voor het projectbesluit kan bepalen dat artikel 16.7 van toepassing is op de coördinatie van de besluiten ter uitvoering van het projectbesluit.
2. Artikel 16.7 is van toepassing op de coördinatie van besluiten ter uitvoering van projectbesluiten als bedoeld in artikel 5.27.
3. Als het coördinerend bestuursorgaan treedt het bevoegd gezag voor het projectbesluit op.
4. In afwijking van het derde lid treedt als het coördinerend bestuursorgaan op:
 - a. gedeputeerde staten: als het dagelijks bestuur van het waterschap bevoegd gezag is voor het projectbesluit,
 - b. Onze Minister die het aangaat: als hij op grond van artikel 5.25, eerste, vijfde of zesde lid, bevoegd is om het projectbesluit vast te stellen.

Artikel 5.27 (projectbesluit voor hoofdinfrastructuur en primaire waterkeringen)

1. Onze Minister stelt voor regio-overstijgende werken in ieder geval een projectbesluit vast voor de volgende projecten:

- a. de aanleg van een auto- of autosnelweg, spoorweg of vaarweg,
- b. een wijziging van een auto- of autosnelweg, die bestaat uit:
 - 1°. de ombouw van een weg tot autosnelweg, of
 - 2°. de uitbreiding van een weg met een of meer rijstroken als het uit te breiden weggedeelte twee knooppunten of aansluitingen met elkaar verbindt,
- c. een wijziging van een spoorweg die bestaat uit:
 - 1°. een uitbreiding van die spoorweg met een of meer sporen als het uit te breiden spoorweggedeelte twee aansluitingen met elkaar verbindt,
 - 2°. de aanleg van spoorwegbouwkundige bouwwerken,
 - 3°. de aanleg van een verbindingsboog, of
 - 4°. een geheel van onderling samenhangende maatregelen voor die spoorweg,
- d. het opnieuw in gebruik nemen van een al aangelegde spoorweg van vijf kilometer of meer,
- e. een wijziging van een vaarweg die bestaat uit een vergroting of verdieping waardoor het ruimteoppervlak van de vaarweg met ten minste twintig procent toeneemt of de vaarweg blijvend wordt verdiept waarbij meer dan vijf miljoen kubieke meter grond wordt verzet,
- f. de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen.

2. Het dagelijks bestuur van het waterschap stelt in ieder geval een projectbesluit vast voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen voor zover die niet onder het eerste lid, aanhef en onder f, vallen.

§ 5.2.2 Voornemen, verkenning en voorkeursbeslissing

Artikel 5.28 (voornemen)

1. Het bevoegd gezag geeft kennis van zijn voornemen om een verkenning uit te voeren naar een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving en om:
 - a. een projectbesluit vast te stellen zonder daaraan voorafgaande voorkeursbeslissing, of
 - b. een projectbesluit vast te stellen en ter voorbereiding daarvan een voorkeursbeslissing te nemen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur of bij besluit van het bevoegde bestuursorgaan wordt bepaald in welk geval een voorkeursbeslissing in ieder geval wordt genomen.

Artikel 5.29 (verkenning)

Bij de verkenning vergaart het bevoegd gezag de nodige kennis en inzichten over:

- a. de aard van de opgave,
- b. de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen, en
- c. de mogelijke oplossingen voor die opgave.

Artikel 5.30 (voorkeursbeslissing)

De voorkeursbeslissing kan inhouden:

- a. het uitvoeren van een project,
- b. een oplossing zonder project,
- c. een combinatie van de onderdelen a of b met de uitvoering van andere projecten, of
- d. het niet uitwerken van een oplossing.

Artikel 5.31 (wijzigen of uitwerken projectbesluit zonder paragraaf 5.2.2)

Deze paragraaf is niet van toepassing op een uitwerking van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.35 of een wijziging van een projectbesluit.

§ 5.2.3 Projectbesluit

Artikel 5.32 (inhoud projectbesluit)

In het projectbesluit wordt aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten zijn van de uitgevoerde verkenning.

Artikel 5.33 (integraal besluit)

1. De regels van het projectbesluit wijzigen de regels van het omgevingsplan.
2. Voor zover dat uitdrukkelijk in het projectbesluit is bepaald, geldt het projectbesluit:
 - a. als omgevingsvergunning voor de activiteiten ter uitvoering van het projectbesluit,
 - b. als een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen besluit volgens de bij die maatregel aangegeven regels.

Artikel 5.34 (toetsingskaders)

1. Voor de toepassing van artikel 5.33, eerste lid, zijn de afdelingen 4.3 en 4.4 van overeenkomstige toepassing op het projectbesluit.
2. Voor de toepassing van artikel 5.33, tweede lid, onder a, zijn de paragrafen 5.1.3, 5.1.4 en 5.1.5 respectievelijk de bij de maatregel op grond van artikel 5.33, tweede lid, onder b, aangegeven regels van overeenkomstige toepassing op het projectbesluit.
3. Als de uitvoering van een projectbesluit, vastgesteld door gedeputeerde staten, onevenredig wordt belemmerd door een programma op grond van een omgevingsplan als bedoeld in paragraaf 3.2.4 of door bepalingen die bij of krachtens een regeling van een gemeente of waterschap zijn vastgesteld, kunnen die bepalingen of programma's bij het vaststellen en uitvoeren van het projectbesluit en bij de besluiten ter uitvoering van het projectbesluit buiten toepassing worden gelaten.
4. Als de uitvoering van een projectbesluit, vastgesteld door Onze Minister, Onze Minister die het aangaat, in overeenstemming met Onze Minister, of Onze Minister die het aangaat, onevenredig wordt belemmerd door een programma op grond van een omgevingsplan of omgevingsverordening als bedoeld in paragraaf 3.2.4 of door bepalingen die bij of krachtens een regeling van een provincie, gemeente of waterschap zijn vastgesteld, kunnen die bepalingen of programma's bij het vaststellen en uitvoeren van het projectbesluit en bij de besluiten ter uitvoering van het projectbesluit buiten toepassing worden gelaten.

Artikel 5.35 (uitwerking binnen besluit)

1. Bij een projectbesluit kan worden bepaald dat het besluit met inachtneming van de daarbij gestelde randvoorwaarden door het bevoegd gezag technisch kan worden uitgewerkt.
2. Deze uitwerking maakt deel uit van het projectbesluit en kan, zolang de uitwerking nog niet is verwezenlijkt, worden vervangen door een nieuwe uitwerking.

HOOFDSTUK 6

Gereserveerd

HOOFDSTUK 7

Gereserveerd

HOOFDSTUK 8

Gereserveerd

HOOFDSTUK 9

Gereserveerd

HOOFDSTUK 10 GEDOOGPLICHTEN

Afdeling 10.1 Algemene bepalingen

Artikel 10.1 (begripsbepalingen)

In dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

initiatiefnemer: degene onder wiens verantwoordelijkheid een werk van algemeen belang waarvoor een gedoogplicht is opgelegd, wordt aangelegd, in stand gehouden, gewijzigd, verplaatst, uitgevoerd of opgeruimd;

rechthebbende: degene die enig recht heeft op de onroerende zaak waarin, waarop, waarboven of waaronder:

- a. activiteiten als bedoeld in afdeling 10.2 plaatsvinden, of
- b. een werk van algemeen belang wordt aangelegd, in stand gehouden, gewijzigd, verplaatst, uitgevoerd of opgeruimd;

werk van algemeen belang: werk of activiteit als bedoeld in paragraaf 10.3.2.

Afdeling 10.2 Gedoogplichten van rechtswege

Artikel 10.2 (gedoogplichten natte en droge waterstaatswerken)

Een rechthebbende gedooft voor natte en droge waterstaatswerken:

- a. het door of namens de beheerder verrichten van onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan dat waterstaatswerk,
- b. het door of namens de beheerder aanbrengen en in stand houden van meetmiddelen, seinen, merken, verkeerstekens of andere tekens, als dat volgens de beheerder nodig is voor de functievervulling van dat waterstaatswerk,
- c. het door of namens het op grond van de Scheepvaartverkeerswet bevoegd gezag aanbrengen en in stand houden van verkeerstekens,
- d. graaf- of meetwerkzaamheden voor het maken van ontwerpen voor het aanleggen, onderhouden of wijzigen van dat waterstaatswerk,
- e. het door of namens de beheerder aanleggen en in stand houden van elektrische geleidingen, voor zover dat niet plaatsvindt in afgesloten tuinen en erven die een geheel vormen met bewoonde percelen.

Artikel 10.3 (gedoogplichten waterbeheer)

1. Een rechthebbende gedooft bij gronden, gelegen aan of in een oppervlaktewaterlichaam waarvan het onderhoud wordt verricht door of namens de beheerder: het ontvangen op die gronden van specie of maaisel, dat tot regulier onderhoud van dat oppervlaktewaterlichaam wordt verwijderd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid worden gronden die zijn gescheiden van het oppervlaktewaterlichaam vanwege een droog waterstaatswerk of door een grondstrook te gering van breedte om het maaisel of de specie te ontvangen aangemerkt als gronden gelegen aan een oppervlaktelichaam.
3. Een rechthebbende gedooft bij gronden waar het grondwater invloed ondervindt van een waterkwantiteitsactiviteit bestaande uit het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening of het in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater in samenhang met dat onttrekken, voor zover die activiteit plaatsvindt op

grond van een omgevingsvergunning of als daarvoor een mededeling als bedoeld in artikel 4.8, eerste lid, onder a, is vereist: het bedoelde onttrekken of in de bodem brengen.

4. Een rechthebbende gedooft bij gronden, gelegen in of deel uitmakend van een oppervlaktewaterlichaam of bergingsgebied: wateroverlast en overstromingen door de afvoer of tijdelijke berging van oppervlaktewater.

Artikel 10.4 (melding werkzaamheden)

Bij werkzaamheden als bedoeld in de artikelen 10.2 en 10.3, eerste lid, informeert de beheerder de rechthebbende ten minste achtenveertig uur van tevoren schriftelijk over de voorgenomen werkzaamheden, tenzij dit door het spoedeisende karakter van die werkzaamheden niet mogelijk is.

Artikel 10.5 (bevoegdheid tot betreden plaatsen)

1. De met de inspectie van watersystemen of onderdelen daarvan belaste personen, werkzaam onder verantwoordelijkheid van de beheerder, zijn bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, elke plaats te betreden met uitzondering van woningen zonder toestemming van de bewoner.

2. De artikelen 5:13, 5:15, tweede en derde lid, 5:16 en 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10.6 (gedoogplichten Wet milieubeheer)

1. Een rechthebbende op een onroerende zaak waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd, gedooft dat werkzaamheden worden verricht voor die zorg.

2. Een rechthebbende op een onroerende zaak waar een beroepshalve of bedrijfsmatig verrichte activiteit, ongeacht het openbare of particuliere, winstgevende of niet-winstgevende karakter daarvan, wordt verricht of waar sprake is van milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan, gedooft dat preventieve of herstelmaatregelen als bedoeld in titel 17.2 van de Wet milieubeheer worden getroffen.

Artikel 10.7 (gedoogplicht Wet luchtvaart)

De exploitant van een luchthaven als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart gedooft op de luchthaven elektronische, meteorologische en andere hulpmiddelen bestemd voor de uitvoering van de taken, toegedeeld aan de Luchtverkeersleiding Nederland, bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart en het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut, voor de luchtverkeersbeveiliging en de luchtvaartmeteorologische dienstverlening.

Artikel 10.8 (gedoogplicht Wet lokaal spoor)

Een rechthebbende gedooft het beheer van lokale spoorweginfrastructuur als bedoeld in de Wet lokaal spoor, voor zover dit voor de goede uitvoering van dat beheer nodig is.

Artikel 10.9 (gedoogplicht Mijnbouwwet)

Een rechthebbende gedooft dat de houder van een vergunning voor het opsporen van CO₂-opslagcomplexen, het opsporen of het winnen van delfstoffen of aardwarmte, of het opslaan van stoffen als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet, in de ondergrond CO₂-opslagcomplexen opspoort, delfstoffen of aardwarmte opspoort of wint respectievelijk stoffen opslaat volgens de voor deze activiteiten geldende regels, voor zover deze activiteiten plaatsvinden op een diepte van meer dan 100 meter beneden de oppervlakte.

Artikel 10.10 (gedoogplicht zwemwater)

Een rechthebbende op een onroerende zaak waarin of waarop tekens met voorlichting worden geplaatst vanwege een negatief zwemadvies of een zwemverbod als bedoeld in artikel 2.31 gedooft het aanbrengen en in stand houden van die tekens.

Afdeling 10.3 Bij beschikking op te leggen gedoogplichten

§ 10.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 10.11 (toepassingscriteria)

Een gedoogplicht op grond van deze afdeling kan worden opgelegd als voor een werk van algemeen belang:

- a. duurzaam of tijdelijk gebruik moet worden gemaakt van een onroerende zaak,
- b. met de rechthebbende op de onroerende zaak ondanks een redelijke poging daartoe geen overeenstemming is bereikt over het gebruik daarvan,
- c. het gebruik van de onroerende zaak niet meer zal worden belemmerd dan redelijkerwijs nodig is, en
- d. de belangen van de rechthebbende redelijkerwijs onteigening niet vorderen.

Artikel 10.12 (op aanvraag en ambtshalve)

Het opleggen van een gedoogplicht op grond van deze afdeling geschiedt op aanvraag of, als de aanvrager op grond van deze wet zelf bevoegd is om voor het werk van algemeen belang een gedoogplicht op te leggen, ambtshalve.

§ 10.3.2 Gedoogplichten

Artikel 10.13 (gedoogplichten infrastructuur en water)

1. Onze Minister kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor de aanleg, instandhouding, wijziging, verplaatsing, uitvoering of opruiming van:

- a. een betaalpoort als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet bereikbaarheid en mobiliteit,
- b. een werk voor hoofdspoorwegen,
- c. infrastructuur nodig voor de productie en distributie van drinkwater als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder b, van de Drinkwaterwet,
- d. een werk ter uitvoering van een projectbesluit waarop artikel 5.26, eerste en tweede lid, van toepassing is,
- e. een werk voor het transport van afvalwater uitgevoerd door een waterschap,
- f. een werk voor het transport van afvalwater, hemelwater of grondwater uitgevoerd door een gemeente,
- g. lokale spoorweginfrastructuur als bedoeld in artikel 1 van de Wet lokaal spoor.

2. Als voor werken ter uitvoering van besluiten als bedoeld in het eerste lid, onder d, een van Onze andere Ministers dan Onze Minister het coördinerend bestuursorgaan is, beslist Onze Minister over de oplegging van een gedoogplicht na overleg met Onze Minister die het aangaat.

Artikel 10.14 (gedoogplichten energie en mijnbouw)

Onze Minister kan, na overleg met Onze Minister van Economische Zaken, aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor de aanleg, instandhouding, wijziging, verplaatsing, uitvoering of opruiming van:

- a. een net als bedoeld in de Elektriciteitswet 1998,
- b. een gasproductienet of een gastransportnet als bedoeld in de Gaswet,
- c. een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet en pijpleidingen en kabels die mijnbouwwerken onderling met elkaar verbinden of mijnbouwwerken met andere werken verbinden voor het vervoer van stoffen of het functioneren van een mijnbouwwerk,
- d. werken bestemd voor het opsporen van CO₂-opslagcomplexen als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet,
- e. een installatie waarvoor een vergunning is verleend op grond van artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet,
- f. een werk voor de levering van warmte als bedoeld in de Warmtewet.

Artikel 10.15 (gedoogplicht Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag)

Onze Minister kan, na overleg met Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor de aanleg, instandhouding, wijziging, verplaatsing, uitvoering of opruiming van werken voor grenswateren als bedoeld in de Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag.

Artikel 10.16 (gedoogplicht voor ontgrondingen)

1. Onze Minister kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek op een locatie in verband met een omgevingsvergunning voor een ontgrondingenactiviteit of een aanvraag om een dergelijke vergunning.
2. Als gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn voor de omgevingsvergunning, beslissen zij over de oplegging van de gedoogplicht.
3. Onze Minister kan op verzoek van de aanvrager of houder van een omgevingsvergunning voor een ontgrondingenactiviteit aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek en voor het aanbrengen, in stand houden, onderhouden, gebruiken en het verwijderen van de voor dat onderzoek nodige middelen als dat voor de ontgrondingenactiviteit nodig is.
4. Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van de aanvrager of houder van een omgevingsvergunning voor een ontgrondingenactiviteit aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek en voor het aanbrengen, in stand houden, onderhouden, gebruiken en het verwijderen van de voor dat onderzoek nodige middelen als dat nodig is vanwege de in een omgevingsverordening opgenomen regels over het ontgronden of als gedeputeerde staten zijn aangewezen als bevoegd gezag.

Artikel 10.17 (gedoogplicht natte waterstaatswerken)

1. De beheerder kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het verrichten van onderzoek dat nodig is voor de aanvraag of wijziging van een omgevingsvergunning voor een waterkwantiteitsactiviteit of ter voldoening aan een andere op grond van deze wet, of een waterschapsverordening of omgevingsverordening in het kader van het waterbeheer, op hem rustende plicht.
2. De beheerder kan, voor zover dat voor de vervulling van zijn taken redelijkerwijs nodig is, aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor:

- a. het op of in gronden verrichten van onderzoek en daarmee verband houdende werkzaamheden in verband met een nat waterstaatswerk,
- b. de aanleg of de wijziging van een nat waterstaatswerk en de daarmee verband houdende werkzaamheden.

Artikel 10.18 (gedoogplicht luchtverontreiniging)

Onze Minister kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen als door een gemeente, een provincie, het Rijk of een openbaar lichaam voor het bepalen van de mate van luchtverontreiniging gebruik moet worden gemaakt van onroerende zaken.

Artikel 10.19 (gedoogplichten archeologisch onderzoek)

1. Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het in het belang van een archeologisch onderzoek betreden van terreinen, het daarop verrichten van metingen of het daarin doen van opgravingen.
2. Het bestuursorgaan dat is belast met de voorbereiding of uitvoering van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het in het belang van archeologisch onderzoek betreden van terreinen, het daarop verrichten van metingen of het daarin doen van opgravingen, voor zover dat onderzoek dient ter voorbereiding of ter uitvoering van het omgevingsplan of de omgevingsvergunning.
3. Artikel 10.11, aanhef en onder d, is niet van toepassing op de beslissing tot het opleggen van een gedoogplicht als bedoeld in dit artikel.

Artikel 10.20 (gedoogplicht in verband met het maken van een ontwerp)

Onze Minister kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het uitvoeren van meetwerkzaamheden of graafwerkzaamheden, het aanbrengen van tekens in, boven of op een onroerende zaak, of het verrichten van onderzoek met gebruikmaking van de daarvoor benodigde hulpmiddelen, als die activiteiten nodig zijn voor het maken van een ontwerp voor de aanleg, instandhouding, wijziging, verplaatsing of opruiming van een werk als bedoeld in artikel 10.13, 10.14 of 10.15.

Artikel 10.21 (gedoogplicht andere werken van algemeen belang)

1. Onze Minister kan aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor een werk, dat geen werk is als bedoeld in de artikelen 10.13 tot en met 10.19, als het belang van de openbare veiligheid, het belang van de bescherming van de fysieke leefomgeving, zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen.
2. Als de oplegging van een gedoogplicht een belang dient waarvoor de zorg niet bij Onze Minister berust, beslist Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat.

§ 10.3.3 De gedoogplichtbeschikking

Artikel 10.22 (inhoud gedoogplichtbeschikking)

1. Een gedoogplichtbeschikking bevat in ieder geval een beschrijving van:
 - a. de onroerende zaak waarop de beschikking betrekking heeft,
 - b. het werk van algemeen belang waarvoor de beschikking geldt,
 - c. de te verrichten activiteiten en de voorbereiding daarvan,
 - d. de plichten van de rechthebbende,

- e. de rechten en plichten van de initiatiefnemer.
2. Als dat voor de instandhouding van het werk van algemeen belang nodig is, kan in de gedoogplichtbeschikking een beperkingengebied rondom het werk worden vastgesteld waarbinnen in de beschikking te noemen activiteiten niet zijn toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de initiatiefnemer.
3. Aan een gedoogplichtbeschikking kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 10.23 (wijziging van een gedoogplichtbeschikking)

1. Op verzoek van de rechthebbende kan de gedoogplichtbeschikking worden gewijzigd voor wat betreft de locatie van het werk van algemeen belang binnen de desbetreffende onroerende zaak.
2. Het eerste lid is alleen van toepassing als de rechthebbende over de wijziging van de locatie ondanks een redelijke poging daartoe geen overeenstemming heeft bereikt met de initiatiefnemer.
3. Het verzoek wordt in ieder geval afgewezen als het werk van algemeen belang redelijkerwijs niet op een andere locatie kan worden aangelegd, in stand gehouden, gewijzigd, verplaatst of uitgevoerd.

§ 10.3.4 Bijzondere bepalingen

Artikel 10.24 (bomen en beplantingen)

Degene op wie een gedoogplicht op grond van paragraaf 10.3.2 rust, gedooft dat de initiatiefnemer bomen en beplantingen root, inkort of snoeit voor zover die bomen en beplantingen hinderlijk zijn voor de aanleg, instandhouding, wijziging, verplaatsing, uitvoering of opruiming van het werk van algemeen belang.

Artikel 10.25 (rechtsopvolging)

De in de gedoogplichtbeschikking opgenomen rechten en plichten van de rechthebbende en van de initiatiefnemer rusten ook op hun rechtsopvolgers.

Artikel 10.26 (toegang tot de onroerende zaak)

Voor de in de gedoogplichtbeschikking genoemde werkzaamheden heeft de initiatiefnemer of diens gemachtigde toegang tot de onroerende zaak voor zover dat redelijkerwijs voor de uitvoering van zijn werkzaamheden nodig is.

Artikel 10.27 (opruimen van een werk van algemeen belang)

1. Als de gedoogplichtbeschikking voor een werk van algemeen belang is ingetrokken, ruimt de initiatiefnemer dat werk op, tenzij met degene op wie de gedoogplicht rustte anders is overeengekomen.
2. Bij de opruiming wordt de onroerende zaak zoveel als mogelijk teruggebracht in de staat van voor de aanleg van het werk van algemeen belang, voor zover niet anders is overeengekomen.
3. Artikel 10.25 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10.28 (eigendom van een werk van algemeen belang)

Artikel 20, tweede lid, van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing op werken van algemeen belang die met toepassing van een gedoogplichtbeschikking worden aangelegd, gewijzigd of verplaatst.

Afdeling 10.4 Schadevergoeding

Artikel 10.29 (recht op schadevergoeding)

Het bestaan van een gedoogplicht op grond van dit hoofdstuk laat onverlet het recht op schadevergoeding.

HOOFDSTUK 11

Gereserveerd

HOOFDSTUK 12 GRONDEXPLOITATIE

Artikel 12.1 (vaststelling exploitatieregels of exploitatievoorschriften)

1. Het bevoegd gezag stelt exploitatieregels of exploitatievoorschriften vast voor locaties waar een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwactiviteit kan worden verricht en waarbij sprake is van bij die maatregel aangewezen grondexploitatiekosten, om die kosten te verhalen.
2. Het bevoegd gezag kan exploitatieregels of exploitatievoorschriften vaststellen voor locaties waar een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwactiviteit kan worden verricht voor het stellen van eisen aan:
 - a. de inrichting van het exploitatiegebied, of
 - b. bij algemene maatregel van bestuur bepaalde woningbouwcategorieën.
3. Als het bevoegd gezag exploitatieregels vaststelt, worden die regels vastgesteld bij een wijziging van het omgevingsplan als dat plan een aangewezen bouwactiviteit mogelijk maakt.
4. Als het bevoegd gezag exploitatievoorschriften vaststelt, worden die voorschriften verbonden aan een van de volgende besluiten, als die de aangewezen bouwactiviteit mogelijk maken:
 - a. een projectbesluit,
 - b. een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit, tenzij bij die vergunning wordt besloten de grondexploitatie te regelen bij een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, of
 - c. een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, als bij het besluit tot wijziging van het omgevingsplan of als bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit besloten is de grondexploitatie bij die vergunning te regelen.
5. In afwijking van het eerste lid kan bij het in het derde of vierde lid bedoelde besluit worden besloten geen exploitatieregels of exploitatievoorschriften vast te stellen:
 - a. als het verhaal van de grondexploitatiekosten op een andere manier is verzekerd,
 - b. in andere bij algemene maatregel van bestuur bepaalde gevallen.
6. Als er een tekort is op de grondexploitatie behorend bij de vast te stellen exploitatieregels of exploitatievoorschriften en er geen financiële dekking is voor dat tekort, kan het bevoegd gezag een aanvraag om een besluit als bedoeld in het derde of vierde lid afwijzen.

Artikel 12.2 (overeenkomst in plaats van exploitatieregels of exploitatievoorschriften)

1. Het college van burgemeester en wethouders kan een overeenkomst over grondexploitatie aangaan waarin het verhaal van de grondexploitatiekosten wordt verzekerd.
2. In een overeenkomst over grondexploitatie kan het college van burgemeester en wethouders bepalingen opnemen over:
 - a. financiële bijdragen aan de grondexploitatie,
 - b. verrekening van schade die op grond van hoofdstuk 15 voor vergoeding in aanmerking zou komen.
3. Als exploitatieregels of exploitatievoorschriften zijn vastgesteld neemt het college van burgemeester en wethouders bij het aangaan van een overeenkomst over grondexploitatie die regels of voorschriften in acht, met dien verstande dat de overeenkomst bepalingen kan bevatten ter uitwerking van in die regels of voorschriften

opgenomen onderwerpen, maar geen bepalingen kan bevatten over onderwerpen die deel hadden kunnen uitmaken van die regels of voorschriften, maar daarin niet zijn opgenomen.

4. Van de overeenkomst wordt binnen twee weken na het aangaan daarvan door het college van burgemeester en wethouders:

- a. kennisgegeven in een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad,
- b. een beschrijving van de zakelijke inhoud van de overeenkomst ter inzage gelegd.

Artikel 12.3 (inhoud exploitatieregels of -voorschriften)

1. De exploitatieregels en de exploitatievoorschriften bevatten een begrenzing van het exploitatiegebied en een exploitatieopzet.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de inhoud van de exploitatieregels en de exploitatievoorschriften. Daarbij worden in ieder geval regels gesteld over:

- a. het bepalen van een tijdvak of fasering van de grondexploitatie,
- b. het stellen van eisen aan de inrichting van het exploitatiegebied,
- c. de op te nemen gegevens en bescheiden,
- d. de uitvoering en uitvoerbaarheid van de exploitatieregels en de exploitatievoorschriften.

Artikel 12.4 (exploitatieopzet)

1. Voor de berekening van de kosten en opbrengsten in de exploitatieopzet wordt ervan uitgegaan dat het exploitatiegebied in zijn geheel in exploitatie zal worden gebracht.

2. Kosten in verband met werken, werkzaamheden en maatregelen waarvan het exploitatiegebied of een gedeelte daarvan profijt heeft en die toerekenbaar zijn aan de exploitatieregels of de exploitatievoorschriften, worden naar evenredigheid opgenomen in de exploitatieopzet.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het opstellen en de berekeningsmethode van de exploitatieopzet en de in die exploitatieopzet op te nemen opbrengsten en de verhaalbare kostensoorten.

4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de hoogte en de begrenzing van een of meer van de in het derde lid bedoelde verhaalbare kostensoorten. Bij deze regels kan een onderscheid worden gemaakt naar type locatie en aard en omvang van de bouwactiviteit.

Artikel 12.5 (herziening exploitatieregels en exploitatievoorschriften)

1. Exploitatieregels worden ten minste eenmaal per twee jaar herzien totdat de in het omgevingsplan voorziene bouwwerken of andere werken en werkzaamheden zijn gerealiseerd.

2. Deze termijn begint op de dag na de dag waarop het besluit tot wijziging van het omgevingsplan waarbij exploitatieregels zijn vastgesteld onherroepelijk is geworden.

3. Exploitatievoorschriften worden herzien als er voor het exploitatiegebied regels over het gebruik van de locatie in een omgevingsplan worden vastgesteld die voorzien in een wijziging van de aangewezen bouwactiviteiten.

Artikel 12.6 (verhaal kosten)

1. Het college van burgemeester en wethouders verhaalt de kosten, verbonden aan exploitatie van de locaties in een exploitatiegebied, door aan een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit, een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit

die op grond van artikel 12.1, eerste lid, is aangewezen, of een omgevingsvergunning voor een gedeelte daarvan, met inachtneming van de exploitatieregels of exploitatievoorschriften, het voorschrift te verbinden dat de vergunninghouder een exploitatiebijdrage is verschuldigd aan het college van burgemeester en wethouders.

2. Het eerste lid is niet van toepassing als voorafgaand aan de indiening van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit een exploitatiebijdrage voor de locaties is overeengekomen en verzekerd of als de bijdrage op een andere manier is verzekerd.

3. Het college van burgemeester en wethouders stelt bij de omgevingsvergunning een termijn waarbinnen de exploitatiebijdrage wordt betaald. Voor deze bijdrage kan in de omgevingsvergunning een betalingsregeling worden opgenomen die afhankelijk kan worden gesteld van de uitvoering van werken en bouwwerken, bedoeld in de exploitatieregels of exploitatievoorschriften. Als de betalingsregeling inhoudt dat gehele of gedeeltelijke betaling na de start van de bouw plaatsvindt, kunnen van de vergunninghouder aanvullende zekerheden voor de betaling worden geëist.

4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de manier van berekening van de exploitatiebijdrage.

Artikel 12.7 (afrekening en intrekking exploitatieregels)

1. Binnen drie maanden na uitvoering van de in de exploitatieregels voorziene werken, werkzaamheden en maatregelen stelt het bevoegd gezag een afrekening van die regels vast en trekt het de exploitatieregels in met ingang van een bij dat besluit te bepalen tijdstip.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de afrekening en de herberekening van de betaalde exploitatiebijdragen.

Artikel 12.8 (financiële bijdrage gemeente)

1. Als na verlening van de omgevingsvergunning de houder daarvan een in exploitatieregels of exploitatievoorschriften omschreven prestatie heeft verricht, verstrekt het bevoegd gezag de houder op zijn verzoek een vergoeding daarvoor overeenkomstig de exploitatieopzet, als de prestatie in overeenstemming met de exploitatieregels of exploitatievoorschriften is verricht.

2. De financiële bijdrage is geen subsidie als bedoeld in titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 12.9 (exploitatievoorschriften bij een projectbesluit of omgevingsvergunning)

1. Als gedeputeerde staten voor een aangewezen bouwactiviteit een projectbesluit vaststellen of een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit verlenen, zijn dit hoofdstuk en de artikelen 16.47 en 16.52, vanaf de terinzagelegging van het ontwerpbesluit of de aanvraag om de vergunning van overeenkomstige toepassing.

2. Als Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, voor een aangewezen bouwactiviteit een projectbesluit vaststelt of een omgevingsvergunning verleent voor een activiteit in strijd met locatieontwikkelingregels in een omgevingsplan, zijn dit hoofdstuk en de artikelen 16.47 en 16.52, vanaf de terinzagelegging daarvan van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12.10 (sancties bij overschrijden termijn van betaling exploitatiebijdrage)

1. Het college van burgemeester en wethouders kan onmiddellijk na overschrijding van de betalingstermijn van een gedeelte of het geheel van de exploitatiebijdrage, bedoeld in artikel 12.6, eerste lid, beslissen dat een bouwactiviteit niet kan beginnen of moet worden gestaakt totdat aan de betalingsverplichtingen is voldaan. Het college stelt de termijn, bedoeld in artikel 5:24 van de Algemene wet bestuursrecht, op ten hoogste vier weken.
2. Het college van burgemeester en wethouders kan het verschuldigde bedrag bij dwangbevel invorderen.
3. Als de bijdrage niet binnen drie maanden na het besluit, bedoeld in het eerste lid, is ontvangen, kan het college van burgemeester en wethouders de omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk intrekken.
4. Als, in andere gevallen dan bedoeld in artikel 12.9, de omgevingsvergunning door een ander bestuursorgaan dan het college van burgemeester en wethouders is verleend, treedt dat bestuursorgaan voor de toepassing van dit artikel in de plaats van het college van burgemeester en wethouders.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

Afdeling 13.1 Leges

Artikel 13.1 (heffen van rechten vanwege een omgevingsvergunning)

1. Onze Minister die het aangaat kan ter dekking van de kosten voor het door hem in behandeling nemen van een aanvraag, wijziging of intrekking van een besluit op grond van deze wet rechten heffen van de aanvrager of van degene ten behoeve van wie die aanvraag wordt gedaan. De tarieven worden zodanig vastgesteld dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde kosten.
2. Bij ministeriële regeling worden voor de behandeling van de aanvraag:
 - a. de bedragen van te heffen rechten vastgesteld, en
 - b. regels gesteld over hoe die rechten worden geheven.

Afdeling 13.2 Vergoeding van extra kosten van de gemeente

Artikel 13.2 (extra kosten omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit)

1. Als op grond van een wettelijk voorschrift of een schriftelijk verzoek van een ander openbaar lichaam in een omgevingsplan regels of in een omgevingsvergunning voorschriften voor een locatieontwikkelingsactiviteit zijn opgenomen die extra kosten voor de gemeente tot gevolg kunnen hebben en over de toedeling van deze kosten geen overeenstemming is bereikt, kunnen gedeputeerde staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders het openbaar lichaam verplichten om aan de gemeente een vergoeding toe te kennen.
2. De vergoeding kan worden toegekend voor zover:
 - a. de kosten redelijkerwijs niet voor rekening van de gemeente behoren te blijven,
 - b. de vergoeding niet voldoende op een andere manier is verzekerd, en
 - c. de vergoeding niet op grond van een wettelijk voorschrift is uitgesloten.
3. Het verzoek tot toekenning van een vergoeding kan worden ingediend binnen vier weken nadat het omgevingsplan of de omgevingsvergunning voor de locatieontwikkelingsactiviteit in werking is getreden.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het besluit op het verzoek genomen door Onze Minister of door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, als het andere openbare lichaam het Rijk is.

Artikel 13.3 (andere kosten)

1. Artikel 13.2 is van overeenkomstige toepassing als op verzoek van een ander openbaar lichaam een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit is verleend, of is besloten tot aanhouding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of voor zover het een aanlegactiviteit betreft, aanhouding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit.
2. Het verzoek om een kostenvergoeding wordt binnen vier weken nadat de omgevingsvergunning of het besluit tot aanhouding onherroepelijk is geworden door het college van burgemeester en wethouders ingediend.

Afdeling 13.3 Financiële bepalingen vanwege omgevingsvergunningen

Artikel 13.4 (financiële zekerheidsstelling)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat in daarbij aangewezen gevallen waarin een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit die ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kan hebben, degene die de activiteit verricht financiële zekerheid stelt:
 - a. voor het nakomen van op grond van de omgevingsvergunning voor hem geldende verplichtingen,
 - b. ter dekking van zijn aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit door de activiteit veroorzaakte nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving.
2. Bij de maatregel worden regels gesteld over de vorm waarin, de hoogte van het bedrag waarvoor en hoe lang de zekerheid in stand wordt gehouden en over de voorwaarden waaronder de zekerheidsstelling kan worden opgeheven.
3. In gevallen als bedoeld in het eerste lid, onder a, bepaalt het bevoegd gezag het ten hoogste te verhalen bedrag bij het niet nakomen van een verplichting. Het bevoegd gezag kan het te verhalen bedrag invorderen bij dwangbevel.

Artikel 13.5 (financiële voorschriften voor een ontgrondingenactiviteit)

1. Onverminderd artikel 13.4 kan aan een omgevingsvergunning voor een ontgrondingenactiviteit het voorschrift worden verbonden dat:
 - a. in plaats van de in artikel 5.19, tweede lid, bedoelde plicht tot het herstellen of realiseren van een toestand een bepaald bedrag ineens of in gedeelten wordt betaald,
 - b. de kosten van het beheer van onroerende zaken die zijn ontgrond geheel of gedeeltelijk worden betaald, of
 - c. de kosten voor de aanpassing van de inrichting van de omgeving van de ontgronde onroerende zaken en van het beheer van de aangepaste omgeving, voor zover zij het gevolg zijn van de ontgroning, geheel of gedeeltelijk worden betaald.
2. Een financiële zekerheid als bedoeld artikel 13.4, eerste lid, kan voor een ontgrondingenactiviteit niet worden gevorderd van openbare lichamen.

HOOFDSTUK 14

Gereserveerd

HOOFDSTUK 15 SCHADE

Gereserveerd

HOOFDSTUK 16 PROCEDURES

Afdeling 16.1 Algemene bepalingen

§ 16.1.1 Elektronisch verkeer

Artikel 16.1 (elektronische aanvraag, melding en mededeling)

Een aanvraag om een besluit of een melding of mededeling op grond van deze wet kan, in afwijking van artikel 2:15 van de Algemene wet bestuursrecht, elektronisch worden ingediend of gedaan voor zover dat bij of krachtens deze wet is bepaald. Daarbij kunnen gevallen worden aangewezen waarin de aanvraag, melding of mededeling alleen elektronisch kan worden ingediend of gedaan.

Artikel 16.2 (documenten in elektronische vorm)

1. Omgevingsvisies, programma's, omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen en projectbesluiten worden, met de daarbij behorende toelichting of onderbouwing, onverwijld nadat deze zijn vastgesteld in elektronische vorm vastgelegd. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere besluiten of andere rechtsfiguren worden aangewezen die ook in elektronische vorm worden vastgelegd.
2. Van een elektronisch document wordt ook een papieren versie gemaakt.
3. Als de inhoud van het elektronische document tot een andere uitleg aanleiding geeft dan de papieren versie, is de inhoud van het elektronische document beslissend.

Artikel 16.3 (procedurele vereisten en vormvereisten documenten in elektronische vorm)

1. Het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten, Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, stellen een elektronisch document aan een ieder elektronisch beschikbaar via de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.14.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de kennisgeving en bekendmaking van een elektronisch document en kunnen nadere regels worden gesteld over de elektronische beschikbaarstelling daarvan.
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de vormgeving van een elektronisch document.

Artikel 16.4 (omgevingsloket online)

1. Er is een landelijke voorziening waarin gegevens en bescheiden die betrekking hebben op een aanvraag om een besluit, een melding en een mededeling als bedoeld in artikel 16.1 worden opgenomen.
2. Het bevoegd gezag en de andere bestuursorganen die zijn betrokken bij de beslissing op de aanvraag of bij de melding of de mededeling maken gebruik van de landelijke voorziening. Het bevoegd gezag draagt zorg voor het beheer van de in de voorziening opgenomen gegevens en bescheiden en de verstrekking daarvan aan de andere bestuursorganen. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over dat beheer en die verstrekking.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening.

§ 16.1.2 Gebruik van gegevens en methoden

Artikel 16.5 (houdbaarheid onderzoeksgegevens)

Bij het nemen van een besluit op grond van deze wet kan in ieder geval gebruik worden gemaakt van rapporten met gegevens, onderzoeken of inventarisaties die bij het ontwerpbesluit of, bij het ontbreken daarvan, bij de aanvraag zijn gebruikt en die bij de vaststelling van het besluit niet ouder zijn dan twee jaar.

Artikel 16.6 (beoordeling van gevolgen)

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de reken- en meetmethoden en uitgangspunten aan de hand waarvan op het moment van het nemen van een besluit de gevolgen van dat besluit worden beoordeeld.

§ 16.1.3 Toepassing afdeling 3.5 Algemene wet bestuursrecht

Artikel 16.7 (toepassing coördinatie-regeling Awb)

1. Afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van:

a. de beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning of om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning voor:

1°. een of meer activiteiten als bedoeld in artikel 5.9, tweede lid, onder a en b, en

2°. een of meer andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1, 5.3, 5.4, 5.5 en 5.6 die gelijktijdig zijn ingediend,

b. de beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning of om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een milieuactiviteit en voor een waterkwaliteitsactiviteit waarvoor op grond van artikel 5.9, derde lid, de verplichting geldt deze gelijktijdig in te dienen, als op de voorbereiding van beide beslissingen afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is,

c. besluiten ter uitvoering van een projectbesluit waarvoor dat op grond van artikel 5.26, eerste lid, of 5.27, derde lid, is bepaald.

2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt voor de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onder a en b, het coördinerend bestuursorgaan, bedoeld in artikel 3:21, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen.

3. De volgende bepalingen van afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn niet van toepassing op de hierna genoemde gevallen:

a. de artikelen 3:21, tweede lid, en 3:24, eerste en derde lid: de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onder a en b,

b. artikel 3:28: de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onder b.

§ 16.1.4 Aanvullende bepalingen voor gevallen als bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b

Artikel 16.8 (toepassingsbereik paragraaf 16.1.4)

1. Deze paragraaf is van toepassing op gevallen als bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b.

2. In deze paragraaf wordt onder een aanvraag om een omgevingsvergunning ook verstaan een aanvraag om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

3. Deze paragraaf is van overeenkomstige toepassing op de ambtshalve wijziging van voorschriften van omgevingsvergunningen voor activiteiten als bedoeld in artikel 5.9, derde lid.

Artikel 16.9 (buiten behandeling laten aanvraag)

1. Onverminderd artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht, laat het bevoegd gezag, als maar een van de aanvragen om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b, is ingediend, die aanvraag buiten behandeling.
2. Als van de beide aanvragen om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b, er een buiten behandeling wordt gelaten, laat het bevoegd gezag voor de andere aanvraag ook die aanvraag buiten behandeling.

Artikel 16.10 (advies)

De bestuursorganen die bevoegd gezag zijn met betrekking tot elk van de aanvragen, bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b, brengen aan elkaar een advies uit met het oog op de samenhang tussen de beslissingen op de beide aanvragen.

Artikel 16.11 (termijn gelding omgevingsvergunningen)

1. Als in de omgevingsvergunning voor de waterkwaliteitsactiviteit met toepassing van artikel 5.19, eerste lid, een termijn voor de gelding van de vergunning wordt gesteld, kan in de omgevingsvergunning voor de milieuactiviteit een gelijke termijn worden gesteld.
2. Als in de omgevingsvergunning voor de milieuactiviteit met toepassing van artikel 5.19, eerste lid, een termijn voor de gelding van de vergunning wordt gesteld, wordt in de omgevingsvergunning voor de waterkwaliteitsactiviteit een gelijke termijn gesteld.

Artikel 16.12 (instructie op initiatief algemeen bevoegd gezag)

1. Als gedeputeerde staten of een van Onze Ministers het bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de milieuactiviteit, kunnen gedeputeerde staten, respectievelijk Onze Minister die het aangaat, als dat met het oog op de samenhang tussen de beslissingen op de beide aanvragen in het belang van de bescherming van het milieu geboden is, aan het bevoegd gezag voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de waterkwaliteitsactiviteit, een instructie geven als bedoeld in artikel 2.25 of 2.26 over de inhoud van die beslissing. De instructie kan zo nodig afwijken van regels als bedoeld in artikel 2.17.
2. De instructie wordt gegeven binnen acht weken na de dag waarop het ontwerpbesluit voor de beslissing op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de waterkwaliteitsactiviteit overeenkomstig http://wetten.overheid.nl/BWBR0005537/Hoofdstuk3/Afdeling34/Artikel311/geldigheidsdatum_18-06-2013 artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing als het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de milieuactiviteit, met dien verstande dat gedeputeerde staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders een instructie als bedoeld in artikel 2.25 kunnen geven aan het bevoegd gezag voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de waterkwaliteitsactiviteit.

Artikel 16.13 (instructie op initiatief bevoegd gezag water)

1. Als het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag is voor de

aanvraag om de omgevingsvergunning voor de milieuactiviteit, kunnen gedeputeerde staten, als dat met het oog op de samenhang tussen de beslissingen op de beide aanvragen in het belang van de bescherming van het milieu geboden is, aan het college van burgemeester en wethouders, op verzoek van het bevoegd gezag voor de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de waterkwaliteitsactiviteit, een instructie geven als bedoeld in artikel 2.25 over de inhoud van die beslissing. De instructie kan zo nodig afwijken van regels als bedoeld in artikel 2.17.

2. De instructie wordt gegeven binnen acht weken na de dag waarop het ontwerpbesluit op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de milieuactiviteit overeenkomstig http://wetten.overheid.nl/BWBR0005537/Hoofdstuk3/Afdeling34/Artikel311/geldigheidsdatum_18-06-2013 artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd.

§ 16.1.5 Beslistermijnen

Artikel 16.14 (opschorting beslistermijn)

Als een beslissing op een aanvraag om een besluit op grond van deze wet of een besluit tot wijziging daarvan niet kan worden genomen dan nadat is voldaan aan een internationaalrechtelijke verplichting, wordt de termijn voor het nemen van dat besluit opgeschort tot de voor die verplichting geldende procedure is afgerond.

§ 16.1.6 Betrokkenheid van andere bestuursorganen

Artikel 16.15 (advies)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden bestuursorganen of andere instanties aangewezen die in daarbij aangewezen gevallen in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van deze wet of over het ontwerp van dat besluit.
2. Bij een omgevingsplan, een gemeentelijke verordening, een waterschapsverordening of een omgevingsverordening kunnen bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit of een activiteit als bedoeld in artikel 5.3, 5.4, 5.5 of 5.6, of over het ontwerp van het besluit op die aanvraag.
3. Een bestuursorgaan of andere instantie wordt als adviseur aangewezen als dat wenselijk is vanwege:
 - a. de deskundigheid van het bestuursorgaan of de instantie, of
 - b. de door het bestuursorgaan te behartigen belangen, gelet op de aan dat bestuursorgaan toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving.
4. In ieder geval worden als adviseur aangewezen:
 - a. een bestuursorgaan dat zijn bevoegdheid met toepassing van artikel 5.11 heeft overgedragen aan een ander bestuursorgaan, en
 - b. gedeputeerde staten als het betreft een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit in door gedeputeerde staten aan te wijzen gevallen van gemeentee overstijgend of regio-overstijgend belang.

Artikel 16.16 (instemming)

1. Als een aanvraag om een besluit op grond van deze wet betrekking heeft op een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval, behoeft het voorgenomen besluit op

die aanvraag instemming van het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.15 in de gelegenheid is gesteld advies uit te brengen.

2. Bij de maatregel worden gevallen aangewezen waarin instemming van het aangewezen bestuursorgaan wenselijk is vanwege:

- a. de bijzondere deskundigheid van het bestuursorgaan,
- b. door het bestuursorgaan te behartigen zwaarwegende belangen, gelet op de aan dat bestuursorgaan toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, of
- c. door het provinciebestuur te behartigen gemeenteverstijgende of regio-overstijgende belangen.

3. Bij de maatregel kan worden bepaald dat het aangewezen bestuursorgaan gevallen kan aanwijzen waarin instemming niet is vereist.

4. Het aangewezen bestuursorgaan kan bij het op grond van artikel 16.15 uitgebrachte advies bepalen dat instemming niet is vereist.

Artikel 16.17 (gronden onthouden instemming)

In afwijking van artikel 10:27 van de Algemene wet bestuursrecht kan instemming als bedoeld in artikel 16.16 alleen worden onthouden vanwege een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen belang.

Artikel 16.18 (termijn instemming; geen fictieve instemming)

1. Het besluit over instemming als bedoeld in artikel 16.16 wordt binnen vier weken na indiening van het verzoek om instemming bekendgemaakt door toezending aan het bevoegd gezag.

2. Artikel 10:31, tweede tot en met vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

Artikel 16.19 (instemming en advies bij projectbesluit)

1. De artikelen 16.15 tot en met 16.18 zijn van overeenkomstige toepassing op het uitbrengen van advies over het ontwerp van een projectbesluit of het verlenen van instemming met een voorgenomen projectbesluit.

2. In afwijking van artikel 16.16 is geen instemming met een projectbesluit vereist als:

a. het projectbesluit wordt vastgesteld door Onze Minister en het projectbesluit geldt als een besluit waarmee een ander bestuursorgaan oorspronkelijk op grond van artikel 16.16 zou moeten instemmen, of

b. het projectbesluit wordt vastgesteld door gedeputeerde staten en het projectbesluit geldt als een besluit waarmee een ander bestuursorgaan, met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk, oorspronkelijk op grond van artikel 16.16 zou moeten instemmen.

Artikel 16.20 (bijzondere betrokkenheid provincie bij omgevingsplan)

1. Als gedeputeerde staten over een onderdeel van het ontwerp van een omgevingsplan een zienswijze naar voren hebben gebracht en:

a. die zienswijze niet volledig in het omgevingsplan is overgenomen, of

b. in een onderdeel van het omgevingsplan wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van het ontwerp daarvan, anders dan op grond van die zienswijze, kunnen zij binnen zes weken na de vaststelling van het omgevingsplan besluiten dat het betreffende onderdeel geen deel uitmaakt van het omgevingsplan.

2. Gedeputeerde staten nemen bij het besluit de grenzen van artikel 2.3, eerste lid, onder a, in acht. Het besluit kan zich alleen richten op die onderdelen van een omgevingsplan die locatieontwikkelingsregels bevatten.
3. Gedeputeerde staten vermelden in de motivering van het besluit de daaraan ten grondslag liggende feiten, omstandigheden en overwegingen die het provinciebestuur beletten het betrokken belang met inzet van andere aan hen toekomende bevoegdheden te beschermen.
4. Het besluit kan, als daarover overeenstemming bestaat met de gemeenteraad, er ook toe strekken het omgevingsplan te wijzigen, mits andere belanghebbenden hierdoor niet onevenredig worden benadeeld.

§ 16.1.7 Inwerkingtreding

Artikel 16.21 (inwerkingtreding)

1. In bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen treedt een besluit niet eerder in werking dan met ingang van de dag waarop twee weken zijn verstreken sinds de dag waarop:
 - a. het besluit is bekendgemaakt, of
 - b. als van het besluit na de bekendmaking ervan mededeling moet worden gedaan: van het besluit mededeling is gedaan.
2. In een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening kan het eerste lid overeenkomstig worden toegepast.
3. Als het eerder in werking treden van een besluit volgens het bevoegd gezag vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, kan het in afwijking van het eerste lid bepalen dat het besluit eerder in werking treedt.

Artikel 16.22 (Kernenergiewet)

Onverminderd artikel 16.21, eerste en tweede lid, treedt een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, als die activiteit ook is aan te merken als het oprichten of wijzigen van een installatie waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 15, aanhef en onder b, van de Kernenergiewet is vereist, niet eerder in werking dan nadat laatstbedoelde vergunning in werking is getreden.

Artikel 16.23 (bodembreiniging)

1. Onverminderd artikel 16.21 treedt een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, als die activiteit betrekking heeft op een bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 4.24, aangewezen bouwwerk en het bevoegd gezag op basis van een bij de vergunningaanvraag verstrekt onderzoeksrapport of om een andere reden een redelijk vermoeden heeft dat ter plaatse van het bouwwerk sprake is van een vóór 1 januari 1987 ontstaan geval van ernstige verontreiniging als bedoeld in de Wet bodembescherming, niet eerder in werking dan nadat:
 - a. op grond van artikel 29, eerste lid, in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming is vastgesteld dat geen sprake is van een geval van ernstige verontreiniging waarvoor spoedige sanering noodzakelijk is en dat besluit in werking is getreden,
 - b. op grond van artikel 39, tweede lid, van die wet met het saneringsplan, bedoeld in het eerste lid van dat artikel, is ingestemd en dat besluit in werking is getreden, of

- c. een melding van een voornemen tot sanering als bedoeld in artikel 39b, derde lid, van die wet is gedaan en de bij of krachtens het vierde lid van dat artikel gestelde termijn is verstreken.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder b, treedt de omgevingsvergunning in werking als in de beschikking, bedoeld in artikel 29, eerste lid, in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming, is vastgesteld dat:
- sprake is van een geval van ernstige verontreiniging waarvoor spoedige sanering noodzakelijk is,
 - geen sprake is van risico's voor de mens, en
 - de bouwactiviteit de uitvoering van de sanering niet belemmert, mits degene die het nader onderzoek heeft verstrekt daarom bij het verstrekken van dat onderzoek gemotiveerd heeft verzocht en de beschikking, bedoeld in de aanhef, in werking is getreden.
3. Bij de omgevingsvergunning, bedoeld in het eerste lid, vermeldt het bevoegd gezag of het een vermoeden heeft als bedoeld in dat lid.

§ 16.1.8 Bepalingen over beroep

Artikel 16.24 (ondergeschikte wijzigingen aangevochten besluit)

Als tegen een besluit dat is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht beroep aanhangig is, kan die afdeling, voor zover niet in strijd met internationaalrechtelijke bepalingen, buiten toepassing worden gelaten op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van dat besluit, als het een wijziging van ondergeschikte aard betreft.

Artikel 16.25 (bundeling beroep)

- Voor de mogelijkheid van beroep wordt een ontheffing, verleend op grond van artikel 2.24, geacht deel uit te maken van het besluit waarop de ontheffing betrekking heeft.
- Als een instructie, gegeven op grond van artikel 2.25 of 2.26, betrekking heeft op een besluit, kan het bestuursorgaan dat dat besluit heeft genomen, tegen de instructie eerst beroep instellen nadat het besluit waarop de instructie betrekking heeft, is bekendgemaakt. In afwijking van artikel 6:8 van de Algemene wet bestuursrecht vangt de beroepstermijn aan met ingang van de dag na de dag waarop mededeling is gedaan van het besluit waarop de instructie betrekking heeft. De bepalingen over het beroep tegen dat besluit zijn van overeenkomstige toepassing op het beroep tegen de instructie.

Artikel 16.26 (beroepsgronden bij uitvoeringsbesluit van projectbesluit)

Bij het beroep tegen een besluit tot uitvoering van een projectbesluit kunnen geen gronden worden aangevoerd die betrekking hebben op het projectbesluit waarop dat besluit rust.

Artikel 16.27 (rechterlijke beslistermijn bij projectprocedure)

- Op beroepen tegen een projectbesluit beslist de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State binnen zes maanden na ontvangst van het verweerschrift.
- In bijzondere omstandigheden kan de Afdeling de in het eerste lid genoemde termijn met ten hoogste drie maanden verlengen.
- Op beroepen tegen besluiten ter uitvoering van een projectbesluit waarop op grond van artikel 16.7 afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, beslist de Afdeling binnen zes maanden na ontvangst van de verweerschriften.

Afdeling 16.2 Totstandkomingsprocedures

§ 16.2.1 Toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht

Artikel 16.28 (toepassing paragraaf 16.2.1)

Deze paragraaf is van toepassing als bij of krachtens deze wet is bepaald dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.

Artikel 16.29 (kring inspraakgerechtigden)

1. Zienswijzen kunnen naar voren worden gebracht door een ieder.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen zienswijzen over een gedoogplichtbeschikking alleen naar voren worden gebracht door belanghebbenden en door de besturen van de gemeenten, de waterschappen, de provincies waarbinnen de onroerende zaak gelegen is of naastgelegen gemeenten, waterschappen en provincies.

Artikel 16.30 (intrekking of wijziging)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot gehele of gedeeltelijke intrekking of wijziging van een besluit dat is voorbereid met toepassing van die afdeling, tenzij het een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval of besluit betreft. De eerste zin laat de toepassing van artikel 16.24 onverlet.

§ 16.2.2 Zwemwaterlocaties

Artikel 16.31 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van de aanwijzing van zwemwaterlocaties.

§ 16.2.3 Omgevingsvisie

Artikel 16.32 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een omgevingsvisie.

§ 16.2.4 Programma's

Artikel 16.33 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een programma als bedoeld in de paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4 en de documenten die voor het opstellen van de programma's afzonderlijk worden vastgesteld.

Artikel 16.34 (voorbereiding stroomgebiedbeheerplan en overstromingsrisicoplan)

1. Het ontwerp van een stroomgebiedbeheerplan en een overstromingsrisicobeheerplan, bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder a en b, wordt ten minste een jaar voor het begin van de periode waarop dit programma betrekking heeft, ter inzage gelegd.
2. Voor de documenten die voor het opstellen van de stroomgebiedbeheerplannen afzonderlijk worden vastgesteld, bedraagt de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen zes maanden.

§ 16.2.5 Omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening

Artikel 16.35 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een omgevingsplan.
2. Op het besluit waarbij een omgevingsplan is vastgesteld, zijn de artikelen 3:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht en 139 van de Gemeentewet niet van toepassing.

Artikel 16.36 (zienswijzen)

Zienswijzen kunnen geen betrekking hebben op het deel van het ontwerp van een omgevingsplan dat zijn grondslag vindt in een omgevingsvergunning voor een locatieontwikkelingsactiviteit.

Artikel 16.37 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een waterschapsverordening en een omgevingsverordening.

§ 16.2.6 Milieueffectrapportage voor plannen en programma's

Artikel 16.38 (reikwijdte, bevoegde instantie plan-MER)

1. Deze paragraaf en de daarop berustende bepalingen gaan over de milieueffectrapportage voor plannen en programma's, als bedoeld in artikel 2, onder a, van de smb-richtlijn, waarvan de vaststelling is geregeld in wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen en waarin het voor de vaststelling van die plannen en programma's bevoegde bestuursorgaan en de procedure voor de opstelling ervan is vastgelegd.
2. In deze paragraaf wordt onder een plan of programma in ieder geval verstaan een omgevingsvisie, een programma, een omgevingsplan en een voorkeursbeslissing.
3. Het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het voorbereiden of vaststellen van een plan of programma is de bevoegde instantie voor de milieueffectrapportage.

Artikel 16.39 (uitzondering plan-MER-plicht)

Deze paragraaf is niet van toepassing op plannen of programma's die:

- a. uitsluitend betrekking hebben op de landsverdediging of op een noodsituatie als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden, of
- b. betrekking hebben op de begroting of de financiën van een gemeente, een waterschap, een provincie of het Rijk.

Artikel 16.40 (plan-MER-plichtige plannen of programma's)

1. Voor plannen of programma's wordt een milieueffectrapport gemaakt als die het kader

vormen voor te nemen besluiten voor projecten als bedoeld in artikel 16.69, eerste lid.

2. Voor plannen of programma's wordt een milieueffectrapport gemaakt als bij de voorbereiding daarvan op grond van artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming een passende beoordeling moet worden gemaakt.
3. Voor plannen of programma's als bedoeld in het eerste en tweede lid die het gebruik bepalen van kleine gebieden op lokaal niveau of voor kleine wijzigingen van die plannen of programma's wordt een milieueffectrapport alleen gemaakt als die plannen of programma's of die wijzigingen aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.
4. Voor andere dan de in het eerste lid bedoelde plannen of programma's die het kader vormen voor te nemen besluiten voor projecten wordt een milieueffectrapport alleen gemaakt als het plan of programma aanzienlijke milieueffecten kan hebben.
5. De bevoegde instantie beoordeelt of sprake is van aanzienlijke milieueffecten als bedoeld in het derde en vierde lid. Bij deze beoordeling van de milieueffecten houdt de bevoegde instantie rekening met de relevante criteria van bijlage II bij de smb-richtlijn. De bevoegde instantie raadpleegt daarvoor de bestuursorganen en instanties die op grond van een wettelijk voorschrift adviseren over de te nemen besluiten, bedoeld in artikel 16.69, eerste lid, en Onze Minister, Onze Minister van Economische Zaken, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of een respectievelijk door hen aangewezen bestuursorgaan.

Artikel 16.41 (gebruik andere plan-MER-en)

Onder meer om overlapping van milieueffectrapporten te voorkomen:

- a. stemt de bevoegde instantie het milieueffectrapport, waaronder het detailniveau daarvan, af op de mate van gedetailleerdheid van het plan of programma en op de fase van het besluitvormingsproces waarin het plan of programma zich bevindt, en, als het plan of programma deel uitmaakt van een rangorde van plannen of programma's, in het bijzonder op de plaats die het plan of programma inneemt in die rangorde, en
- b. kan de bevoegde instantie gebruikmaken van andere milieueffectrapporten als die voldoen aan de bij of krachtens deze paragraaf gestelde eisen.

Artikel 16.42 (raadpleging reikwijdte en detailniveau)

1. Over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie in het milieueffectrapport raadpleegt de bevoegde instantie de bestuursorganen en instanties die op grond van een wettelijk voorschrift adviseren over de besluiten, bedoeld in artikel 16.40, eerste lid, zijn aangewezen en Onze Minister, Onze Minister van Economische Zaken, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of een respectievelijk door hen aangewezen bestuursorgaan.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de procedure voor de advisering en de raadpleging.

Artikel 16.43 (advies Commissie voor de milieueffectrapportage)

1. Het bevoegd gezag stelt de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid om over het milieueffectrapport te adviseren.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de procedure voor de advisering.

Artikel 16.44 (voorbereidingsprocedure plan of programma)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een plan of programma als bedoeld in artikel 16.40 waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt.
2. Een milieueffectrapport dat is opgenomen in een plan of programma wordt in dat plan of programma als zodanig herkenbaar weergegeven.
3. Als het milieueffectrapport niet is opgenomen in het ontwerp van een plan of programma:
 - a. wordt bij de terinzagelegging, bedoeld in artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht, ook het milieueffectrapport ter inzage gelegd,
 - b. wordt bij de kennisgeving, bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht, ook kennisgegeven van het milieueffectrapport, en
 - c. kan een zienswijze als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht ook betrekking hebben op dat milieueffectrapport.
4. Het bevoegd gezag stelt het plan of programma niet eerder vast dan twee weken na afloop van de termijn, bedoeld in artikel 3:16, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 16.45 (plan of programma grondslag in het MER)

Het bevoegd gezag stelt een plan of programma niet vast als het milieueffectrapport redelijkerwijs niet aan het plan of programma ten grondslag kan worden gelegd.

§ 16.2.7 Gedoogplichtbeschikkingen

Artikel 16.46 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht en bekendmaking)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een gedoogplichtbeschikking.
2. De verplichting tot gedogen gaat niet eerder in dan vier dagen na de dag waarop de gedoogplichtbeschikking is bekendgemaakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in de artikelen 10.16, 10.17, eerste en tweede lid, onder a, en 10.20.
4. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een gedoogplicht beschikking als bedoeld in artikel 10.19 in het geval van spoedeisende omstandigheden.

§ 16.2.8 Grondexploitatie

Artikel 16.47 (zienswijze ontwerp exploitatievoorschriften)

Als toepassing wordt gegeven aan artikel 12.1, vierde lid, stelt het bevoegd gezag voorafgaand aan het nemen van een besluit waarvoor de reguliere voorbereidingsprocedure geldt de aanvrager in de gelegenheid zijn zienswijze over de in dat besluit op te nemen exploitatievoorschriften naar voren te brengen.

Afdeling 16.3 De omgevingsvergunning

§ 16.3.1 Algemeen

Artikel 16.48 (indienen aanvraag; ontvangstbevestiging)

1. De aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend bij het college van

burgemeester en wethouders van de gemeente waar de activiteit of activiteiten geheel of in hoofdzaak zullen worden verricht. Als een ander bestuursorgaan het bevoegd gezag is, kan de aanvraag bij dat bestuursorgaan worden ingediend.

2. Het bestuursorgaan waarbij de aanvraag is ingediend, zendt de aanvrager onverwijld een bewijs van ontvangst, waarin de dag van ontvangst van de aanvraag wordt vermeld. Artikel 29 van de Dienstenwet is niet van toepassing. Als de aanvraag is ingediend bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente, bedoeld in het eerste lid, terwijl een ander bestuursorgaan het bevoegd gezag is, wordt voor de toepassing van deze afdeling als de dag van ontvangst aangemerkt de dag van ontvangst bij het college.

3. Het bestuursorgaan dat het bevoegd gezag is, deelt de aanvrager dit na ontvangst van de aanvraag zo spoedig mogelijk mee. In de mededeling worden ook vermeld:

- a. de procedure ter voorbereiding van het besluit,
- b. de beslistermijn die van toepassing is,
- c. of de beslistermijn wordt opgeschort op grond van artikel 16.57, tweede lid, en
- d. de tegen het besluit openstaande rechtsmiddelen.

Artikel 16.49 (aanvraagvereisten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de wijze van indienen van de aanvraag om een omgevingsvergunning.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de door de aanvrager te verstrekken gegevens en bescheiden.

3. In het omgevingsplan, een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 5.4, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening kunnen ook regels worden gesteld over de door de aanvrager te verstrekken gegevens en bescheiden.

Artikel 16.50 (beslissing over kerkelijk rijksmonument)

Voor zover de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit en het rijksmonument of voorbeschermd rijksmonument een kerkelijk monument is als bedoeld in artikel 1, onder e, van de Monumentenwet 1988, neemt het bevoegd gezag pas een beslissing na overleg met de eigenaar. Voor zover het betreft een beslissing waarbij wezenlijke belangen van het belijden van de godsdienst of levensovertuiging in dat monument in het geding zijn, beslist het bevoegd gezag alleen in overeenstemming met de eigenaar.

Artikel 16.51 (aanhoudingsregeling vanwege voorbereidingsbesluit)

1. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit, kan het bevoegd gezag, in afwijking van artikel 16.57, eerste lid, van deze wet of artikel 3:18 van de Algemene wet bestuursrecht, de beslissing op de aanvraag aanhouden, als:

- a. er geen grond is om de vergunning te weigeren,
- b. de aanvraag betrekking heeft op een geval dat bij een voorbereidingsbesluit op grond van artikel 4.5, derde lid, is aangewezen, en
- c. het voorbereidingsbesluit, bedoeld onder b, voor de dag van ontvangst van de aanvraag in werking is getreden.

2. Het bevoegd gezag houdt, in afwijking van artikel 16.57, eerste lid, van deze wet of artikel 3:18 van de Algemene wet bestuursrecht, de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit aan, als:

- a. er geen grond is om de vergunning te weigeren,
- b. de aanvraag betrekking heeft op een geval dat bij een voorbereidingsbesluit op grond van artikel 4.7, vierde lid, is aangewezen, en

- c. het voorbereidingsbesluit, bedoeld onder b, voor de dag van ontvangst van de aanvraag in werking is getreden.
3. De aanhouding duurt totdat het voorbereidingsbesluit is vervallen.
4. In afwijking van het tweede lid kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning verlenen als:
- a. de activiteit niet in strijd is met het omgevingsplan, zoals dat zal komen te luiden na de inwerkingtreding van het in voorbereiding zijnde projectbesluit, of
- b. nadat aan de instructieregel, bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, of 2.19, eerste lid, of de instructie, bedoeld in artikel 2.25, eerste lid, of 2.26, eerste lid, uitvoering is gegeven.

Artikel 16.52 (aanhoudingsregeling vanwege exploitatieregels)

1. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit en daarop exploitatieregels van toepassing zijn, houdt het bevoegd gezag, in afwijking van artikel 16.57, eerste lid, van deze wet of artikel 3:18 van de Algemene wet bestuursrecht, de beslissing op de aanvraag aan, als er geen grond is om de vergunning te weigeren en de exploitatieregels, die voor de in de aanvraag opgenomen locatie zijn vastgesteld, nog niet onherroepelijk zijn.
2. De aanhouding duurt totdat op de bouwactiviteit van toepassing zijnde exploitatieregels onherroepelijk zijn.
3. In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning verlenen als een ingesteld beroep tegen de in het omgevingsplan opgenomen exploitatieregels geen gevolgen kan hebben voor de beoordeling van de aangevraagde activiteit of de aan de omgevingsvergunning voor die activiteit te verbinden voorschriften, of als deze gevolgen volgens het bevoegd gezag niet opwegen tegen het belang dat met verlening van de omgevingsvergunning is gediend.

Artikel 16.53 (mededeling van aanhouding)

Het bevoegd gezag deelt de aanhouding op grond van de artikelen 16.51, tweede lid, en 16.52, eerste lid, mee aan de aanvrager.

Artikel 16.54 (begin beslistermijn)

Als een beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt aangehouden, wordt voor de toepassing van artikel 16.57, eerste lid, van deze wet of artikel 3:18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht in plaats van de dag van ontvangst van de aanvraag uitgegaan van de dag waarop de aanhouding eindigt.

§ 16.3.2 Reguliere procedure

Artikel 16.55 (toepassingsbereik reguliere voorbereidingsprocedure)

1. Deze paragraaf is van toepassing op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning, tenzij paragraaf 16.3.3 daarop van toepassing is.
2. Artikel 3:10, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

Artikel 16.56 (kennisgeving aanvraag)

Het bevoegd gezag geeft bij de toepassing van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht ook onverwijld kennis van de aanvraag om een omgevingsvergunning in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze. Daarbij wordt de dag van ontvangst van de aanvraag vermeld.

Artikel 16.57 (beslistermijn; vergunning van rechtswege)

1. Het bevoegd gezag beslist op de aanvraag om een omgevingsvergunning binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag.
2. Als een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning instemming als bedoeld in artikel 16.16 behoeft, wordt de beslistermijn met twee weken opgeschort.
3. Het bevoegd gezag kan de beslistermijn, bedoeld in het eerste lid, eenmaal met ten hoogste zes weken verlengen. Dit besluit wordt bekendgemaakt binnen die beslistermijn. Tegelijkertijd met of zo spoedig mogelijk na de bekendmaking deelt het bevoegd gezag dat besluit mee op dezelfde wijze als het heeft kennisgegeven van de aanvraag.
4. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht is, met uitzondering van de artikelen 4:20b, derde lid, en 4:20f, van toepassing op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag.
5. Het bevoegd gezag doet zo spoedig mogelijk mededeling van de van rechtswege verleende beschikking, bedoeld in artikel 4:20c van de Algemene wet bestuursrecht, op dezelfde wijze als het heeft kennisgegeven van de aanvraag.

§ 16.3.3 Toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht

Artikel 16.58 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning, als de aanvraag geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteit.

Artikel 16.59 (aanvullende bepalingen)

1. Bij de toepassing van de afdelingen 3.4 en 3.6 van de Algemene wet bestuursrecht op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning worden de volgende leden in acht genomen.
2. Als een ander bestuursorgaan als bedoeld in artikel 16.48, eerste lid, tweede zin, het bevoegd gezag is, ligt het ontwerpbesluit, met de daarop betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van het ontwerpbesluit, ook ter inzage in de gemeente waar de activiteit of activiteiten geheel of in hoofdzaak zullen worden verricht.
3. Als de aanvraag is ingediend bij het college van burgemeester en wethouders en een ander bestuursorgaan het bevoegd gezag is, begint, in afwijking van artikel 3:18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de beslistermijn, bedoeld in dat lid, op de dag na de dag waarop laatstbedoeld bestuursorgaan de aanvraag heeft ontvangen.
4. De in artikel 3:18, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht bedoelde redelijke termijn bedraagt ten hoogste zes weken. De termijn waarbinnen op de aanvraag wordt beslist, kan ten hoogste eenmaal worden verlengd. De verlenging en de duur daarvan worden, met inachtneming van de in artikel 3:18, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht bedoelde termijn van acht weken, gemotiveerd aan de aanvrager meegedeeld. Artikel 31, vierde lid, van de Dienstenwet is niet van toepassing.
5. Het bevoegd gezag stelt op verzoek van de aanvrager, voordat het stukken ter inzage legt die niet door de aanvrager zijn ingebracht, hem in de gelegenheid die stukken in te zien met het oog op toepassing van de artikelen 19.3 tot en met 19.5 van de Wet milieubeheer. Tot deze stukken behoren niet de verslagen, bedoeld in artikel 3:17 van de Algemene wet bestuursrecht, en afschriften van zienswijzen, door anderen dan betrokken

bestuursorganen naar voren gebracht overeenkomstig artikel 3:15 van die wet. Artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur is niet van toepassing.

Artikel 16.60 (uitzonderingen)

Het bevoegd gezag kan op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit die op grond van artikel 16.58 is aangewezen, de afdelingen 3.4 en 3.6 van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing laten als:

- a. de aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvan de uitvoering door een bijzondere omstandigheid op korte termijn nodig is,
- b. het belang van de veiligheid van de Staat dat vereist, of
- c. de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting dat vereist.

Afdeling 16.4 Projectprocedure

§ 16.4.1 Voorkeursbeslissing

Artikel 16.61 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing op de voorbereiding van een voorkeursbeslissing.

§ 16.4.2 Projectbesluit

Artikel 16.62 (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een projectbesluit of een besluit ter uitwerking van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.35.

Artikel 16.63 (goedkeuring projectbesluit waterschap)

1. Een door het dagelijks bestuur van het waterschap genomen projectbesluit behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten van de provincie waar dat besluit wordt uitgevoerd. Als het project in meer dan een provincie is gelegen, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waar het project in hoofdzaak zal worden uitgevoerd over de goedkeuring.
2. Op de goedkeuring van een projectbesluit is artikel 10:31, tweede tot en met vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Artikel 16.64 (afwijzing aanvraag om projectbesluit vast te stellen)

Artikel 16.62 is niet van toepassing op de afwijzing van een aanvraag om een projectbesluit vast te stellen.

Artikel 16.65 (geen belemmering projectbesluit)

1. De gemeenteraad is niet bevoegd om voor locaties een omgevingsplan vast te stellen voor zover dat plan de uitvoering, het in werking hebben of het in stand houden van het project belemmert. In het projectbesluit kan een termijn worden bepaald voor de toepassing van de eerste zin.
2. Als Onze Minister of Onze Minister die het aangaat bevoegd gezag voor het projectbesluit is, zijn ook gedeputeerde staten niet bevoegd om een projectbesluit vast te stellen of goedkeuring te verlenen voor een projectbesluit van het waterschap voor zover

dat besluit de uitvoering, het in werking hebben of het in stand houden van het project belemmert.

Artikel 16.66 (toepassing onteigeningswet)

De in artikel 18, eerste lid, van de onteigeningswet bedoelde dagvaarding kan plaatsvinden nadat het projectbesluit is vastgesteld.

Artikel 16.67 (toepassing onteigeningswet)

1. Onverminderd artikel 59, eerste lid, van de onteigeningswet kan het vonnis van onteigening van de rechtbank niet eerder in de openbare registers worden ingeschreven dan nadat het projectbesluit onherroepelijk is geworden.
2. In aanvulling op de artikelen 54n en 59 van de onteigeningswet is voor de inschrijving een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State of een verklaring van de Secretaris van de Raad van State nodig, waaruit blijkt dat het projectbesluit onherroepelijk is geworden.

Afdeling 16.5 Milieueffectrapportage voor projecten

Artikel 16.68 (bevoegde instantie project-MER)

Het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het voorbereiden of vaststellen van een besluit voor een project is de bevoegde instantie voor de milieueffectrapportage.

Artikel 16.69 (aanwijzen mer-(beoordelings)plichtige besluiten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden de projecten en de daarbij behorende besluiten aangewezen:
 - a. die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben en waarvoor bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport moet worden gemaakt, en
 - b. waarvoor de bevoegde instantie moet beoordelen of die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben, en, als dat het geval is, waarvoor bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport moet worden gemaakt.
2. De bevoegde instantie beoordeelt of sprake is van aanzienlijke milieueffecten als bedoeld in het eerste lid, onder b. Bij de beoordeling houdt de bevoegde instantie rekening met de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn.
3. Bij de maatregel kan worden bepaald:
 - a. dat de aanwijzing van een project of besluit alleen geldt in daarbij aangewezen gevallen,
 - b. dat een omgevingsvisie, programma of een onderdeel van een omgevingsplan als een te nemen besluit voor een project wordt aangemerkt.

Artikel 16.70 (ontheffing voor het maken van een MER)

1. De bevoegde instantie kan ontheffing verlenen van de plicht tot het maken van een milieueffectrapport bij de voorbereiding van een besluit, als het algemeen belang het onmiddellijk uitvoeren van het project noodzakelijk maakt.
2. De bevoegde instantie beoordeelt of een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten geschikt is.

Artikel 16.71 (mededeling voornemen)

Als degene die een project als bedoeld in artikel 16.69, eerste lid, wil uitvoeren voornemens is een aanvraag in te dienen tot het nemen van een besluit, deelt hij dat voornemen zo spoedig mogelijk mee aan de bevoegde instantie.

Artikel 16.72 (raadpleging reikwijdte en detailniveau)

1. Op verzoek van de aanvrager brengt de bevoegde instantie voorafgaand aan de indiening van de aanvraag advies uit over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie voor het milieueffectrapport.
2. De bevoegde instantie raadpleegt voor het advies de aanvrager en de bestuursorganen en instanties die op grond van een wettelijk voorschrift adviseren over het besluit en Onze Minister, Onze Minister van Economische Zaken, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of een respectievelijk door hen aangewezen bestuursorgaan.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de procedure voor de advisering en de raadpleging.

Artikel 16.73 (advies Commissie voor de milieueffectrapportage)

1. De bevoegde instantie kan de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid stellen advies uit te brengen over het milieueffectrapport.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de procedure voor de advisering.

Artikel 16.74 (één MER)

1. Degene die het milieueffectrapport zou moeten maken, kan gebruik maken van een ander milieueffectrapport als dat voldoet aan de bij of krachtens deze afdeling gestelde eisen en in dat milieueffectrapport het project is beschreven. De artikelen 16.72 en 16.73 zijn niet van toepassing.
2. Als voor het project een milieueffectrapport moet worden gemaakt en voor het project meer besluiten nodig zijn waarvoor een plicht geldt tot het maken van een milieueffectrapport, wordt het milieueffectrapport gemaakt voor het eerste besluit waarvoor die plicht geldt.

Artikel 16.75 (aanhouden en buiten behandeling laten van de aanvraag)

1. Het bevoegd gezag laat onverminderd artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag om een besluit buiten behandeling als:
 - a. er geen milieueffectrapport is overgelegd, tenzij op grond van artikel 16.70, eerste lid, ontheffing van de plicht tot het maken van een milieueffectrapport is verleend,
 - b. de gegevens die in het milieueffectrapport zijn opgenomen redelijkerwijs niet aan het besluit ten grondslag kunnen worden gelegd, waarbij artikel 16.5 niet van toepassing is,
 - c. er geen mededeling als bedoeld in artikel 16.71 is gedaan.
2. Het bevoegd gezag houdt een aanvraag om een besluit, bedoeld in artikel 16.69, eerste lid, onder b, aan als er geen beslissing is genomen over het maken van een milieueffectrapport voor dat besluit.
3. Als op grond van 16.70, tweede lid, een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten moet worden uitgevoerd, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16.76 (voorbereidingsprocedure besluit)

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in artikel 16.69 waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt.
2. Artikel 16.44, tweede en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. Als het milieueffectrapport niet is opgenomen in het ontwerpbesluit:
 - a. wordt bij de terinzagelegging daarvan, bedoeld in artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht, ook het rapport ter inzage gelegd,
 - b. wordt bij de kennisgeving daarvan, bedoeld in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht, ook kennisgegeven van het milieueffectrapport, en
 - c. kunnen zienswijzen als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht ook betrekking hebben op het rapport, met dien verstande dat deze zienswijzen alleen betrekking kunnen hebben op de inhoud van het milieueffectrapport.

Artikel 16.77 (inhoud project-MER)

1. Bij de maatregel, bedoeld in artikel 16.81, worden ten aanzien van de in het milieueffectrapport op te nemen onderwerpen in ieder geval regels gesteld over:
 - a. de beschrijving van het voorgenomen project, en
 - b. de beschrijving van de voornaamste alternatieven voor het project.
2. Als voor het voorgenomen project in een milieueffectrapport voor een plan of programma als bedoeld in artikel 16.40 een locatie of tracé is aangewezen, is het eerste lid, aanhef en onder b, niet van toepassing voor zover het alternatieven voor die locatie of dat tracé betreft.
3. Als er onverminderd het tweede lid alternatieven onderzocht zijn, worden die beschreven in het milieueffectrapport.

Artikel 16.78 (milieugevolgen van het besluit)

1. Bij het nemen van een besluit houdt het bevoegd gezag rekening met alle gevolgen die het project, waarop het besluit betrekking heeft, voor het milieu kan hebben.
2. Het bevoegd gezag kan:
 - a. aan een besluit, ongeacht de beperkingen die in de wettelijke regeling waarop het besluit berust, zijn gesteld, alle voorwaarden, voorschriften en beperkingen verbinden, die nodig zijn ter bescherming van het milieu, en
 - b. beslissen dat het project niet wordt uitgevoerd als het uitvoeren van dat project kan leiden tot ontoelaatbare gevolgen voor het milieu.
3. Een besluit dat op grond van een andere wettelijke regeling wordt genomen, wordt ook met de toepassing van het tweede lid geacht op grond van die regeling te worden genomen.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen besluiten worden aangewezen waarop het tweede lid van toepassing is.

Afdeling 16.6 Algemene delegatiegrondslagen procedurele en vormvereisten

Artikel 16.79 (delegatiegrondslag procedurele en vormvereisten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, voor zover daarin niet bij deze wet of de Algemene wet bestuursrecht is voorzien, regels worden gesteld over de totstandkoming, vorm, toepassing of wijziging van:
 - a. besluiten op grond van deze wet,

- b. omgevingsvisies, programma's als bedoeld in paragraaf 3.2.2 tot en met 3.2.4, en plannen of programma's als bedoeld in paragraaf 16.2.6,
 - c. meldingen als bedoeld in artikel 4.19, eerste lid, onder b en mededelingen als bedoeld in artikel 4.19, eerste lid, onder a,
 - d. voorkeursbeslissingen en voornemens,
 - e. milieueffectrapporten en beoordelingen van de milieueffecten, bedoeld in artikel 16.40, vijfde lid, of 16.69, tweede lid.
2. Op grond van het eerste lid kunnen in ieder geval regels worden gesteld over de volgende onderwerpen:
- a. hoe een aanvraag, melding of mededeling wordt gedaan,
 - b. bekendmaking en het doen van een mededeling aan derden,
 - c. kennisgeving, terinzagelegging en beschikbaarstelling,
 - d. participatie van derden, waaronder raadpleging van bevoegde autoriteiten van andere staten,
 - e. coördinatie en samenwerking tussen bevoegde autoriteiten van andere staten,
 - f. uitvoering en uitvoerbaarheid,
 - g. evaluatie en actualisatie,
 - h. rapportage.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
- a. de bij een aanvraag om een besluit op grond van deze wet of een melding of mededeling als bedoeld in artikel 4.19, eerste lid, te verstrekken gegevens en bescheiden,
 - b. de toezending van gegevens en bescheiden aan derden.
4. Op grond van het derde lid worden in ieder geval regels gesteld over de bij de aanvraag om een gedoogplichtbeschikking als bedoeld in paragraaf 10.3.3 te verstrekken gegevens en bescheiden.

Artikel 16.80 (implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen)

Op grond van artikel 16.79 worden in ieder geval regels gesteld ter uitvoering van de:

- a. grondwaterrichtlijn,
- b. habitatrichtlijn,
- c. kaderrichtlijn water,
- d. kaderrichtlijn mariene strategie,
- e. mer-richtlijn,
- f. richtlijn industriële emissies,
- g. richtlijn luchtkwaliteit
- h. richtlijn overstromingsrisico's,
- i. richtlijn prioritaire stoffen,
- j. Seveso-richtlijn
- k. smb-richtlijn,
- l. richtlijn winningsafval
- m. verdrag van Valletta
- n. zwemwaterrichtlijn

Artikel 16.81 (delegatiegrondslag ten minste op te nemen onderwerpen)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de in een besluit, omgevingsvisie, plan, programma, plan of programma als bedoeld in paragraaf 16.2.6, projectbesluit, of milieueffectrapport ten minste op te nemen onderwerpen.

HOOFDSTUK 17 ADVIESORGANEN EN ADVISEURS

Afdeling 17.1 Adviesorganen op rijksniveau

§ 17.1.1 Algemene bepalingen

Artikel 17.1 (toepassing)

Deze paragraaf is van toepassing op de op grond van deze afdeling ingestelde adviesorganen.

Artikel 17.2 (samenstelling, benoeming leden, werkwijze en ondersteuning adviesorganen)

1. Onze Minister benoemt en ontslaat de leden van een adviesorgaan.
2. De artikelen 11, tweede en derde lid, 12, 15, 16, 19 tot en met 21, 28, eerste, tweede, en derde lid, eerste volzin, en 29 van de Kaderwet adviescolleges zijn van overeenkomstige toepassing op adviesorganen.

Artikel 17.3 (nadere regels)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de samenstelling, inrichting en werkwijze van een adviesorgaan.

Artikel 17.4 (reglement van orde)

Als toepassing is gegeven aan artikel 21 van de Kaderwet adviescolleges, zendt het adviesorgaan het reglement aan Onze Minister.

§ 17.1.2 Adviesorganen

Artikel 17.5 (instelling Commissie voor de milieueffectrapportage)

1. Er is een Commissie voor de milieueffectrapportage die tot taak heeft het advies, bedoeld in artikel 16.43 en 16.73, uit te brengen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Artikel 17.6 (grondslag voor instelling overige adviesorganen)

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen adviesorganen worden ingesteld met een in de maatregel omschreven adviserende taak op het terrein van de fysieke leefomgeving, anders dan de taak, bedoeld in artikel 17.5.

Afdeling 17.2 Adviesorganen op gemeentelijk niveau

§ 17.2.1 Algemene bepalingen

Artikel 17.7 (leden adviesorgaan)

1. De gemeenteraad stelt het aantal leden en de benoemingstermijn vast van een op grond van deze afdeling ingesteld gemeentelijk adviesorgaan.
2. De gemeenteraad benoemt en ontslaat de leden van een gemeentelijk adviesorgaan.

Artikel 17.8 (eisen aan leden)

De burgemeester en de wethouders zijn geen lid van een gemeentelijk adviesorgaan.

*§ 17.2.2 Verplichte gemeentelijke adviesorganen***Artikel 17.9 (commissie voor de monumentenzorg)**

1. De gemeenteraad stelt een commissie voor de monumentenzorg in die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit, voor zover het andere dan archeologische monumenten betreft.

2. Het college van burgemeester en wethouders vraagt de commissie voor de monumentenzorg in ieder geval advies, voordat het met betrekking tot een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid:

- a. beslist op een aanvraag, of
- b. adviseert over een aanvraag of een ontwerpbesluit.

Afdeling 17.3 Adviseurs**Artikel 17.10 (advisering over beroepen door StAB)**

Bij algemene maatregel van bestuur kan de taak van de stichting, bedoeld in artikel 20.14 van de Wet milieubeheer, worden uitgebreid tot andere in de maatregel aangegeven onderdelen van het omgevingsrecht.

HOOFDSTUK 18 HANDHAVING EN UITVOERING

Afdeling 18.1 Algemene bepalingen

Artikel 18.1 (inhoud handhavingstaak)

De bestuursrechtelijke handhavingstaak omvat:

- a. het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, met inbegrip van het verzamelen en registreren van gegevens die hiervoor van belang zijn,
- b. het behandelen van klachten over de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, en
- c. het opleggen van een bestuurlijke sanctie wegens een gedraging die in strijd is met het bepaalde bij of krachtens deze wet.

Artikel 18.2 (toedeling handhavingstaak)

1. Als sprake is van een activiteit waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het bestuursorgaan dat voor die omgevingsvergunning bevoegd gezag is op grond van artikel 5.10 of 5.11.
2. Als sprake is van een projectbesluit, berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het bestuursorgaan dat dit besluit heeft vastgesteld.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden gevallen aangewezen waarin de bestuursrechtelijke handhavingstaak is toegedeeld aan een bestuursorgaan van een waterschap, provincie of het Rijk.
4. In alle overige gevallen berust de bestuursrechtelijke handhavingstaak bij het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 18.3 (bestuursdwangbevoegdheid instemmend bestuursorgaan)

In bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen is het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.16 bevoegd is instemming te verlenen met het voorgenomen besluit op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit, bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang, voor zover dit die activiteit betreft.

Artikel 18.4 (bestuursdwangbevoegdheid Minister)

Onze Minister die het aangaat is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet als hem de zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving daarvan is opgedragen.

Artikel 18.5 (niet overgaan van bevoegdheid tot handhaving)

Als een beschikking tot oplegging van een bestuurlijke sanctie is gegeven en later een ander bestuursorgaan daartoe bevoegd wordt, blijft het bestuursorgaan dat de beschikking heeft gegeven bevoegd totdat:

- a. de beschikking onherroepelijk is geworden en ten uitvoer is gelegd,
- b. de beschikking is ingetrokken, of
- c. als de beschikking de oplegging van een last onder dwangsom betreft:
 - 1°. de dwangsom is ingevorderd, of
 - 2°. de bij de beschikking opgelegde last onder dwangsom volgens artikel 5:34 van de Algemene wet bestuursrecht is opgeheven.

3. In afwijking van het tweede lid is hoofdstuk XVII van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing op door een bestuursorgaan van een waterschap bij of krachtens deze afdeling genomen besluiten en niet-schriftelijke beslissingen, gericht op enig rechtsgevolg.

Afdeling 18.2 Aanwijzing toezichthouders en opsporingsambtenaren

Artikel 18.6 (aanwijzing toezichthouder)

1. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze wet bepaalde zijn belast de personen die daartoe bij besluit van het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten, Onze Minister die het aangaat of andere met de uitvoering van deze wet belaste bestuursorganen zijn aangewezen.
2. Onze Minister die het aangaat kan bepalen dat de bij zijn besluit aangewezen personen in de door hem aangewezen gevallen met uitsluiting van andere toezichthouders belast zijn met het toezicht op de naleving.
3. Van een besluit tot aanwijzing van toezichthouders wordt mededeling gedaan door plaatsing in het gemeenteblad, het waterschapsblad, het provinciaal blad, respectievelijk de Staatscourant.

Artikel 18.7 (aanwijzing buitengewoon opsporingsambtenaar)

1. Met de opsporing van de in artikel 1a van de Wet op de economische delicten strafbaar gestelde feiten zijn, onverminderd artikel 17, eerste lid, van de Wet op de economische delicten, belast de in artikel 18.6 bedoelde toezichthouders, voor zover zij daartoe bij besluit van Onze Minister van Veiligheid en Justitie zijn aangewezen.
2. Deze toezichthouders zijn ook belast met de opsporing van de feiten, strafbaar gesteld in de artikelen 179 tot en met 182 en 184 van het Wetboek van Strafrecht, voor zover deze feiten betrekking hebben op een bevel, vordering of handeling, gedaan of ondernomen door henzelf.
3. Van een besluit tot aanwijzing van buitengewoon opsporingsambtenaren wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 18.8 (bevoegdheid binnentreden woning)

Een krachtens artikel 18.6 aangewezen toezichthouder is bevoegd met medeneming van de benodigde apparatuur een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner, voor zover hem deze bevoegdheid in het besluit tot aanwijzing is toegekend.

Afdeling 18.3 Aanvullende bestuurlijke sancties

Artikel 18.9 (bevoegdheid intrekken begunstigende beschikking)

1. Het bevoegd gezag kan een gegeven beschikking geheel of gedeeltelijk intrekken als in strijd met die beschikking of met voor de activiteit, waarvoor die beschikking is gegeven, geldende regels is of wordt gehandeld.
2. Voordat het bestuursorgaan toepassing geeft aan het eerste lid, geeft het de overtreder de gelegenheid binnen een daarbij gestelde termijn zijn handelen alsnog in overeenstemming te brengen met die beschikking, respectievelijk de regels.

3. Een beschikking die betrekking heeft op het beheer van gevaarlijke afvalstoffen of van andere afvalstoffen die van elders afkomstig zijn, kan, voor zover die beschikking het beheer van afvalstoffen betreft, ook worden ingetrokken als de op grond van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer geldende voorschriften niet worden nageleefd.
4. Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning ook geheel of gedeeltelijk intrekken:
 - a. als de beschikking is gegeven op basis van een onjuiste of onvolledige opgave van gegevens,
 - b. in gevallen als bedoeld in artikel 5.20, derde lid: als de activiteit wordt verricht door een ander dan degene aan wie de omgevingsvergunning is verleend, en
 - c. in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, waarbij artikel 5.15 van overeenkomstige toepassing is.

Artikel 18.10 (bestuurlijke boete)

1. Het bestuursorgaan dat op grond van artikel 18.2, 18.3 of 18.4 bevoegd is tot oplegging van een last onder bestuursdwang, kan een bestuurlijke boete opleggen voor overtreding van de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen voorschriften die bij of krachtens deze wet zijn gesteld. Voor overtreding van deze voorschriften kan geen bestuurlijke strafbeschikking worden opgelegd krachtens artikel 257ba van het Wetboek van Strafvordering.
2. Bij de maatregel worden regels gesteld over de hoogte van de bestuurlijke boetes die voor de in het eerste lid bedoelde overtredingen kunnen worden opgelegd. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is bepaald voor:
 - a. de tweede categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, per overtreding begaan door een natuurlijke persoon,
 - b. de vierde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, per overtreding begaan door een rechtspersoon.
3. Afhankelijk van de aard of ernst van de overtreding of de omstandigheden waaronder die is begaan, wordt de overtreding aan het openbaar ministerie voorgelegd.

Afdeling 18.4 Afstemming, coördinatie en interbestuurlijk toezicht

Artikel 18.11 (delegatiegrondslag regulering doelmatige handhaving)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden in het belang van een doelmatige handhaving regels gesteld. De maatregel bevat alleen regels als bedoeld in de artikelen 4.1, 4.2 en 4.3, voor zover deze gevorderd zijn bij of krachtens artikel 4.18.
2. Bij de maatregel worden in ieder geval regels gesteld over een strategische, programmatische en onderling afgestemde uitoefening van de handhavingsbevoegdheden door de bestuursorganen die belast zijn met de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet en van het toezicht op de naleving door de onder hun gezag werkzame toezichthouders.
3. Bij de maatregel kunnen regels worden gesteld over de afstemming van de werkzaamheden van de bestuursorganen en toezichthouders, bedoeld in het tweede lid, op die van andere organen en personen die belast zijn met de handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

Artikel 18.12 (coördinatie doelmatige handhaving door gedeputeerde staten)

1. Gedeputeerde staten zijn belast met de coördinatie van de uitvoering van het bepaalde krachtens artikel 18.11 in de provincie.
2. In iedere provincie wordt regelmatig overleg gevoerd tussen de bestuursorganen die belast zijn met de handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet. Gedeputeerde staten stellen voor dat overleg een of meer overlegorganen in.
3. In het provinciaal handhavingsoverleg maken die bestuursorganen in ieder geval afspraken over de wijze waarop zij uitvoering zullen geven aan het bepaalde op grond van het eerste lid en artikel 18.11, en over de voorzieningen die zij voor die uitvoering zullen treffen.

Artikel 18.13 (coördinatie bij bovenprovinciaal belang)

Onze Minister zorgt voor de coördinatie van de uitvoering van het bepaalde op grond van artikel 18.11, voor zover die coördinatie volgens hem van meer dan provinciaal belang is.

Artikel 18.14 (aanwijzing regionale uitvoeringsdiensten)

1. Gedeputeerde staten kunnen, als zij hebben vastgesteld dat een behoorlijke uitvoering van het bepaalde op grond van artikel 18.11 in de provincie onvoldoende gewaarborgd is, gemeenten of waterschappen aanwijzen waarvan de colleges van burgemeester en wethouders, respectievelijk de dagelijkse besturen een gemeenschappelijke regeling moeten treffen als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, ter behartiging van het belang van een doelmatige handhaving. Artikel 99, eerste lid, van die wet is niet van toepassing. Een waterschap wordt niet aangewezen dan nadat Onze Minister heeft verklaard dat hij daartegen geen bedenkingen heeft.
2. Gedeputeerde staten houden bij een aanwijzing rekening met de regio's die volgens de bijlage, behorend bij de Wet veiligheidsregio's, zijn vastgesteld.
3. Gedeputeerde staten kunnen bepalen dat de provincie deelneemt aan een regeling. Als een aan te wijzen waterschap in meer dan één provincie ligt, geschiedt de aanwijzing in overeenstemming met gedeputeerde staten van deze provincie.
4. Bij de regeling wordt een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen ingesteld.
5. Bij de regeling worden door de deelnemende gemeenten of waterschappen aan het bestuur van het openbaar lichaam ten minste de volgende taken opgedragen:
 - a. de taken, bedoeld in artikel 18.1, eerste lid, onder a en b, en
 - b. het voorbereiden en het uitvoeren van door het college van burgemeester en wethouders van een deelnemende gemeente of van door het dagelijks bestuur van een deelnemend waterschap te geven of gegeven beschikkingen tot oplegging van een bestuurlijke sanctie.
6. Gedeputeerde staten doen van het besluit tot aanwijzing, mededeling door overlegging van het besluit aan Onze Minister en provinciale staten en door plaatsing ervan in de Staatscourant.

Artikel 18.15 (interbestuurlijk toezicht)

1. Voor zover een bestuursorgaan van een waterschap een bij of krachtens dit hoofdstuk gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt of een bij of krachtens dit hoofdstuk gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht, zijn de artikelen 121 tot en met 121g van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing.
2. In afwijking van het eerste lid zijn, voor zover een bestuursorgaan van een waterschap een op grond van afdeling 18.4 gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt of

een op grond van afdeling 18.4 gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht, de artikelen 124, 124a en 124c tot en met 124i van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

3. Hoofdstuk XVIII van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing op door een bestuursorgaan van een waterschap bij of krachtens dit hoofdstuk genomen besluiten en niet-schriftelijke beslissingen, gericht op enig rechtsgevolg.

4. In afwijking van het derde lid is hoofdstuk XVII van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing op door een bestuursorgaan van een waterschap bij of krachtens deze afdeling genomen besluiten en niet-schriftelijke beslissingen, gericht op enig rechtsgevolg.

HOOFDSTUK 19 BEVOEGDHEDEN IN BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

Afdeling 19.1 Ongewoon voorval

Artikel 19.1 (begripsbepalingen afdeling 19.1)

1. In deze afdeling wordt onder het voorkomen van de nadelige gevolgen van een ongewoon voorval mede verstaan:
 - a. het zoveel mogelijk beperken of ongedaan maken van die gevolgen,
 - b. het voorkomen dat het voorval verergert, voortduurt of zich herhaalt,
 - c. het wegnemen van de oorzaak van het voorval.
2. Onder de veroorzaker van een ongewoon voorval wordt verstaan de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die:
 - a. de activiteit waardoor het ongewoon voorval is veroorzaakt, verricht of heeft verricht,
 - b. houder is van een omgevingsvergunning of een andere vorm van publiekrechtelijke toestemming voor het verrichten van die activiteit,
 - c. van die activiteit een mededeling of melding als bedoeld in artikel 4.8 of 4.19 heeft gedaan, of
 - d. over die activiteit economische of juridische beschikkingsmacht heeft of heeft gehad.

Artikel 19.2 (aanwijzing en afstemming bevoegd gezag)

1. In deze afdeling wordt onder bevoegd gezag verstaan:
 - a. het bestuursorgaan dat op grond van artikel 18.2 tot taak heeft zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving of op grond van artikel 18.3 of 18.4 bevoegd is tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie, of
 - b. voor zover het ongewoon voorval betrekking heeft op luchtverontreiniging: de commissaris van de Koning.
2. Als bij een ongewoon voorval meer bevoegde bestuursorganen zijn betrokken, stemmen deze bestuursorganen de maatregelen, nodig om de nadelige gevolgen van een ongewoon voorval te voorkomen, zo goed mogelijk op elkaar af.

Artikel 19.3 (doormeldings- en informatieplicht bevoegd gezag)

1. Het bevoegd gezag dat een melding van een ongewoon voorval ontvangt, geeft van die melding, de daarbij verstrekte gegevens en van de getroffen of voorgenomen maatregelen onmiddellijk kennis aan:
 - a. de burgemeester van de gemeente waarbinnen dat voorval zich voordoet, of als de nadelige gevolgen van dat voorval gemeenteverstijgend zijn, aan de voorzitter van de veiligheidsregio waarbinnen dat voorval zich voordoet,
 - b. de beheerder van een watersysteem, als het voorval verontreiniging van het oppervlaktewater veroorzaakt of de doelmatige werking van een zuiveringstechnisch werk belemmert,
 - c. de Inspectie Leefomgeving en Transport, en
 - d. andere bestuursorganen of overheidsdiensten, die belang hebben bij een onmiddellijke kennisgeving.
2. Het bevoegd gezag kan degene van wie de melding is ontvangen of, als dit een ander betreft, de veroorzaker verplichten aanvullende informatie te verstrekken over het voorval, de getroffen maatregelen en de gevolgen van die maatregelen.

Artikel 19.4 (veroorzaker verplichten tot treffen van maatregelen)

1. Het bevoegd gezag verplicht de veroorzaker tot het treffen van de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen.
2. Tot die maatregelen kan behoren de last om de activiteit waardoor het ongewoon voorval is veroorzaakt onmiddellijk stil te leggen.
3. Het bevoegd gezag kan aanwijzingen geven over het verrichten van die activiteit of het treffen van die maatregelen.
4. Een beslissing tot het treffen van maatregelen wordt op schrift gesteld en geldt als een beschikking.

Artikel 19.5 (bevoegdheid tot treffen van maatregelen)

1. Als niet onmiddellijk of tijdig kan worden vastgesteld door wie of waardoor het ongewone voorval is veroorzaakt, kan het bevoegd gezag of, als niet onmiddellijk of tijdig kan worden vastgesteld welk bestuursorgaan bevoegd is, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen het voorval zich voordoet, preventieve of herstelmaatregelen treffen.
2. Een beslissing tot het treffen van maatregelen wordt op schrift gesteld en geldt als een beschikking.
3. Het bevoegd gezag zendt deze beschikking aan de veroorzaker zodra die bekend is.

Artikel 19.6 (kostenverhaal getroffen maatregelen)

1. Als het bevoegd gezag maatregelen treft of laat treffen door derden, verhaalt het de kosten van die maatregelen op de veroorzaker.
2. De artikelen 5:10, tweede lid, 5:25 en 5:31 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 19.7 (onderzoek oorzaak en voorkomen herhaling)

1. Het bevoegd gezag ziet erop toe dat de nodige gegevens worden verzameld om het ongewone voorval te analyseren en de oorzaak ervan te achterhalen.
2. Om herhaling te voorkomen wijzigt het bevoegd gezag met toepassing van artikel 5.23 zo nodig de omgevingsvergunning, of, als voor de activiteit regels gelden als bedoeld in artikel 4.8 of 4.19, stelt het maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.9 respectievelijk 4.21 of doet het, als het daarvoor niet zelf bevoegd is, daarop gerichte aanbevelingen.

Afdeling 19.2 Archeologische toevalsvondst van algemeen belang

Artikel 19.8 (aanwijzing en afstemming bevoegd gezag)

1. Voor een archeologische toevalsvondst van algemeen belang is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de vondst zich voordoet bevoegd gezag.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen de bevoegdheden, bedoeld in artikel 19.9, worden uitgeoefend door Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als een archeologische toevalsvondst van algemeen belang, van regio-overstijgend belang is.
3. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar zich een archeologische toevalsvondst van algemeen belang voordoet of Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap stelt het andere bestuursorgaan onverwijld in kennis

van een melding van een vondst, de daarbij verstrekte gegevens en de getroffen of voorgenomen maatregelen.

Artikel 19.9 (bevoegdheden bij een archeologische toevalsvondst van algemeen belang)

De artikelen 19.3, tweede lid, 19.4 en 19.7, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing op een archeologische toevalsvondst van algemeen belang.

Afdeling 19.3 Alarmeringswaarden

Artikel 19.10 (vaststelling van alarmeringswaarden)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden in ieder geval alarmeringswaarden vastgesteld voor:
 - a. concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht, ter uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit,
 - b. concentraties van verontreinigende stoffen in water,
 - c. hoogwaterstanden, die een gevaar voor tot directe kering van het buitenwater bestemde primaire waterkeringen kunnen opleveren.
2. Bij die maatregel worden bestuursorganen of instanties aangewezen die bij een overschrijding of een dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde onverwijld:
 - a. de bevolking of andere bij die maatregel aangewezen instanties informeren of waarschuwen om de risico's te beperken voor de fysieke leefomgeving, de volksgezondheid of de gezondheid van bijzonder gevoelige bevolkingsgroepen,
 - b. maatregelen of voorzieningen treffen ter bescherming van de fysieke leefomgeving, waaronder primaire waterkeringen, en van de volksgezondheid of de gezondheid van bijzonder gevoelige bevolkingsgroepen.
3. Bij ministeriële regeling kunnen maatregelen of voorzieningen worden benoemd, die getroffen worden bij een overschrijding of een dreigende overschrijding van een alarmeringswaarde.

Artikel 19.11 (informatieverstrekking bij overschrijding alarmeringswaarden)

1. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het geven van informatie of waarschuwingen als alarmeringswaarden worden overschreden of dreigen te worden overschreden, en als de buitenlucht wordt verontreinigd of dreigt te worden verontreinigd door stoffen waarvoor geen alarmeringswaarden zijn vastgesteld, aan:
 - a. het publiek,
 - b. bijzonder gevoelige bevolkingsgroepen,
 - c. de beheerders van primaire waterkeringen,
 - d. gedeputeerde staten,
 - e. overige bestuursorganen of instanties.
2. Bij de regeling worden regels gesteld over:
 - a. de inhoud van de te verstrekken informatie en de te geven waarschuwingen,
 - b. hoe die informatie wordt verstrekt en die waarschuwingen worden gegeven, en
 - c. hoe uitvoering wordt gegeven aan artikel 24 van de richtlijn luchtkwaliteit.

Artikel 19.12 (tijdelijke regels bij luchtverontreiniging)

1. Bij overschrijding van alarmeringswaarden voor luchtkwaliteit of van een verontreiniging van de buitenlucht door stoffen waarvoor geen alarmeringswaarden zijn

vastgesteld, kan de commissaris van de Koning, in het belang van de volksgezondheid of de gezondheid van bijzonder gevoelige bevolkingsgroepen, bij besluit regels stellen over het gebruik van installaties of brandstoffen en over andere activiteiten.

2. Deze regels kunnen in ieder geval inhouden:

- a. een geheel of gedeeltelijk verbod een installatie in werking te hebben,
- b. een geheel of gedeeltelijk verbod een brandstof te gebruiken.

3. Een besluit als bedoeld in het eerste lid vervalt 48 uur nadat het in werking is getreden. Deze termijn kan door gedeputeerde staten telkens voor ten hoogste 48 uur worden verlengd.

Afdeling 19.4 Gevaar voor natte waterstaatswerken

Artikel 19.13 (begripsbepaling en reikwijdte afdeling 19.4)

1. In deze afdeling wordt verstaan onder gevaar voor natte waterstaatswerken: omstandigheid waarin de goede staat van een nat waterstaatswerk onmiddellijk wordt aangetast of dreigt te worden aangetast, zodat dit werk ernstig beschadigd of onbruikbaar wordt.

2. Deze afdeling is niet van toepassing op gevaren die het gevolg zijn van een ongeval als bedoeld in de Wet bestrijding ongevallen Noordzee.

Artikel 19.14 (calamiteitenplan beheer natte waterstaatswerken)

1. De beheerder draagt zorg voor het houden van oefeningen om doeltreffend te kunnen optreden bij gevaar voor de natte waterstaatswerken, die onder zijn beheer staan. Hij stelt voor deze waterstaatswerken een calamiteitenplan vast, dat voldoet aan bij algemene maatregel van bestuur gestelde regels.

2. Het calamiteitenplan wordt afgestemd op de voor het betrokken gebied vastgestelde crisisplannen, bedoeld in artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's, en rampbestrijdingsplannen, bedoeld in artikel 17 van die wet.

3. De besturen van de veiligheidsregio's, waarbinnen de natte waterstaatswerken zijn gelegen, worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over het ontwerp van het calamiteitenplan naar voren te brengen.

Artikel 19.15 (maatregelen beheerder bij gevaar voor natte waterstaatswerken)

1. De beheerder is bij gevaar voor natte waterstaatswerken, zolang de daardoor ontstane situatie dit vergt, bevoegd de maatregelen te treffen die hij nodig oordeelt, zo nodig in afwijking van wettelijke voorschriften, met uitzondering van maatregelen die in strijd zijn met de Grondwet of met internationaalrechtelijke verplichtingen.

2. Als het bestuur van een waterschap gebruikmaakt van deze bevoegdheid, meldt hij dit onverwijld aan gedeputeerde staten of, als van deze bevoegdheid gebruik is gemaakt in verband met gevaar voor een primaire waterkering, aan Onze Minister.

3. De beheerder brengt, zodra de feitelijke omstandigheden dat toelaten, het natte waterstaatswerk weer zo veel mogelijk in overeenstemming met de in de legger voorgeschreven staat.

4. De beheerder draagt zorg voor een evaluatie van de toepassing van het eerste en derde lid en zendt een exemplaar van deze evaluatie ter kennisneming aan:

- a. gedeputeerde staten of, als de evaluatie betrekking heeft op een primaire waterkering, Onze Minister,

b. de besturen van de veiligheidsregio's waarbinnen de natte waterstaatswerken zijn gelegen.

Artikel 19.16 (instructiebesluit bij gevaar voor natte waterstaatswerken)

1. Gedeputeerde staten kunnen, als naar hun oordeel een waterschapsbestuur niet of niet voldoende optreedt bij gevaar voor natte waterstaatswerken, aan dat bestuur een instructie geven als bedoeld in artikel 2.25.
2. Als de omstandigheden geen voorafgaande bijeenroeping van gedeputeerde staten toelaten, is de Commissaris van de Koning bevoegd tot het geven van een instructie, zolang het gevaar voortduurt en gedeputeerde staten van die bevoegdheid geen gebruik maken.
3. Op een instructie als bedoeld in het eerste en tweede lid is artikel 2.28, eerste lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Onze Minister kan een instructie geven als bedoeld in artikel 2.26 als naar zijn oordeel:
 - a. gedeputeerde staten of de Commissaris van de Koning ten onrechte niet of niet voldoende gebruikmaken van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste of tweede lid,
 - b. het waterschapsbestuur niet of niet voldoende optreedt bij gevaar voor een primaire waterkering.
5. Op een instructie als bedoeld in het vierde lid is artikel 2.28, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Afdeling 19.5 Buitengewone omstandigheden bij uitvoering projecten wegens schaarste

Artikel 19.17 (in- en buitenwerkingstelling regulering bij schaarste)

1. Onverminderd de artikelen 7, eerste lid, en 8, eerste lid, van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden kan, als buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken, bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, artikel 19.18 in werking worden gesteld.
2. Wanneer het in het eerste lid bedoelde besluit is genomen, wordt onverwijld een voorstel van wet aan de Tweede Kamer gezonden over het voortduren van de werking van de bij dat besluit in werking gestelde regels.
3. De regels die op grond van het eerste lid in werking zijn gesteld, worden bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, onverwijld buiten werking gesteld:
 - a. als het voorstel van wet door de Staten-Generaal wordt verworpen, en
 - b. zodra de omstandigheden dit toelaten.
4. Het besluit, bedoeld in het eerste en derde lid, wordt op de daarin te bepalen wijze bekendgemaakt en in ieder geval geplaatst in het Staatsblad. Het treedt in werking onmiddellijk na de bekendmaking.

Artikel 19.18 (regulering prioritering uitvoering projecten bij schaarste)

1. Onze Minister die het aangaat, stelt in overeenstemming met Onze andere Ministers die het aangaat bij ministeriële regeling vast aan welke projecten bij buitengewone omstandigheden wegens schaarste uitvoering kan worden gegeven.
2. Bij de regeling kunnen regels worden gesteld over het in de hoofdstukken 4 en 5 bepaalde, zo nodig in afwijking van het in die hoofdstukken bepaalde.

3. Bij de regeling kan worden bepaald, dat het verboden is zonder toestemming van Onze Minister die het aangaat en, voor zover van toepassing van Onze andere Ministers die het aangaat, een project als bedoeld in het eerste lid uit te voeren.

Afdeling 19.6 Landsverdediging

Artikel 19.19 (landsverdediging)

Bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister en Onze Minister die het aangaat, kan worden bepaald dat deze wet niet van toepassing is op een bij dat besluit aan te wijzen activiteit voor de landsverdediging.

HOOFDSTUK 20 MONITORING EN INFORMATIE

Afdeling 20.1 Monitoring

Artikel 20.1 (monitoringsplicht)

1. Voor iedere vastgestelde omgevingswaarde wordt door monitoring bewaakt en beoordeeld of aan die omgevingswaarde wordt voldaan.
2. Als voor een omgevingswaarde een programma op grond van paragraaf 3.2.4 is opgesteld, ziet de monitoring, ook op de voortgang, uitvoering en het doelbereik van het programma, waarbij specifiek aandacht wordt geschonken aan artikel 3.15, onder a tot en met j.
3. Bij een omgevingsplan en, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, bij omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur kunnen andere parameters dan omgevingswaarden voor de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving worden aangewezen die door monitoring worden bewaakt en dienen als referentiepunt voor de beoordeling van die staat of kwaliteit.

Artikel 20.2 (aanwijzing methode en bestuursorgaan)

1. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur tot vaststelling van een omgevingswaarde of andere parameter worden de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat met de uitvoering is belast aangewezen.
2. Daarbij kunnen in ieder geval regels worden gesteld over het verzamelen van voor de monitoring relevante gegevens door daarbij aangewezen bestuursorganen en het verstrekken van die gegevens aan daarbij aangewezen andere bestuursorganen.

Artikel 20.3 (regels over de uitvoering)

1. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de uitvoering van de monitoring voor omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.8, paragraaf 2.2.4 en artikel 2.19, derde lid.
2. Daarbij kunnen in ieder geval regels worden gesteld over:
 - a. het meten en berekenen, waaronder de frequentie daarvan, de verhouding tussen meten en berekenen, de gebieden, de meetlocaties en de meet- en rekenpunten,
 - b. de verificatie en beoordeling van gelijkwaardigheid van te gebruiken methoden,
 - c. de beoordeling van de resultaten en de daarbij te gebruiken methoden,
 - d. de vaststelling van ontwikkelingen of trends,
 - e. de inrichting en het beheer van landelijke of regionale meetnetten, en
 - f. kwaliteitsborgingsprogramma's en de coördinatie daarvan.

Artikel 20.4 (toetsing en correctie methoden door minister)

1. Onze Minister is voor de toepassing van deze wet voor omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.8, paragraaf 2.2.4 en artikel 2.19, derde lid, bevoegd tot toetsing van:
 - a. de nauwkeurigheid van een meetmethode of een andere methode waarmee op grond van artikel 20.2 of 20.3 de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving of het effect van activiteiten, maatregelen of andere in artikel 3.15 genoemde elementen worden gemeten of berekend,
 - b. de nauwkeurigheid van de toepassing van een onder a bedoelde methode.

2. Onze Minister kan bepalen dat bij de toetsing verkregen resultaten over de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving voor de toepassing van deze wet in de plaats treden van eerdere of op een andere manier verkregen resultaten van monitoring en informeert in dat geval het betrokken bestuursorgaan.

Artikel 20.5 (actieve verstrekking van informatie aan het publiek)

1. Bij het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de algemene maatregel van bestuur tot vaststelling van een omgevingswaarde worden regels gesteld over:
 - a. het actief aan het publiek verstrekken van uit monitoring verkregen gegevens over de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, en
 - b. de wijze van verstrekking van informatie als uit de monitoring blijkt dat niet wordt voldaan of dreigt niet te worden voldaan aan een omgevingswaarde of andere parameter.
2. Bij ministeriële regeling kunnen voor omgevingswaarden die zijn vastgesteld op grond van paragraaf 2.2.4 nadere regels worden gesteld over de uitvoering van de regels, bedoeld in het eerste lid.

Afdeling 20.2 Informatie voor beleid, beheer en internationaalrechtelijke verplichtingen

Artikel 20.6 (bijzondere gegevensverzameling en -verstrekking)

1. Bij omgevingsverordening respectievelijk algemene maatregel van bestuur kan met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3 worden bepaald dat daarbij aangewezen gegevens door daarbij genoemde bestuursorganen of rechtspersonen:
 - a. worden bijgehouden en verzameld,
 - b. worden verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten, Onze Minister of Onze Minister die het aangaat, of
 - c. openbaar worden gemaakt op een daarbij te bepalen wijze.
2. Bij omgevingsverordening respectievelijk ministeriële regeling worden regels gesteld over:
 - a. de uitvoering van het eerste lid en de bekostiging daarvan,
 - b. de toetsing van de kwaliteit van de op grond van het eerste lid, onder b, verstrekte gegevens.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing voor zover door artikel 20.2, tweede lid, wordt voorzien in de in die leden geregelde onderwerpen.

Artikel 20.7 (actieve verstrekking van informatie aan het publiek over zwemwater)

- Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het verstrekken van informatie aan het publiek:
- a. over de onderwerpen die zijn genoemd in artikel 12, eerste lid, van de zwemwaterrichtlijn in de nabijheid van elk zwemwater en elke zwemlocatie waarvoor gedeputeerde staten toepassing hebben gegeven aan artikel 2.31, en
 - b. via passende media en technologieën met geografische referenties over de onderwerpen die zijn genoemd in artikel 12, tweede lid, van de zwemwaterrichtlijn.

Afdeling 20.3 Verslaglegging en registers

Artikel 20.8 (verslaglegging)

1. Het bestuursorgaan dat op grond van artikel 20.2, eerste lid, is belast met de monitoring zorgt voor de verslaglegging van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 20.1, met inbegrip van de beoordeling daarvan.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat een daarbij aangewezen bestuursorgaan zorgt voor de verslaglegging en de beoordeling van de gegevens, bedoeld in artikel 20.6, eerste lid.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, regels worden gesteld over openbaarmaking van een verslag en toezending van een verslag aan Onze Minister, Onze Minister die het aangaat of een ander bestuursorgaan, voor rapportage aan beide Kamers der Staten-Generaal of de Europese Commissie.
4. De regels kunnen in ieder geval zien op:
 - a. de in een verslag op te nemen gegevens en wijze van aanlevering, en
 - b. de vorm en inhoud van een verslag.

Artikel 20.9 (verslagen op grond van internationale verplichtingen)

Regels op grond van artikel 20.8, derde lid, worden in ieder geval gesteld over openbaarmaking en toezending van verslagen op grond van internationaalrechtelijke verplichtingen.

Artikel 20.10 (verslagen watersystemen)

1. Voor watersystemen worden de volgende verslagen vastgesteld:
 - a. een twaalfjaarlijks verslag, door de beheerder van een primaire waterkering uit te brengen aan Onze Minister, over de algemene waterstaatkundige toestand van die waterkering,
 - b. een twaalfjaarlijks verslag, door de beheerder van de grote rivieren uit te brengen aan Onze Minister, over de mate waarin voldaan wordt aan de daarvoor opgestelde legger, ook in het licht van de waterstanden, bedoeld in artikel 2.10, tweede lid,
 - c. een twaalfjaarlijks verslag, door Onze Minister uit te brengen aan beide Kamers der Staten-Generaal, over elke dijkkring, en
 - d. een twaalfjaarlijks verslag door Onze Minister, uit te brengen aan beide Kamers der Staten-Generaal, over de doeltreffendheid en de effecten van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onder e, f en h.
2. Het in het eerste lid, onder a, bedoelde verslag bevat een beoordeling van de veiligheid, onder meer in het licht van de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onder e, f en h, de randvoorwaarden, bedoeld in artikel 2.10, derde lid, de technische leidraden, bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, onder d, en de legger, bedoeld in artikel 2.32. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de beoordeling. Bij de voorbereiding van de regeling worden de waterschapsbesturen gehoord.
3. Als de beoordeling van de veiligheid daarvoor aanleiding geeft, bevat het in het eerste lid, onder a, bedoelde verslag een omschrijving van de voorzieningen die op een daarbij aangegeven termijn nodig worden geacht.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
 - a. de in een verslag op grond van het eerste lid op te nemen gegevens en wijze van aanlevering,

b. de vorm en inhoud van een verslag.

Artikel 20.11 (verslaglegging over gemeentelijk beleid cultureel erfgoed)

Bij algemene maatregel van bestuur kan het uitbrengen van een verslag over het door het gemeentebestuur gevoerde beleid op het gebied van cultureel erfgoed worden voorgeschreven.

Artikel 20.12 (grondslag registers)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, regels worden gesteld over het door een of meer daarbij aangewezen bestuursorganen opnemen van de resultaten van de monitoring op grond van artikel 20.1 of van gegevens als bedoeld in artikel 20.6 in een daarvoor in te stellen register.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de uitvoering van het eerste lid. Deze regels kunnen in ieder geval inhouden:
 - a. de in het register op te nemen gegevens en de aanlevering daarvan,
 - b. de vorm, inrichting, beheer, toegankelijkheid en beveiliging van het register,
 - c. de weergave van gegevens en de verstrekking van gegevens aan derden.
3. Bij ministeriële regeling kunnen voor registers onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan van het Rijk regels worden gesteld over het in rekening brengen van vergoedingen voor het opnemen of wijzigen van gegevens in het register of het op verzoek vervaardigen van afschriften van in het register opgenomen gegevens.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer regels worden gesteld over de vertrouwelijkheid van de gegevens in een register.

Artikel 20.13 (verplichte registers)

Op grond van artikel 20.12, eerste lid, worden in ieder geval de volgende registers ingesteld:

- a. een landelijk register met gegevens over de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen (Pollutants Release and Transfer Register, PRTR),
- b. een landelijk register dat gegevens bevat over de externe veiligheid, voor bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen installaties of een samenstel daarvan, transportroutes en buisleidingen of andere gevallen,
- c. een of meer registers van beschermde gebieden als bedoeld in artikel 6 van de kaderrichtlijn water,
- d. een provinciaal register ter uitvoering van artikel 12, tweede lid, van de richtlijn zwemwaterkwaliteit.

Afdeling 20.4 Landelijke voorziening elektronische kennisname

Artikel 20.14 (Landelijke voorziening elektronische kennisname)

1. Er is een landelijke voorziening waarmee een ieder langs elektronische weg kennis kan nemen van elektronische documenten.
2. De beschikbaarstelling door de voorziening omvat een geografische verbeelding van de regels of besluiten met de daarbij behorende toelichting.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de beschikbaarstelling alleen geldt voor daarbij aangewezen elementen.

4. Onze Minister draagt aan een of meer door hem aan te wijzen instanties het beheer op van de landelijke voorziening.
5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de inrichting, instandhouding, werking, beveiliging en het beheer van de landelijke voorziening.

Afdeling 20.5 Kaarten

Artikel 20.15 (kaarten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, worden bepaald dat een bestuursorgaan voor daarbij aangewezen doeleinden kaarten van gebieden, infrastructuur of andere onderdelen of aspecten van de fysieke leefomgeving vaststelt en bijhoudt.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de vorm en inhoud van de kaarten.

Artikel 20.16 (verplichte kaarten)

1. Op grond van artikel 20.15, eerste lid, worden in ieder geval de volgende kaarten vastgesteld door de daarbij genoemde bestuursorganen:
 - a. geluidbelastingkaarten als bedoeld in artikel 7 van de richtlijn omgevingslawaaai voor:
 - 1°. wegen, spoorwegen, luchthavens en overige geluidbronnen, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid: het college van burgemeester en wethouders van gemeenten, als bedoeld in dat artikel,
 - 2°. wegen, spoorwegen en luchthavens als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid: gedeputeerde staten,
 - 3°. wegen, spoorwegen en luchthavens als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid: Onze Minister,
 - 4°. andere daarbij aangewezen activiteiten: het bij de aanwijzing genoemde bestuursorgaan,
 - b. van de kustlijn waarvan de landwaartse verplaatsing op grond van artikel 2.15, tweede lid, onder b, door Onze Minister wordt voorkomen of tegengegaan: Onze Minister,
 - c. overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten als bedoeld in artikel 6 van de richtlijn overstromingsrisico's: gedeputeerde staten.
2. Op grond van artikel 20.15, tweede lid, worden in ieder geval regels gesteld over geluidbelastingkaarten als bedoeld in artikel 7 van de richtlijn omgevingslawaaai.

Afdeling 20.6 Wetenschappelijk onderzoek

Artikel 20.17 (wetenschappelijk onderzoek van de fysieke leefomgeving)

1. Het Planbureau voor de leefomgeving brengt ten minste eenmaal in de vier jaar een wetenschappelijk rapport uit, waarin de ontwikkeling van de kwaliteit van bij ministeriële regeling aangewezen onderdelen van de fysieke leefomgeving wordt beschreven.
2. Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap brengt ten minste eenmaal in de vier jaar een wetenschappelijk rapport uit, waarin de ontwikkeling van de staat van het cultureel erfgoed wordt beschreven.

HOOFDSTUK 21

Gereserveerd

HOOFDSTUK 22 OVERGANGSRECHT

Gereserveerd

HOOFDSTUK 23 OVERIGE EN SLOTBEPALINGEN

Afdeling 23.1 Implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen

Artikel 23.1 (implementatie)

Voor zover deze wet niet in een andere grondslag voor het stellen van regels voorziet, kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld ter uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen die betrekking hebben op of samenhangen met onderwerpen waarop deze wet van toepassing is.

Artikel 23.2 (doorwerking wijzigingen Europese richtlijnen en besluiten in Nederlands recht)

Een wijziging van een richtlijn of besluit als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie waarnaar in regels, gesteld bij of krachtens deze wet, wordt verwezen, gaat voor de toepassing van die regels gelden met ingang van de dag waarop aan die wijziging uitvoering moet zijn gegeven, tenzij bij ministerieel besluit, dat in de Staatscourant of op andere geschikte wijze wordt bekendgemaakt, een ander tijdstip wordt vastgesteld.

Afdeling 23.2 Experimenteerbepaling

Artikel 23.3 (experimenten)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan, met inachtneming van internationaalrechtelijke verplichtingen, bij wijze van experiment worden afgeweken van het bepaalde bij of krachtens:
 - a. deze wet,
 - b. de Elektriciteitswet 1998, voor zover dat geen gevolgen heeft voor de opbrengst van de energiebelasting, bedoeld in de Wet belastingen op milieugrondslag,
 - c. de Warmtewet,
 - d. de Wet bodembescherming,
 - e. de Wet geluidhinder,
 - f. de Wet milieubeheer,
 - g. de Wet natuurbescherming.
2. Een experiment wordt alleen aangewezen als dit beoogt bij te dragen aan het nastreven van de doelen, bedoeld in artikel 1.3, aanhef en onder a, waaronder de verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving of de besluitvorming daarover.
3. Bij de maatregel wordt in ieder geval bepaald:
 - a. wat het doel van het experiment is,
 - b. welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor de uitvoering van het experiment,
 - c. welke afwijkingen voor bij de maatregel aan te wijzen gevallen zijn toegestaan,
 - d. voor welk gebied of voor welke besluiten die afwijkingen zijn toegestaan,
 - e. hoe lang die afwijkingen ten hoogste, met een maximum van tien jaar voor zover het omgevingswaarden betreft, zijn toegestaan.

Afdeling 23.3 Overige bepalingen

Artikel 23.4 (internetpublicatie)

1. Een ieder wordt langs elektronische weg in de gelegenheid gesteld gedurende een periode van ten minste vier weken opmerkingen te maken over het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling op grond van deze wet.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als op andere wijze aan artikel 8 van het verdrag van Aarhus is voldaan.

Artikel 23.5 (verhouding publiek- en privaatrecht)

De gemeente kan geen rechtshandelingen naar burgerlijk recht verrichten over onderwerpen waarover regels zijn gesteld op grond van artikel 4.24 of over onderwerpen met betrekking tot het bouwen die geregeld zijn op grond van hoofdstuk 5.

Artikel 23.6 (toepasselijkheid Nederlandse strafwet)

1. Onverminderd het recht van andere staten om overeenkomstig het VN-Zeerechtverdrag tot rechtsvervolging over te gaan, is de Nederlandse strafwet van toepassing op ieder die zich in of boven de exclusieve economische zone schuldig maakt aan overtreding van de voorschriften, gesteld bij of krachtens deze wet.
2. Bij de opsporing en vervolging van strafbare feiten als bedoeld in het eerste lid wordt afdeling 7 van Deel XII van het VN-Zeerechtverdrag in acht genomen.

Afdeling 23.4 Slotbepalingen

Artikel 23.7 (inwerkingtreding)

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 23.8 (citeertitel)

Deze wet wordt aangehaald als: Omgevingswet.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Infrastructuur en Milieu,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,

De Minister van Veiligheid en Justitie,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

BIJLAGE

Bijlage behorende bij artikel 1.1 van de wet

A. Begrippen

Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:

afvalstoffen: afvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer;

afvalwater: afvalwater als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer;

archeologisch monument: archeologisch monument als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Monumentenwet 1988;

archeologische toevalsvondst van algemeen belang: onverwachte vondst in of op de bodem, anders dan bij het doen van opgravingen als bedoeld in artikel 1, onder h, van de Monumentenwet 1988, voor zover evident of vermoedelijk van algemeen belang uit het oogpunt van de archeologische monumentenzorg;

autoweg: een op grond van de Wegenverkeerswet 1994 aangeduide autoweg;

autosnelweg: een op grond van de Wegenverkeerswet 1994 aangeduide autosnelweg;

autoweg: autoweg als bedoeld in artikel 1, onder d, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;

beheer van afvalstoffen: beheer van afvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

beheer van watersystemen: samenstel van aan watersystemen verbonden taken, gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de op grond van deze wet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies;

beperkingengebied: bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object, of vanwege een toegedeelde functie, regels gelden;

beperkingengebiedactiviteit: activiteit binnen een beperkingengebied die niet in overeenstemming is met de functie van het aanwezige werk of object, of met de aan het gebied toegedeelde functie;

bergingsgebied: gebied waaraan op grond van deze wet een functie voor waterstaatkundige doeleinden is toegekend, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en ook als bergingsgebied op de legger is opgenomen;

beste beschikbare technieken: beste beschikbare technieken als bedoeld in artikel 3, onder 10, van de richtlijn industriële emissies;

bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit;

bijzondere spoorweg: spoorweg die niet als hoofdspoorweg of lokale spoorweg is aangewezen;

bodem: het vaste deel van de aarde met de zich daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen;

bouwactiviteit: activiteit inhoudende het bouwen;

bouwen: plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten van een bouwwerk;

bouwwerk: constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties;

brandveilig gebruiksactiviteit: activiteit inhoudende het in gebruik nemen of gebruiken van een bouwwerk waarbij de brandveiligheid in het bijzonder van belang is;

buitenwater: water van een oppervlaktewaterlichaam waarvan de waterstand direct invloed ondergaat bij hoge stormvloed, bij hoog opperwater van een van de grote rivieren, bij hoog water van het IJsselmeer of het Markermeer, of bij een combinatie daarvan;

burgerluchthaven van regionale betekenis: luchthaven, niet zijnde de luchthaven Schiphol, een overige burgerluchthaven van nationale betekenis of een militaire luchthaven;

Commissie voor de milieueffectrapportage: het adviesorgaan, genoemd in artikel 17.5;

cultureel erfgoed: zich in de fysieke leefomgeving bevindend erfgoed bestaande uit:

- monumenten, voor zover het onroerende zaken betreft, met inbegrip van archeologische monumenten,
- stads- of dorpsgezichten,
- cultuurlandschappen, voor zover van algemeen belang vanwege hun schoonheid, vervaardigde structuren, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde;

dijkkring: stelsel van primaire waterkeringen dat, al dan niet samen met hoge gronden, beveiliging biedt tegen overstroming, in het bijzonder door buitenwater;

drinkwater: drinkwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;

droog waterstaatswerk: weg en, voor zover in beheer bij het betrokken openbaar lichaam, de daarin gelegen kunstwerken en wat verder naar zijn aard daartoe behoort;

duurzame ontwikkeling: ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen;

elektronisch document: document dat in elektronische vorm is vastgelegd als bedoeld in artikel 16.2, eerste lid;

emissie: directe of indirecte uitstoot, uit puntbronnen of diffuse bronnen, van stoffen, trillingen, warmte of geluid in de lucht, het water of de bodem;

energie-infrastructuur: samenstel van een net als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, een gastransportnet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Gaswet of leidingen voor het transport van warmte;

exclusieve economische zone: exclusieve economische zone van Nederland als bedoeld in de Rijkswet instelling exclusieve economische zone;

exploitatieregels: in een omgevingsplan opgenomen regels over grondexploitatie;

exploitatievoorschriften: aan een omgevingsvergunning of projectbesluit verbonden voorschriften over grondexploitatie;

flora- en fauna-activiteit: activiteit inhoudende het verrichten van een handeling als bedoeld in een van de volgende bepalingen van de Wet natuurbescherming:

- artikel 3.1, tenzij het betreft een geval als bedoeld in het vijfde lid van dat artikel of in artikel 3.3, tweede, zesde of zevende lid, of 3.29, eerste lid, van de Wet

natuurbescherming,

b. artikel 3.5, tenzij het betreft een geval als bedoeld in artikel 3.8, tweede, zesde of zevende lid, of 3.29, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, of

c. artikel 3.10, eerste lid, tenzij het betreft een geval als bedoeld in het tweede lid van dat artikel, in samenhang met artikel 3.8, tweede, zesde of zevende lid, van de Wet natuurbescherming, of in artikel 3.10, derde lid, 3.11, eerste lid, of 3.29, eerste lid, van die wet;

gedoogplichtbeschikking: beschikking tot oplegging van een gedoogplicht voor de aanleg, instandhouding, wijziging, verplaatsing, opruiming of uitvoering van een werk van algemeen belang;

gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht: stads- of dorpsgezicht waaraan in het omgevingsplan de functie van gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht is toegedeeld;

gemeentelijk monument: monument waaraan in het omgevingsplan de functie van beschermd gemeentelijk monument is toegedeeld;

gesloten stortplaats: gesloten stortplaats als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer;

gevaarlijke afvalstof: afvalstof als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

grondwater: water dat vrij onder het aardoppervlak voorkomt, met de daarin aanwezige stoffen;

grondwaterlichamen: samenhangende grondwatermassa's;

hoofdspoorweg: spoorweg als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Spoorwegwet;

hoofdspoorweginfrastructuur: spoorwegen en de daarvan deel uitmakende elementen van spoorweginfrastructuur als bedoeld in bijlage I, onderdeel A, van Verordening (EG) nr. 851/2006 van de Europese Commissie van 9 juni 2006 betreffende de vaststelling van de inhoud van de verschillende posten van de boekhoudkundige schema's bedoeld in bijlage I bij Verordening (EEG) nr. 1108/70 van de Raad (PbEU 2006, L 158);

infrastructuur: wegen, spoorwegen, vaarwegen, havens, luchthavens, energie-infrastructuur, buisleidingen, openbare ontwateringsstelsels en vuilwaterriolen, infrastructuur voor watervoorzieningswerken als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet en andere vitale infrastructuur;

internationaalrechtelijke verplichting: verplichting op grond van een voor Nederland verbindend verdrag of besluit van een volkenrechtelijke organisatie;

inwonerequivalent: biochemisch zuurstofverbruik van 54 gram per etmaal;

locatieontwikkelingsactiviteit: activiteit in strijd met in het omgevingsplan gestelde locatieontwikkelingsregels of een voorbereidingsbesluit;

locatieontwikkelingsregels: regels over de toedeling van functies aan locaties, met inbegrip van de met het oog daarop gestelde regels waarvan de werking door een geometrische plaatsbepaling beperkt is tot die locaties, en overige regels over bouwactiviteiten;

lokale spoorweginfrastructuur: de elementen, bedoeld in artikel 2, vijfde lid, van de Wet lokaal spoor;

luchthaven: luchthaven als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart;

luchthavenbesluit: luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart;

maatwerkregels: maatwerkregels als bedoeld in de artikelen 4.17 en 4.20;
maatwerkvoorschriften: maatwerkvoorschriften als bedoeld in de artikelen 4.9 en 4.21;
mijnbouwinstallatie: mijnbouwinstallatie als bedoeld in artikel 1, onder o, van de Mijnbouwwet;
mijnbouwinstallatie-plaatsingsactiviteit: activiteit inhoudende het plaatsen van een mijnbouwinstallatie, daaronder begrepen een daaromheen gelegen beperkingengebied van een maximale omvang zoals bij of krachtens de wet kan worden ingesteld;
mijnbouwwerk: mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 1, onder n, van de Mijnbouwwet;
milieuactiviteit: activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een wateractiviteit;
milieueffectrapport: milieueffectrapport als bedoeld in paragraaf 16.2.6 of afdeling 16.5;
milieueffectrapportage: de procedure om een milieueffectrapport op te stellen;
militaire luchthaven: militaire luchthaven als bedoeld in artikel 10.12, eerste lid, van de Wet luchtvaart;
monument: monument als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Monumentenwet 1988;

natuur: levende natuur;
nat waterstaatswerk: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk;
Natura 2000: Europees ecologisch netwerk dat bestaat uit de speciale beschermingszones, bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, van de Vogelrichtlijn en artikel 1, onderdeel I, van de Habitatrichtlijn;
Natura 2000-activiteit: activiteit inhoudende het realiseren van een project of het verrichten van een andere handeling als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, tenzij het betreft een geval als bedoeld in artikel 2.7, vierde lid, of 2.9, eerste, tweede of derde lid, van die wet;
Natura 2000-gebied: gebied dat:
a. door de bevoegde autoriteit van het land waarin het gebied is gelegen is aangewezen als speciale beschermingszone, ter uitvoering van de artikelen 3, tweede lid, onder a, en 4, eerste en tweede lid, van de Vogelrichtlijn of de artikelen 3, tweede lid, en 4, vierde lid, van de Habitatrichtlijn, of
b. is opgenomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de Habitatrichtlijn;

omgevingsplan: omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.1;
omgevingsvergunning: omgevingsvergunning als bedoeld in afdeling 5.1;
omgevingsvisie: omgevingsvisie als bedoeld in afdeling 3.1;
omgevingswaarde: omgevingswaarde als bedoeld in afdeling 2.2;
ongewoon voorval: gebeurtenis, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van het normale verloop van een activiteit, zoals een storing, ongeluk, calamiteit, waardoor significante, nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan, waaronder:
a. een geval van een inbreuk op de vergunningsvoorwaarden als bedoeld in artikel 8 van de richtlijn industriële emissies, of
b. een zwaar ongeval als bedoeld in artikel 3, onderdeel 13, van de Seveso-richtlijn;
ontgrondingsactiviteit: activiteit inhoudende het ontgronden;
Onze Minister: Onze Minister van Infrastructuur en Milieu;

openbaar vuilwaterriool: voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;

oppervlaktedelfstof: vaste delfstof die voorkomt in de bodem en die kan worden gewonnen zonder ondergrondse mijnbouw;

oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk op grond van deze wet aangewezen, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna;

overige burgerluchthaven van nationale betekenis: luchthaven als bedoeld in artikel 8.1, tweede lid, onder a, derde of vierde lid, van de Wet luchtvaart;

primaire waterkering: waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming doordat deze behoort tot een dijkkring ofwel vóór een dijkkring is gelegen;

programma: programma als bedoeld in afdeling 3.2;

project:

a. de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van installaties of werken;

b. andere activiteiten in de fysieke leefomgeving, inclusief de activiteiten voor de ontginning van delfstoffen;

projectbesluit: projectbesluit als bedoeld in paragraaf 5.2.3;

regionale wateren: watersystemen of onderdelen daarvan die niet in beheer zijn bij het Rijk;

rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht: stads- of dorpsgezicht waaraan in het omgevingsplan de functie van rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is toegedeeld ter uitvoering van een instructie als bedoeld in artikel 2.27;

rijksmonument: beschermd monument als bedoeld in artikel 1, onder d, van de Monumentenwet 1988;

rijksmonumentenactiviteit: activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht;

rijkswateren: watersystemen of onderdelen daarvan die in beheer zijn bij het Rijk;

sloopactiviteit: activiteit inhoudende het slopen;

slopen: afbreken van een bouwwerk of een gedeelte daarvan;

stads- en dorpsgezichten: groepen van onroerende zaken, van algemeen belang vanwege hun schoonheid, onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang, wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde en in welke groepen zich een of meer monumenten bevinden;

stedelijk afvalwater: huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater;

stortingsactiviteit op zee: activiteit inhoudende:

a. het zich ontdoen van stoffen in de zee vanaf vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken,

b. het zich ontdoen in de zee van vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken, of

c. het aan boord van een vaartuig of luchtvaartuig nemen van stoffen met het oogmerk om zich daarvan op een wijze als bedoeld in onderdeel a te ontdoen, of het afgeven of opslaan van stoffen met dat oogmerk;

stroomgebieddistrict: gebied als bedoeld in artikel 2, onder 15, van de kaderrichtlijn water;

verontreinigende stof: een stof of groep van stoffen die, vanwege zijn eigenschappen en de introductie ervan in het milieu, schadelijk kan zijn voor het milieu of de menselijke gezondheid;

voorbereidingsbesluit: besluit als bedoeld in afdeling 4.2;

voorbeschermde rijksmonument: monument waarvoor de mededeling, bedoeld in artikel 3, derde lid, van de Monumentenwet 1988, heeft plaatsgevonden, vanaf de dag van die mededeling tot het moment van inschrijving in het register, bedoeld in de artikelen 6, eerste lid, of 7 van die wet, of het moment waarop vaststaat dat het monument niet wordt ingeschreven in een van die registers;

voorkeursbeslissing: beslissing als bedoeld in artikel 5.30;

voornemen: voornemen als bedoeld in artikel 5.28;

wateractiviteit: waterkwaliteits- of waterkwantiteitsactiviteit;

waterkwaliteitsactiviteit: activiteit inhoudende:

- a. het brengen van stoffen direct in een oppervlaktewaterlichaam, voor zover het betreft de effecten van die stoffen op dat oppervlaktewaterlichaam, of
- b. het met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, brengen van water of stoffen in een zuiveringstechnisch werk onder de zorg van een waterschap, voor zover het betreft de effecten van dat water en die stoffen op dat zuiveringstechnisch werk en een oppervlaktewaterlichaam, voor zover daarop vanuit dat zuiveringstechnisch werk wordt geloosd;

waterkwantiteitsactiviteit: activiteit inhoudende:

- a. het brengen van water in of het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam,
- b. het onttrekken van grondwater door een daartoe bestemde voorziening, of
- c. het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daartoe bestemde voorziening;

waterschapsverordening: waterschapsverordening als bedoeld in artikel 4.2;

watersysteem: samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken;

zee: mariene wateren, met uitzondering van de binnenwateren van staten, met inbegrip van de zeebodem en ondergrond daarvan;

zuiveringstechnisch werk: werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, in exploitatie bij een waterschap of gemeente, of een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, met inbegrip van het bij dat werk behorende werk voor het transport van stedelijk afvalwater;

zwemwaterlocatie: op grond van artikel 2.30 als zwemwater aangewezen locatie.

B. Verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en internationale verdragen

Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

grondwaterrichtlijn: Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (PbEU 2006, L 372);

habitatrijlijn: Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992, L 206);

kaderrichtlijn afvalstoffen: Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEU 2008, L 312);

kaderrichtlijn mariene strategie: Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (PbEU 2008, L 164);

kaderrichtlijn water: Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG 2000, L 327);

mer-richtlijn: Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2012, L 26);

richtlijn autowrakken: Richtlijn 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende autowrakken (PbEG 2000, L 269);

richtlijn benzinedamptertugwinning: Richtlijn 2009/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 inzake fase II-benzinedamptertugwinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinstations (PbEU 2009, L 285);

richtlijn energieprestatie van gebouwen: Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 2010, L 153);

richtlijn geologische opslag van kooldioxide: Richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de Richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad (PbEU 2009, L 140);

richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht: Richtlijn 2004/107/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende arseen, cadmium, kwik, nikkel en polycyclische aromatische koolwaterstoffen in de lucht (PbEU 2005, L 23);

richtlijn havenontvangstvoorzieningen: Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen (PbEG 2000, L 332);

richtlijn hernieuwbare energie: Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (PbEU 2009, L 140);

richtlijn industriële emissies: Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PbEU 2010, L 334);

richtlijn luchtkwaliteit: Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PbEU 2008, L 152);

richtlijn omgevingslawaaai: Richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaai (PbEG 2002, L 189);

richtlijn overstromingsrisico's: Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's (PbEU 2007, L 288);

richtlijn prioritaire stoffen: Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG (PbEU 2008, L 348);

richtlijn stedelijk afvalwater: Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PbEG 1991, L 135);

richtlijn winningsafval: Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende het beheer van afval van de winningsindustrieën en houdende wijziging van Richtlijn nr. 2004/35/EG (PbEU 2006, L 102);

Seveso-richtlijn: Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PbEU 2012, L 197);

smb-richtlijn: Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (PbEG 2001, L 197);

verdrag van Aarhus: het op 25 juni 1998 te Aarhus tot stand gekomen Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (Trb. 1998, 289);

verdrag van Valletta: het op 16 januari 1992 te Valletta tot stand gekomen herziene Verdrag tussen de lidstaten van de Raad van Europa, betreffende de bescherming van het archeologisch erfgoed (Trb. 1992, 32);

VN-Zeerechtverdrag: het op 10 december 1982 te Montego-Bay tot stand gekomen Verdrag inzake het recht van de zee (Trb. 1983, 83);

vogelrichtlijn: Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20);

zwemwaterrichtlijn: Richtlijn 2006/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit en tot intrekking van richtlijn 76/160/EEG (PbEU 2006, L 64).